

Kisvárdai Város Önkormányzata Képviselő-testületének a 2026. április 24-én megtartott rendkívüli zárt ülésének jegyzőkönyvéből kivonat:

**KISVÁRDA VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
141/2026. (IV.24.) ÖKT.
HATÁROZATA**

**a 2025. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelés
elfogadásáról**

A Képviselő-testület:

1. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a határozat mellékletét képező 2025. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadja.
2. Felkéri a Jegyzőt, hogy az értékelést a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának küldje meg.

Határidő: azonnal

Felelős: jegyző

**Leleszi Tibor sk.
polgármester**

**Barabás Jánosné dr. sk.
jegyző**

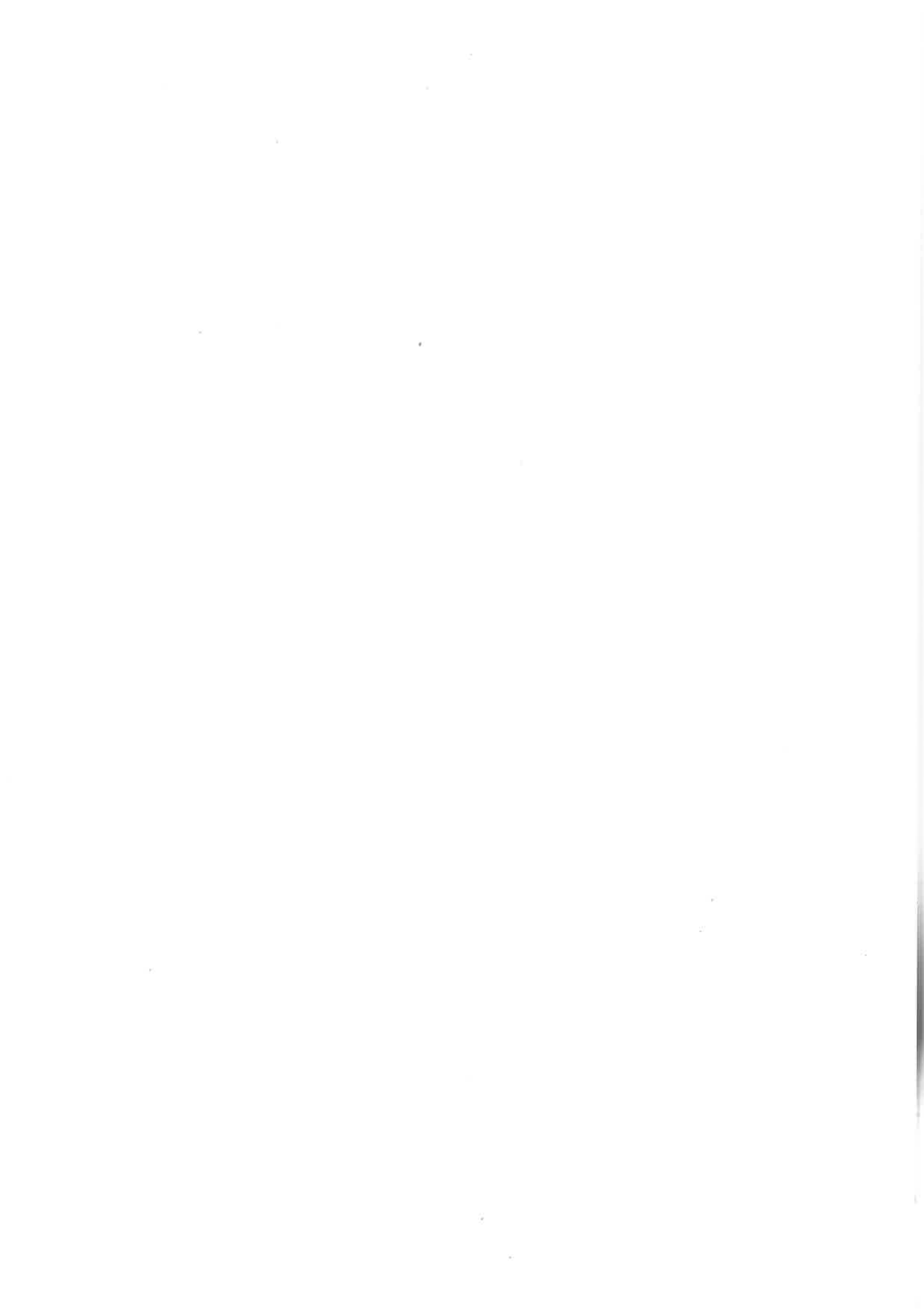
A határozatról értesülnek:

- 1./ Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya
4400 Nyíregyháza, Kereszt u. 9.
- 2./ Kisvárdai Város Jegyzője Helyben
- 3./ Kisvárdai Család- és Gyermekjóléti Központ Kisvárdai, Bocskai utca 33/D.
- 4./ Kisvárdai Polgármesteri Hivatal Önkormányzati és Intézményirányító Osztály Helyben

A kivonat hiteles:

Szászai Anikó

Beszámoló

*Kisvárdai Város Önkormányzata gyermekjóléti és
gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
2025. évre vonatkozóan*

Készítette:

Barabás Jánosné dr.
Barabás Jánosné dr.
jegyző

„Egy gyerek oly sokféleképpen szenvedhet sérülést, hogy egyetlen ember nem is látszik elégnek, hogy megvédje.”

Jodi Lynn Picoult

Bevezető

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXI. törvény 96.§ (6) bekezdése alapján *„A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”*

Jelen beszámoló Kisvárdai Város Önkormányzata 2025. évi gyermekvédelmi tevékenységét mutatja be.

A települési jegyző feladatai meghatározó jelentőségűek a helyi gyermekvédelmi rendszer működésében. E feladatkör sokrétűsége megköveteli a tevékenységek összehangolt és hatékony végrehajtását, amelyhez elengedhetetlen a szoros szakmai együttműködés és a folyamatos fejlesztések biztosítása.

A gyermekvédelem a társadalmi felelősségvállalás egyik kiemelt területe, amely a gyermekek jogainak érvényesítését, valamint testi, lelki és szellemi fejlődésük támogatását szolgálja. Az érintett intézmények és szakemberek közös célja a veszélyeztetettség megelőzése, a családok támogatása, valamint a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek számára megfelelő intézményi háttér biztosítása.

A beszámoló célja, hogy átfogó képet adjon az elvégzett feladatokról, az elért eredményekről és a felmerült nehézségekről. Elkészítése során kiemelt szempont a jogszabályi előírásoknak való megfelelés, valamint az érintettek – gyermekek, családok és szakemberek – tapasztalatainak és észrevételeinek figyelembevétele. Alapvető cél a gyermekvédelmi rendszer hatékonyságának növelése, és annak biztosítása, hogy minden gyermek biztonságos, támogató környezetben nevelkedhessen, amely elősegíti egészséges fejlődését és jövőbeni boldogulását.

A gyermekvédelmi intézkedések eredményessége nagymértékben függ a szakmai együttműködés színvonalától és a közösségi támogatottságtól. Ennek érdekében kiemelten fontos a pedagógusok, szociális szakemberek, egészségügyi dolgozók és más érintett szervezetek közötti hatékony kommunikáció és információáramlás. A megelőzés és a beavatkozás sikerességéhez elengedhetetlen az oktatási intézmények, a családsegítő szolgálatok és a civil szervezetek közötti együttműködés erősítése.

A helyi gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásához megfelelő alapot nyújt Kisvárdai Város Önkormányzatának 2024-2029. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programja (továbbiakban: HEP). A HEP célcsoportjai közé tartoznak a romák/mélyszegénységben élők, gyermekek, nők, időskorúak és a fogyatékkal élőek. A HEP Helyzetelemzése részletesen foglalkozik a város hátrányos helyzetű társadalmi csoportjainak képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális helyzetével, az esélyegyenlőségekkel, fejlesztési lehetőségekkel, a helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalásával. A HEP intézkedési terve a tervezett beavatkozásokat részletezi, amelyek célja a helyzetelemzés során azonosított problémák komplex és hatékony kezelése.

A gyermekvédelmi szabályozás alapjai

Magyarország Alaptörvénye több helyen rendelkezik a házasságról, a családról, illetve ezekkel összefüggésben a gyermekekről. A gyermekvédelmi rendszer alkotmányos alapjait az Alaptörvény L) cikke biztosítja, mely kimondja, hogy: *„Magyarország védi a házasság intézményét, mint egy férfi és egy nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot, mint a nemzet fennmaradásának alapját. A családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony.” „Magyarország támogatja a gyermekvállalást.” „A családok védelmét sarkalatos törvény szabályozza.”*

Az Alaptörvény XVI. cikke az alapjogok körébe is beemeli a gyermekek jogait: *„Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.” „Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonosságához való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.”*

További jogokat tartalmaz a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.), melyet, az Országgyűlés a jövő nemzedékért érzett felelősségtől vezérelve a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvényben, továbbá az Alaptörvényben meghatározott gyermeki jogok érvényre juttatása érdekében, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvénnyel összhangban alkotta.

A gyermekvédelem intézményi háttere, valamint a gyermekvédelmi ellátások rendszere Magyarországon.

A gyermekvédelem azt az intézményrendszert jelenti, amelynek célja a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségük megelőzése és megszüntetése, valamint azoknak a gyermekeknek a helyettesítő védelme és a nevelésükről-gondozásukról történő gondoskodás, akik hatósági intézkedés következtében kikerülnek vér szerinti családjukból.

A gyermekvédelem és a közigazgatás szoros együttműködésben működik Magyarországon annak érdekében, hogy biztosítsa a gyermekek jogait, védelmét és jólétét. A gyermekvédelmi rendszer egyik alappillére az állami és önkormányzati szervek közreműködése, amelyek különböző szinteken és formában vesznek részt a gyermekek védelmében.

A gyermekvédelem és a közigazgatás összefüggései között elsősorban a gyámhatóságot kell megemlíteni, mint „közigazgatási hatóságok tevékenységét.” A gyámhatóságokról a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről a 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) rendelkezik.

A Kormányrendelet 1.§ (1) bekezdésének értelmében „A gyámhatóság feladat- és hatáskörét 3 jogintézmény látja el:

- a) a települési jegyző: „A települési jegyző többek között gyámhatósági ügyekben környezettanulmányt készít, megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, illetve ellát egyéb hatáskörébe utalt gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.”
- b) a fővárosi és vármegyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala,
- c) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörökben eljáró fővárosi. és vármegyei kormányhivatal.”

Az egymásra épülő rendszerek a családi típusú nevelésre helyezik a hangsúlyt és azokat a megoldásokat állítják előtérbe, amelyekkel megelőzhető a gyermek családból való kiemelése, illetve amelyek a családba történő visszahelyezését segítik elő. Az ellátórendszer kiindulópontja, az önkéntes igénybevétel, illetve a család többirányú támogatása, amelynek feltételrendszere úgy került kialakításra, hogy az alkalmas legyen a család összetartására.

A gyermekek védelmének általános szabályai a Gyvt.-ben vannak meghatározva. E törvény vonatkozásában elkülönítjük egymástól a hatósági munkát és a szolgáltatásokat. A hatósági munka „a gyermek és a család sorsát érintő hatósági döntéseket jelenti,” amit a gyámhatóság végez. Ezzel szemben a szolgáltatások különböző típusai jelennek meg, amelyeket „a rászoruló családok és gyermekek vehetnek igénybe.” A törvény a továbbiakban a szolgáltatások két típusát határozza meg: a minden család számára rendelkezésre álló gyermekjóléti alapellátásokat, és a családból kiemelt gyermekek gondozást biztosító gyermekvédelmi szakellátásokat. Ebből következik, hogy a gyermekvédelmi rendszer négy pillérre épül, az alábbiak szerint:

1. alapellátások,
2. szakellátások,
3. hatósági intézkedések,
4. bűnelkövető fiatalok „ügyei”.

Az alapellátás „a megelőzésre irányul, célja pedig, hogy a gyermek veszélyeztető körülményektől mentesen, saját családjában nevelkedhessen. **Az alapellátások megítélése a települési önkormányzat feladatai körébe tartozik,** amely több formában valósul meg: pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátás formájában.

Pénzbeli és természetbeni ellátások a Gyvt. 15. § alapján:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a gyermekétkeztetés,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás.

A szakellátás személyes gondoskodást nyújtó ellátás, amelynek „célja a családjából kikerült gyermek helyettesítő védelmének biztosítása.” A szakellátások megítélése a vármegyei és fővárosi önkormányzatok feladatai közé tartoznak, amelyek körébe tartozik: az otthont nyújtó ellátás, az utógondozói ellátás, valamint a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

Amennyiben „a szülő nem teszi meg a gyermek érdekében a szükséges intézkedéseket, azok megtételéhez nem járul hozzá, vagy akadályozza, hogy a gyermek a körülményeinek megfelelő gyermekjóléti, illetve más alapellátást igénybe vegye”, akkor a **gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedéseket a települési önkormányzat jegyzője vagy a gyámhivatal hozza meg.** E tekintetben ide sorolható intézkedés a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása is.

A gyermekvédelmi rendszer részét képezi továbbá „a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve oda előzetes letartóztatásba helyezett fiatalkorúak intézeti ellátása”, valamint „a fiatalkorúak pártfogó felügyelete”.

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAIRA

Kisvárdai város Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében, a Kisvárdai járásban két nagy tájegység határánál fekszik, keleten a Nyírség, nyugaton a Rétköz határolja. A település közigazgatási területe 35,9 km².

Kisvárdán 2025-ben 1636 társas vállalkozó és 1434 egyéni vállalkozó segíti a lakosság ellátását. A demográfiai jellemzők ismerete szükséges a nevelés, oktatás szervezéséhez, biztosításához a különböző szolgáltatások (gyermekvédelmi, egészségügyi, stb.) megszervezéséhez, működtetéséhez.

Az állandó lakosság száma 2025. december 31-én 15.487 fő.

Élve születések és halálozások száma 2021-2025. évben:

Év	2021	2022	2023	2024	2025
Születés	715	720	802	715	752
Születés Kisvárdai	83	72	76	64	65
Halálozás	798	638	621	569	590
Halálozás Kisvárdai	194	114	109	91	130

2025. évben Kisvárdán született 752 fő, ebből kisvárdai lakcímmel rendelkező szülőktől 65 fő. A Kisvárdán elhunytak száma 590 fő, ebből 130 fő volt kisvárdai lakos.

2025. év során 69 házasságkötés történt.

2025. évben Kisvárdán a 0-18 éves korcsoport megoszlása az alábbiak szerint alakult:

0-2 év	3-5 év	6-13 év	14 év	15-17 év	18 év
331	365	1031	157	457	178

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A gyermekek védelméről és a gyámlügyi igazgatásról szóló, többször módosított 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) állapítja meg azokat az alapvető szabályokat, melyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét szolgáló természetes és jogi személyek továbbá más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A gyermekvédelem alapja, hogy a gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító családi környezetben való nevelkedéshez. Joga van továbbá ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel további pénzübeli támogatást állapíthat meg. **Kisvárdai Város Képviselő-testülete az önkormányzati rendeletében széles körben állapít meg olyan támogatásokat, amelyeknek a célja, hogy megelőzze és csökkentse a gyermekek anyagi típusú veszélyeztetettségét. Egyes önkormányzati ellátásokról szóló 25/2020.(XI.17.) önkormányzati rendeletében meghatároz olyan ellátásokat, amelyek segítik az anyagi nehézségekkel küzdő családokat, a létfenntartási problémákkal rendelkező várandós anyák helyzetének javítását szolgálják, és amely a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához is támogatást nyújt.** Az önkormányzat célja a szociális biztonság megteremtése, a rászorulóknak részére megfelelő támogatások nyújtása.

A Gyvt. 18. § (1) – (2) bekezdése alapján *„A települési önkormányzat vagy a fenntartó az e törvényben meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a gyermekétkeztetést.”* *„A települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzübeli támogatást állapíthat meg.”*

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének az igénybevételére,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés-, óvodás-, az 1-8 évfolyamon nappali oktatásban részt vevő-, és a nappali ellátást nyújtó, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) hatálya alá tartozó intézményben

elhelyezett fogyatékos gyermek számára az intézményi térítési díj 100 %-át normatív kedvezményként kell biztosítani,

- az előző bekezdés alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-át

b) pénzbeli támogatás igénybevétele

- annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, akinek tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel pénzbeni támogatást nyújt.

A támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával dönt.

c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére

-pl. ingyenes tankönyvellátás, térítésmentes alapfokú művészetoktatás, útravaló ösztöndíjprogramban való részvétel a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének javítására, előnyben részesítés a felvételi eljárásban.

A kedvezményben részesülők a kézhez kapott határozattal többfajta támogatást vehetnek igénybe, pl. gyermekéktéztes esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, valamint a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, a szociális törvény hatálya alá tartozó intézményekbe elhelyezett gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át, nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-át kedvezményként kell biztosítani. Ezen kívül az iskolákban ingyen biztosítják számukra a tankönyveket.

2025. december 31-én 116 családban 184 kiskorú és 12 fiatal felnőtt, összesen 196 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságról elmondható, hogy az összes támogatást figyelembe véve a legtöbben ebben a támogatási formában részesülnek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek augusztus és november hónapban pénzbeli támogatásban részesülnek, melynek összege 6.000,- Ft/alkalom, míg a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek 6.500,- Ft/alkalom összegben részesülnek.

Augusztus hónapban 184 fő részére 1.184.500,-Ft összeg, novemberben 199 fő részére 1.278.500 ,-Ft összeg került kifizetésre.

Mindkét esetben a támogatás fedezetét teljes egészében az állami költségvetés biztosította.

Augusztus		November	
23 fő	6.000 Ft	30 fő	6.000 Ft
161 fő	6.500 Ft	169 fő	6.500 Ft
184 fő		199 fő	
Összesen: 383 fő			
Összesen: 2.463.000 Ft			

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előző a) - c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A hátrányos, halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a köznevelés és a gyermekvédelmi ellátások területén különböző kedvezmények, támogatások biztosítottak.

2025. december 31-én 63 fő hátrányos helyzetű, 104 fő halmazottan hátrányos helyzetű gyermek volt nyilvántartásunkban.

2.2. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

A városban a gyermekek napközbeni ellátása bölcsődében, óvodában, iskolai napköziben biztosított.

A rászoruló családok esetében kiemelkedően fontos az intézményi étkeztetés, amely a bölcsődétől a nyolcadik általános végéig biztosított az ingyenes, hét közbeni étkezés a rászorulóknak tekintett gyerekek számára, illetve több gyermek 50%-os kedvezményben részesült.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény:

21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani.

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont *ba)* alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

(3) Az (1) bekezdés a) pont *ac)* alpontja és (2) bekezdés b) pontja szerinti ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés biztosításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni

a) a tizennyolc éven aluli,

b) a huszonöt évesnél fiatalabb, köznevelési intézményben vagy szakképző intézményben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, illetve szakképzésben részt vevő vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanuló, és

c) életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos

gyermeket, kivéve a nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket, valamint a nevelőszülőnél elhelyezett nevelésbe vett gyermeket és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

(4) Az (1) bekezdés a) pont *ad)* alpontjában meghatározott összeg számításánál - a kérelem benyújtásának időpontjában - közös háztartásban élő családtagként kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

b) a (3) bekezdés szerinti gyermeket,

c) az a) és b) pontba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

(5) A családbafogadó gyám a saját és a gyámsága alatt álló gyermek tekintetében is kérheti az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre való jogosultság megállapítását, ha az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott feltételek valamelyik gyermek tekintetében fennállnak. Az (1) bekezdés a) pont *ac)* alpontja és a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a családbafogadó gyám saját gyermekeinek és a gyámsága alatt álló gyermekeknek a számát össze kell adni. A (4) bekezdés alkalmazásában szülő alatt a családbafogadó gyámot is érteni kell.

(6) Az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés gyermekenként csak egy

jogcímen vehető igénybe.

(7) Ha a szakképzési munkaszerződés alapján duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatásban részt vevő személy már jogosult ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésre, ugyanazon étkeztetés tekintetében az (1) és (2) bekezdés szerinti ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést nem veheti igénybe.

(8) A nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek és a tanulói jogviszonyban nem álló, illetve nem nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt nem jogosult ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre.

(9) Az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.

A gyermekek napközbeni ellátását biztosító családi bölcsőde Kisvárdai, Tordai út 17. szám alatti, a Kisvárdai Egyesített Óvoda Tordai úti tagintézményében található.

A Szabolcs-Szatmár- Bereg Vármegyei Kormányhivatal SZ/112/01233-24/2023. ügyiratszámú határozatával 2023. szeptember 01. napján, határozatlan időre a Katica Családi Bölcsőde elnevezésű engedélyes adatait bejegyezte a szolgáltatói nyilvántartásba, így a már működő Lovacska Családi Bölcsődével intézményünk két családi bölcsődével rendelkezik.

A bölcsődei nevelés-gondozás feladata a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátásának és esetlegesen kiegészítő szolgáltatásoknak biztosításával 20 hetes-3 éves egészséges, és a 20 hetes-6 éves sajátos nevelésű igényű gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése.

Az Óvodai gyermekvédelmi adatok 2025. október 01. statisztikai adatok alapján:

Tag-intézmény	Gyermekvédelmi kedvezményben részesülő	Ingyenesen étkezők nyilatkozat alapján	Veszélyeztetett gyermek	Hátrányos helyzetű gyermek	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	SNI	Nagy család	Nevelésbe vett	Gyám-ság alatt van
Székhely	10	73	-	1	9	4	27	1	1
Tompos Úti Tagintézmény	6	75	-	-	3	2	22	1	-
Móricz Zs. Úti Tagintézmény	4	33	-	-	-	-	3	-	-
Nyitnikék Tagintézmény	14	37	-	2	10	1	10	-	-
Tordai Úti Tagintézmény	10	38	-	7	2	2	9	-	-
Összesen:	44	256	-	10	24	9	71	2	1

Az intézményi étkeztetés mellett fontos a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása.

A Gyvt. 2016. évi módosításával önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként került meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés, amelynek ellátása bizonyos ellátotti kör vonatkozásában kötelező önkormányzati feladatként jelenik meg. A települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

2025. évben átlagosan 103 fő szünidei gyermekétkeztetéséről gondoskodtunk. Az erre a célra fordított összeg 4.646.745.- Ft volt. Az állami támogatás összegét, az egy gyermekre jutó fajlagos összeget, a település típusát és az egy lakosra jutó adócsőr – képességet is figyelembe véve állapítják meg.

A szünidei gyermekétkeztetés a Vári Emil Általános Iskolában és a Teichmann Vilmos Általános Iskolában volt megoldva.

Az oktatási intézmények részéről az aktív együttműködés nagyban segítette az étkezést igénybe vevő gyermekek felmérését és az étkezés lebonyolítását.

2.3. Rendkívüli települési támogatás

A települési támogatás, mint átfogó kategória egyes támogatási formáiban a felnőtt korúak, más formában pedig a gyermek és fiatal felnőtt korúak támogatását biztosítja.

A rendkívüli települési támogatásról Kisvárdai Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési támogatásokról szóló 38/2021. (VII.27) ÖKT. rendelkezik.

2025. évben települési támogatás volt nyújtható a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan és tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére az önkormányzati rendeletben meghatározottak szerint. Így különösen: a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulóknak.

Az ÖKT. rendelet 8. § (5) bekezdése alapján:

A polgármester rendkívüli települési támogatást nyújt különösen:

- a) rendkívüli élethelyzet vagy létfenntartási gond esetén,
- b) gyógyszerkiadás mérséklésére,
- c) kamatmentes kölcsönként,
- d) temetés költségeinek enyhítésére.

A korábbi évekhez hasonlóan 2025-ben is, valamennyi jogos kérelem esetén, megállapítottuk a segítyt a kérelmező családoknak. A segély összege az előző évben átlagosan 5000,-Ft volt alkalmanként.

2025. évben rendkívüli települési támogatás 497 alkalommal került megállapításra 3.482.000,-Ft összegben.

2.4. Bursa Hungarica

A kormányprogram által prioritásként meghatározott felsőoktatási szociális ösztöndíjrendszer működtetése érdekében – az 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet 18.§ (2) bekezdése szerint – *Bursa Hungarica Ösztöndíjban részesülhetnek azok a hallgatók, akiket az állandó lakóhelyük szerinti települési önkormányzat az Ösztöndíjrendszer keretében támogatásban részesített, továbbá teljes idejű alapképzésben, mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőfokú, illetve felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat.*

A tanulók a pályázataikat a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat keretein belül nyújtották be Önkormányzatunkhoz.

2025. évben 70 fő, 5.000 Ft/fő/hó összegű, 10 hónapon át tartó vissza nem térítendő támogatásban részesült.

2.5. Iskoláztatási támogatás

Kisvárdai Város Önkormányzata Polgármesterének egyes önkormányzati ellátásokról szóló 25/202 (XI.17) ÖKT. rendelete alapján a Képviselő-testület – az előző évekhez hasonlóan – az iskolakezdéssel járó költségek megkönnyítése érdekében támogatásban részesítette a kisvárdai lakcímmel rendelkező általános, középiskolai, valamint szakiskolai és szakmunkásképző intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket, fiatal felnőttet 23. életévének betöltéséig a család jövedelmi helyzetétől függetlenül.

Iskolakezdés előtt 1653 tanuló részesült 20.000,- Ft/fő összegű támogatásban, összesen: 33.060.000,- Ft összegben.

2.6. Karácsonyi támogatás

Az előző évekhez hasonlóan a Képviselő-testület december hónapban támogatásban részesíti a három, vagy többgyermekes nagycsaládosokat, 65. életévüket betöltött személyek, illetve a vak és gyengén látó személyeket.

2025-ben a nagycsaládosok családonként, illetve a vakok és gyengén látók személyenként 20.000 Ft támogatásban, míg az idősek 15.000 Ft/fő támogatásban részesültek.

2025. évben 3489 fő részesült támogatásban, összesen: 53.085.000,- Ft összegben.

2.7. Kelengyetámogatás

Kérelemre, jövedelmi helyzetétől függetlenül, kelengyetámogatásra jogosult az a Kisvárdai városában – a kérelem beadásától számított, legalább 36 hónapja – állandó lakóhellyel rendelkező, és Kisvárdán a szüléskor életvitelszerűen élő édesanya, akinek gyermeke élve született, ha a gyermek a kérelem beadásakor életben van.

A kelengyetámogatás 50.000 Ft, amely vásárlási utalvány formájában nyújtandó. A jogosult kérelmében nyilatkozik, hogy a Kisvárdán található bababoltok melyike által kiállított vásárlási utalványát igényli.

A kelengyetámogatás átadására ünnepélyes keretek között kerül sor, minden hónapban egy alkalommal. Amennyiben a jogosult nem tud az átadáson részt venni, ebben az esetben a pénztárban felvehető a részére elkészített utalvány.

2025. évben 80 család részesült kelengyetámogatásban, összesen 4.000.000 ,- Ft értékben.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

3.1. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

Az 1997-ben hatályba lépett Gyermekvédelmi törvény vitathatatlan érdeme, hogy megteremtette, és települési szinten kötelezővé tette a gyermekjóléti szolgáltatást, továbbá kötelező gyermekjóléti alapellátásként működőképes rendszerbe helyezte azt. A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a településeken élő összes gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Azáltal, hogy egyszerre teszi feladatává a települési észlelő- és jelzőrendszer működtetését, a prevenciót és a korrekciót, alapkövévé állítja a gyermekjóléti szolgáltatást az egész gyermekvédelmi rendszer működésének.

2013. január 1-től a köznevelési intézményeink, az óvoda kivételével állami fenntartásba kerültek. A szociális biztonság megteremtése és megőrzése, a fogyatékkal élő gyermek személyiségének fejlesztése, képességeinek kibontakozása érdekében 2013. év májusában egy megállapodás aláírására került sor a társuló önkormányzatokkal a szociális alapszolgáltatások, a szakosított ellátások, a gyermekjóléti alapellátások társulás keretében történő biztosítására. A társulás neve: Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény értelmében 2016. január 1-jétől a családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató keretében működtethető úgy, mint Család- és Gyermekjóléti Szolgálat.

A Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás a társult önkormányzatok közigazgatási területén 2016. január 1-jével társulási formában biztosítja a szolgáltatást az általa integráltan működtetett intézmény a 2020. június 30-ig a Kisvárdai és Térsége Szociális Szolgálat, 2020. július 1-jétől a Kisvárdai Család- és Gyermekjóléti Központ keretei között.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2025. évi tevékenységéről szóló beszámoló az átfogó értékelés második része.

3.2. Gyermekeknek nyújtott személyes gondoskodási formák a településen

A Gyermekvédelmi törvény tükrében Kisvárdai Város által nyújtott alapellátási formákat az alábbi táblázat mutatja be.

Gyermekevédelmi törvényben szabályozott alapellátások		Település által nyújtott alapellátások
Gyermekevédelmi szolgáltatás	Gyermekevédelmi Szolgálat	Biztosított
Gyermekek napközbeni ellátása	Bölcsőde	Biztosított
	Családi bölcsőde	Biztosított
	Óvoda	Biztosított
	Iskolai napközi	Biztosított
Gyermekek átmeneti gondozása	Helyettes szülő	Biztosított

Kisvárdai Város Önkormányzata által fenntartott Családi bölcsőde a Kisvárdai, Tordai út 17. szám alatti, a Kisvárdai Egyesített Óvoda Tordai úti tagintézményében található. Az intézményben két csoport, a Lovacska és a Katica csoport működik.

A családi bölcsődei szolgáltatást 2025. évben összesen 19 fő vette igénybe, melyből 10 fiú és 9 lány.

Bölcsődéink célja egy családias, meghitt környezet kialakítása, mely segítséget nyújthat a különböző hátrányokkal küzdő gyermekeknek. A szülők és a bölcsődei nevelők jó viszonyt ápolnak, kapcsolatot tartanak egymással. Az ünnepeket együtt ünneplik a szülőkkel, együtt készül a csoportszoba dekorációja, őrzik a hagyományokat.

Az óvodai nevelés a városban Kisvárdai Egyesített Óvoda útján biztosított, amely 2016. augusztus 31-től ismét Kisvárdai Város Önkormányzati Képviselő-testülete által fenntartott gyermekintézmény.

1. Gyereklétszám adatok 2025. október 01.

Tagintézmény		Csoport	
neve	létszáma	neve	létszáma
Kisvárdai Egyesített Óvoda Székhely 4600 Kisvárd Csillag köz 2.	79	Maci csoport	18
		Katica csoport	20
		Süni csoport	21
		Napsugár csoport	20
Kisvárdai Egyesített Óvoda Tompos Úti Tagintézménye 4600 Kisvárd Tompos úti ltp. 1./A.	77	Liliom csoport	16
		Napraforgó csoport	23
		Margaréta csoport	20
		Tulipán csoport	18
Kisvárdai Egyesített Óvoda Nyitnikék Tagintézménye 4600 Kisvárd Hármas út 9.	37	Méhecske csoport	19
		Mókuska csoport	18
Kisvárdai Egyesített Óvoda Móricz Zs. Úti Tagintézménye 4600 Kisvárd Móricz Zs. u. 4./B	39	Katica csoport	20
		Csiga-biga csoport	19
Kisvárdai Egyesített Óvoda Tordai Úti Tagintézménye 4600 Kisvárd Tordai u. 17.	43	Süni csoport	20
		Maci csoport	23
Létszám összesen:			275

A gyermekvédelmi feladatokat az óvoda pedagógiai programja határozza meg.

Az óvodák gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermekek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

Az óvodai gyermekvédelem célja:

**„GYERMEKVÉDELMI MUNKA,
SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK**

Az óvodai gyermekvédelem célja:

7. Gyermeki jogok érvényesítésének elősegítése az esélyegyenlőtlenség csökkentésével, a gyermek egészséges fejlődésének biztosítása.

8. *Megelőzni, enyhíteni, megszüntetni azokat a negatív hatásokat, amelyek megakadályozzák a gyermekek zavartalan fejlődését.*
9. *Kiemelt figyelemmel fordulunk a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekek felé, szorgalmazva rendszeres óvodába járásukat, ahol szükségleteik kielégülhetnek, gondozásuk biztosítottá válik.*
10. *A hátrányok csökkentésével, a leszakadás megelőzésével az esélyegyenlőség elvének érvényesítését szolgáljuk.*

Minden óvodapedagógus végez gyermekvédelmi munkát. Fontos, hogy érzékenyen reagáljunk a jelzésértékű jelenségekre, mivel tudjuk, hogy sok a halmozottan hátrányos, veszélyeztetett gyermek.

Belső okok:

- *a gyermek krónikus betegsége, sajátos nevelési igénye*
- *a gyermek rész-képességszavara (nagyban akadályozhatja a tanulást)*
- *a szülő betegsége, vagy fogyatékosága,*

Külső oknak tekintjük:

- *rossz lakásviszonyok,*
- *munkanélküliség,*
- *túlságosan alacsony egy főre eső jövedelem,*
- *helytelen nevelési módszerek,*
- *érzelmi elhanyagolás, zaklatás*
- *fizikai elhanyagolás, nem megfelelő testi higiénia, helytelen, illetve hiányos táplálkozás,*
- *a teljes család hiánya, (gyermekét egyedül nevelő szülő)*
- *kisebbségi, etnikai helyzet,*
- *a szülők devianciája, (alkoholizmus, dohányzás, agresszivitás, bűnözés)*

Feladatok

- *Az óvodapedagógus köteles tiszteletben tartani a gyermek személyiségét és családja világnézetét, értékrendjét nem kényszerítheti rá senkire az óvodában, vallási, világnézeti kérdésekről nem foglalhat állást nevelőmunkája során.*
- *Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.*
- *Biztosítani a gyermeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-óvó intézkedésekre, javaslatot tenni.*
- *Az új óvodások befogadását elősegíteni, beilleszkedésüket az adott csoportba a lehető legzökkenőmentesebbé tenni.*
- *A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.*
- *A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismerni, és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni.*
- *A feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervet készíteni és végrehajtani (a kompetenciahatárokon belül).*
- *A felzárkóztatást megszervezni*
- *A tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni*

- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolni.
- Az integrált nevelést elősegíteni a gyermekek problémái szerinti súlyossági foknak megfelelő ellátási formában.
- A rendszeres óvodai látogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíteni.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel, segíteni a gyermek családban történő felnevelését.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása, a szülői szerep eredményesebb betöltésének elősegítése.
- Jó kapcsolat kiépítése a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervezetekkel, személyekkel, az óvodai szociális segítő munkatárssal.
- A prevenció minden gyermekre történő kiterjesztése.
- A gyermek érzelmi állapotának követése.
- Az óvoda valamennyi alkalmazottjával az érzelmi biztonság megteremtése a gyermek számára.
- Gyermeknap ruha és játékgyűjtés és adományozás.

A gyermekvédelmi felelős a gyermek és ifjúságvédelem alapellátáshoz tartozó jelzőrendszer szerves része. Személyét az igazgató válassza ki és bízta meg, hogy az óvodában ezt a felelősségteljes munkát ellássa.

E sajátos feladatok végzése során az alábbi szervezetekkel, szervezetekkel folytat együttműködést:

- Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi osztály
- Család-és Gyermekjóléti Szolgálat
- Egészségügy - gyermekorvos, védőnő
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati, valamint Önkormányzati és Intézményirányító Osztály
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság

Feladatai

- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot az adott évre.
- Közreműködik a helyi nevelési program gyermekvédelmi fejezetének kidolgozásában, mint a vezető óvónő szakembere.
- Munkájáról évente írásban beszámol a nevelőtestületi értekezleten, illetve egyéb esetekben az intézményvezető utasítására.
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit és ezt a vezető óvónő és kollégái tudomására hozza.
- Fontos feladata, hogy segítse és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.
- Ha a gyermek veszélyeztetettségének megakadályozása érdekében tett óvodai intézkedési lehetőségek kimerültek, felveszi a kapcsolatot az illetékes szervezetekkel. Intézkedést kér azokról

a szakemberektől, akik illetékesek a gyermek problémáinak megoldásában /gyermekjóléti szolgálat, védőnő, orvos, jegyző/.

- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket. Feljegyzi a nyilvántartásban a gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket, és azok eredményességét. Ezt a feladatot a csoport óvónőivel együtt végzik.
- Folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait.
- Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét. Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel.
- Javaslatot tesz a különböző segélyezési formákra, segít a segélykérelmek, a környezettanulmány elkészítésében, ahol szükséges.
- Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében és minőségbiztosításában, mint a vezető óvónő szakembere.

XI. ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézményünk rendelkezik érvényes esélyegyenlőségi tervvel. A tervben megfogalmazott célok és feladatok kötelező érvényűek az óvoda minden alkalmazottjára.

Cél:

A szegregációmentes, inkluzív nevelés biztosítása, az egyenlő bánásmód elvének érvényesítésével, az intézményi szolgáltatáshoz való méltányos, egyenlő hozzáféréssel.

Óvodánk befogadó környezete – valamennyi gyermeket egyéni különbségekkel, egyéni fejlődési úttal és ütemmel rendelkező személyiségként neveli. Pedagógiai programunk épít a kompetencia alapú óvodai programcsomagra, amely jó megoldást kínál, és egyenlő hozzáférést biztosít minden gyermek számára, így egyéni igényekhez igazodó nevelésben részesülhetnek.

Megteremtjük a sokféle gyermek együtt nevelésének feltételeit, inkluzív, befogadó pedagógiánk nem elviselést, hanem az elfogadást, az együttműködést, aktivitást kínál, mely alapját képezi az egyéni bánásmódnak és a differenciálásnak.

Esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások kivitelezése, megszervezése, a HH gyermekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében, az óvodai ellátás minden területén.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

- Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha minden gyermek részére biztosítjuk, az emberi méltósághoz való jogát.
- Minden dolgozó feladata, hogy az általa ellátott gyermek hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely ahhoz szükséges, hogy személyisége harmonikusan fejlődjön.
- Az egyéni bánásmód követelményét érvényesíteni kell:
 - a gyermeki jogok gyakorlása során
 - a felzárkóztatás, egyéni fejlesztés vagy tehetséggondozás során
 - a gyermekcsoportban történő elhelyezéskor

- *Kapcsolattartás a védőnőkkel és a Kisvárdai Város Roma Önkormányzatával a városban élő HH és HHH családok megismerése érdekében.*
- *Elsőbbség biztosítása beiratkozásnál, ha az óvoda körzetébe tartozik a gyermek.*
- *Szoros kapcsolat kialakítása a szülővel egyéni beszélgetések, a gyermek sajátos helyzetéből adódó feladatokról, állapotának elfogadásáról, fejlesztéséről.*
- *Korszerű pedagógiai módszerek megismerése, alkalmazása, differenciálás, zene, mozgás felhasználása.*
- *Szakmai továbbképzéseken való részvétel, melyek az esélyegyenlőség megteremtését segítik.*
- *Az EFOP- 3.1.5-16-2016-00001 „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” kiemelt projekt keretében vállalt feladataink megvalósításával a fentiek elősegítése.” (Pedagógiai Program 2025. szeptember 01.)*

A Kisvárdai Egyesített Óvoda Tagintézményeinek felújítása, eszközfejlesztése a következők szerint valósult meg a 2024/2025. nevelési évben:

Az év során elvégzett karbantartási munkálatokat, /egészségügyi festés, kisebb javítások, melyeket a költségvetés tervezetének melléklete részletesen tartalmazott/ a nyár folyamán többnyire költségvetési forrásból oldottuk meg, takarékos, időarányos gazdálkodás mellett. A szakember hiány miatt, sajnálatos módon, több esetben kényszerültünk vállalkozói segítséggel, megbízással megoldani a hibaelhárítást, karbantartás, kárenyhítést, ami tovább növelte, és nagymértékben megterhelte költségvetési keretünket.

Szükségessé vált a csoportszobák, gyermeköltözők burkolatának cseréje. Az idei évben, vállalkozói kivitelezéssel 1 csoportszoba és 1 öltöző burkolatjavítása történt meg, 1.500 000 Ft értékben.

Sajnos /pályázati forrás hiányában/ még mindig nagy gondot jelent az intézmények elavult fűtés, villamos hálózata, a berendezések rossz állapota. Az idei évben közel 1.500 000,-Ft értékben került sor a világító testek javítására, cseréjére. Ettől függetlenül igyekeztünk a szabályozott energiatakarékos felhasználást megvalósítani.

A sok javítási feladatot nagy körültekintéssel láttuk el folyamatosan. Az óvoda gyermekbútorainak (öltözőszekrény, gyerek szék, asztal) javításában nagy segítségünkre volt a Kisvárdai SZC. II. Rákóczi Ferenc Technikum és Szakképző Iskola. Az intézmény asztalos tanulói nem csak a javítási munkálatokban vettek részt, hanem tárgyi eszközeink is bővültek a vizsgamunkák felajánlása által. (gyermek székek, asztalok, kerti padok, virágládák, magas ágyások) Továbbra is reménykedünk, hogy pályázati forrás kihasználása mellett, hamarosan megvalósul a korszerűsítés, melynél prioritást élvez a Nyitnikék és a Tordai Úti Tagintézmény fűtés rendszerének korszerűsítése.

Az udvari játékaink, folyamatos felülvizsgálatot és karbantartást igényelnek. A nyár folyamán megtörtént az időszakos felülvizsgálat, melynek eredményeképpen 4 udvari játékot kellett megszüntetnünk a balesetveszély elhárítása miatt. Sajnos további játékok javítása is szükséges. Bízunk abban a megmaradt játékok javítása, árérték arányban meg tud valósulni. A gyermekek egészségének védelmét, a balesetmentes, az esztétikus környezet alakítását, a játékok pótlását,

cseréjét folyamatosan tervezzük.

A cserélendő játékokat költségvetési forrásból próbáljuk majd pótolni, a https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatasi/Tanevkezes2020/202012_2_sz_melleklet_honlapon_elerhető_reesz.pdf szerint.

További gondot jelent, hogy épületeink tetőszerkezete elöregedett, így több feladatellátási hely is folyamatosan beázik. Székhely, Nyitnikék, Tordai úti Tagintézmény. Így a festési – karbantartási feladatink / faljavítások/ költségei is meghaladták a tervezett kereteket. A fent említett hiányosságok az Önkormányzat rangsorolandó feladatai között szerepelnek.

Bízunk abban, hogy intézményünk infrastruktúrája, a lehetséges keretek között hamarosan megújul, hogy meg tudjuk valósítani a biztonságos működést és lépést tudjunk tartani az elvárásokkal.

A központi források mellett, intézményünk szülői közössége is fontosnak tartja a pedagógiai munka színvonalas megvalósítását, ezért alapítványaink támogatása mellett, valamint a jótékonyági rendezvények bevételének felhasználásával, további eszközfejlesztésre került sor.

2024/2025. nevelési év

Tagintézmény	SZMK	Alapítvány	Költségvetési forrás
Központi Óvoda	334.600,-	248.000,-	Tervezett: 15.000.000,-Ft
Tompos Úti Tagintézmény	1.099.000,-	--	Könyv, folyóirat; Irodaszer; Hajtó és kenőanyag;
Móricz Zs. Úti Tagintézmény	194.000,-	--	Munka, védőruha; Fenntartási anyag;
Nyitnikék Tagintézmény	353.000,-	--	Tisztítószer; Kis értékű tárgyi eszköz;
Tordai Úti Tagintézmény	300.000,-	80.000,-	Karbantartási, kiszávítási szolgáltatások; Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások

4. FELÜGYELETI SZERVEK ELLENŐRZÉSE

- Az intézmény fenntartója, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény rendelkezései alapján évente ellenőrzi a működéssel és szakmai feladatok ellátásával kapcsolatos célok megvalósulását.
- Kisvárdai Város Önkormányzata Képviselő-testületének „Az önkormányzat 2025. évi belső ellenőrzési tervének elfogadásáról szóló 297/2024. (XII.12.) ÖKT határozata alapján belső ellenőrzésre került sor a Kisvárdai Egyesített Óvodában, melynek tárgya: „Pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti munkajogi besorolások ellenőrzése.”
Az ellenőrzés célja, típusa: „A jogszabályi előírások betartásának ellenőrzésére, pénzügyi-szabályszerűségi ellenőrzésére”

Kisvárdai Város Önkormányzata Képviselő-testületének „A 2025. évben végzett belső ellenőrzésekről készült jelentés megtárgyalásáról” szóló 85/2026. (II.26.) ÖKT. határozatában elfogadásra került a 2025. évben végzett 6-1/2026. számú belső ellenőrzésekről készült jelentés.

Megállapítása: Az Intézménynél foglalkoztatott pedagógusok és nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő dolgozók besorolása, illetve átsorolása a jogszabályi előírásoknak megfelelő volt.

Következtetése: A Kisvárdai Egyesített Óvodánál foglalkoztatott pedagógusok és nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő besorolása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt. A vezetett munkaügyi dokumentumok, nyilvántartások naprakészek.

- A Magyar Államkincstár éves adatközlésének is eleget tett az intézmény.

5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

A gyermekek védelme vonatkozásában a jövőre vonatkozó céloknak, elképzeléseknek arra kell irányulniuk, hogy a város megfelelő környezeti feltételeket teremtsen a feltörekvő fiatal korosztály számára, ahol otthonosan érzik magukat, ahol kiszámíthatóak az életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához, és ahol felkészülhetnek a felelősen élő és cselekvő magyar állampolgárként való életükre. Kiemelten fontos a prevenciós tevékenység a hátrányokkal küzdő iskoláskorú gyermekek, melynek kialakításához továbbra is együtt kell működnünk a különböző szakterületek gyermekekkel foglalkozó szakembereivel, hiszen egymás szakmai kompetenciáit felhasználva valósulhat meg a gyermekvédelmi rendszer gyors, pontos, hatékony és kiszámítható módon történő működése.

- Folyamatos cél a támogatások szinten tartása, reálértékének megőrzése.
- A város sajátosságaira, az előforduló igényekre való reagálás, válasznnyújtás a tipikus problémákra.

- A támogatások hatékony, célzott megállapítása, ellátások eljuttatása a legrászorultabbakhoz.
- Szoros szakmai együttműködés fenntartása az érintett intézményekkel.
- Prevenációs programok szervezése.
- Iskolán kívüli támogató szolgáltatások a lemorzsolódott tanulók oktatási rendszerbe való visszavezetése érdekében.
- Ismeretterjesztő, oktató, szemléletformáló programok indítása a várandós anyák és gyermekek egészségének védelme érdekében.
- Tovább kell ösztönözni az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták és közösségi értékek elterjedését.
- A kora gyermekkori fejlődés megalapozása érdekében meg kell teremteni a korai felismerés, szűrés és korai fejlesztés feltételeit.
- Támogatni és ösztönözni kell a közösségi terek fejlesztését.
- Rehabilitációs programok indítása az alacsony infrastruktúrájú városrészek lakásállományának és lakókörnyezetének javítására.
- A civil szervezetekkel való együttműködés hatékonyabbá tétele a családok, gyermekek érdekében, a más kiépített, jól működő kapcsolat fenntartása, ápolása.

Az Önkormányzati Rendészet a családsegítő szolgálattal való folyamatos együttműködés keretében rendszeresen ellenőrzi a közterületeket, kiemelt figyelmet fordítva a felügyelet nélkül csellengő, iskolaköteles gyermekek jelenlétére.

A gyermekek napközbeni ellátása vonatkozásában.

- A gyerekek az otthon melegéhez, nyugalomához hasonló légkörben tölthessék a napjaikat.
- A személyi és tárgyi feltételrendszer minőségi biztosítása: állandó, szakképzett és elkötelezett személyzet, esztétikus környezet, elegendő hely, játék, biztonság, kifogástalan ételmezés.
- A továbbképzés folyamatossága.
- Pályázati lehetőségek követése

A jövő évre megfogalmazott célok és javaslatok a Gyvt. szellemiségét és előírásait követve elsősorban a gyermekek érdekeit, biztonságát és fejlődését tartják szem előtt. A célok megvalósítása összehangolt szakmai munkát, empátiát és elkötelezettséget igényel mind a szakemberek, mind a családok részéről. A hatékony gyermekvédelem záloga a megelőzés, az együttműködés és a közös felelősségvállalás.

6. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA

A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számáról, az általuk elkövetett bűncselekmények számáról, a bűnelkövetés okairól a jelzőrendszer tagjaitól (a Gyvt. 17.§ alapján a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot lát el többek között a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a pártfogó felügyelői szolgálat, akik a jelzőrendszer tagjai) származnak információink.

A gyermek- és fiatalkorúak bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az oktató- és nevelő intézményeknek, a civil szervezeteknek, az egyháznak, a helyi koordináció megteremtésében az önkormányzatoknak és a

rendőrségnek. A lakosság és a fiatalok bünt megelőzési célú tájékoztatását az e célból készített kiadványok, tévémsorok, és a bünt megelőzéssel foglalkozó szervezetek együttm ködése nagymértékben elösegíti.

Az iskolákban előadásokat szerveznek az osztályfőnöki óra keretein belül, mint például szexuális felvilágosítás, drog prevenció, alkohol és dohányzás káros hatásairól. Oktatási-nevelési intézményekben gyakran szerveztek prevenció programokat.

A Gyermekjóléti Szolgálat megállapodás alapján 2004. évtől együttm ködik a rendőrséggel a gyermekkorú és a fiatalok bünt követők figyelemmel kísérése érdekében. Városunk nem rendelkezik bünt megelőzési programmal, hiszen a fiatalok által elkövetett bűncselekmények száma településünkön elenyésző.

A lakosság biztonsága érdekében 34 db térfigyelő kamera m ködik városunkban.

A bünt követés vélhető okai: rossz szociális körülmény; megengedő, elnéző szülői magatartás; deviáns magatartású baráti társaság.

7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMÜKÖDÉS

A települési önkormányzat 2025. évben is kiemelt figyelmet fordított a gyermekvédelemre, különösen a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekek támogatására. Ebben a munkában jelentős szerepet játszottak a civil szervezetek is, amelyekkel az önkormányzat folyamatos, együttm ködésen alapuló kapcsolatot tartott fenn.

Az év során a gyermekvédelmi feladatok ellátásában a civil szervezetekkel való partnerség nemcsak kiegészítette, hanem számos esetben hatékonyabbá is tette az önkormányzat munkáját. Az együttm ködés középpontjában a megelőzés, a korai beavatkozás, valamint a gyermekek biztonságos és egészséges fejlődésének biztosítása állt.

Városunkban m ködő aktív civil szervezetek, egyesületek száma kimagasló számadatot mutat, amely közel 50.

Az év folyamán számos előadásokat szerveztek, pl: drogprevenció, egészségügyi szűrések, adománygyűjtés, stb. Az önkormányzat anyagi és infrastrukturális támogatást biztosított 2025-ben is a civil szervezeteknek.

Fő célunk, hogy városunk lakosságában és az itt lévő közösségben kialakuljon egyfajta nyitottság, a különböző tudományok, szokások, életmódok, nemes ügyek, sport és prevenciók hangsúlyozásának fontossága iránt, valamint kialakuljon egyfajta kulturális- műveltségi igény. Városunk törekszik arra, hogy a Vármegyei és Kisvárdai Rendőrkapitányság bevonásával, magas szaktekintélyű előadók meghívásával, Az egészségügyi és szociális intézmények segítségével, aktív közreműködésével értékálló és hasznosítható információkat, „segítséget” nyújtsunk lakóinknak,

gyermekeinknek és idősebb embertársainknak.

Az előző év tapasztalatai alapján elmondható, hogy a civil szervezetekkel való együttműködés a gyermekvédelem területén elengedhetetlen. Helyi ismereteik, rugalmasságuk és elhivatottságuk olyan többletet jelent, amely az önkormányzati rendszer működését hatékonyabbá és ember közelebbé teszi.

A jövőre nézve az önkormányzat célja, hogy tovább erősítse ezt a partnerséget, bővítse a támogatási lehetőségeket, és közösen dolgozzon azon, hogy minden gyermek biztonságos, támogató környezetben nőhessen fel.

A 2015-ben nyílt **FUTUROBI** játszóház biztosítja a gyermekek szórakozását. Kisvárdai Város Önkormányzatának, korábban elnyert "KAPU" pályázatának eredményeképpen, megérkezett Kisvárdára is a nem csak országosan, hanem világszerte ritka és népszerű FUTUROBI és játszóháza.

A legújabb kisvárdai gyermekszíntér egy interaktív multimédiás ökojátszóház, ahol a gyerekek a környezeti és egészségi nevelés részeként, olyan témákkal és játékokkal találkozhatnak, melyek környezetvédelmi tanácsokat közvetítenek, illetve az egészséges életmódra tanítanak. Mindezt játékos eszközökkel, szórakozás közben.

FUTUROBI egy kedves kis robot a jövőből, aki a gyerekek segítségét kéri a Föld megmentéséhez. *A Játszóház berendezésekor az újrahasznosított vagy természetes anyagok felhasználása került előtérbe. A digitális technológia – számítógép – amelyen a játszóház által képviselt Öko témában találhatóak játékok. A játékok tárházát folyamatosan fejlesztik, keresik a témában a frissen megjelent lehetőségeket, bővítik újrahasznosított játékaikat.*

A játszóház célja:

- a gyermek egyéni szükségleteit figyelembe vevő együttes játszás lehetősége a szülővel, a közös játék öröme, a derűs légkör biztosítása,
- kreatív eszközök segítségével a gyakorlatban sajátítsa el a környezet és emberek közötti együttműködést a gyermek,
- a gyerekbarát, biztonságos környezet és a személyiség harmonikus fejlődéséhez szükséges feltételek biztosításának eredményeként a minőségi kisgyermekgondozás a hátrányos helyzetű családok gyerekeinek szocializációs hátrányainak leküzdése,
- a kisgyermek napközbeni ellátásának biztosításával jelentősen csökkenteni lehet a gyermek szocializációs hátrányait
- a gyermekek és a felnőttek együttléte foglalkozásokon, a közös tanulás élményének biztosítása,
- az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és

helyzetmegoldási minták nyújtása,

- az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

A kisgyermekes szülőknek helyet és alkalmat biztosítunk arra, hogy a hétköznapokban változatosságot tudjanak bevinni életvitelükbe. A játszóház kínálta szolgáltatás keretében lehetőségük nyílik további kisgyermekes anyukákkal/apukákkal kapcsolatot teremteni, barátkozni, ezáltal színesíteni a megszokott napokat.

A játszóház feladatai:

- a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- derűs légkör biztosítása,
- az érdeklődés kialakulásának fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének a biztosítása,
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzet megoldási minták nyújtása,
- az önálló aktivitás és kreativitás támogatása,
- a gyermek tevékenységének támogatása, bátorító odafigyeléssel történő kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségének megteremtése, az egyes helyzetek befogadása, a mások iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályainak elfogadása.

A játszóház alapelvei:

- egyéni bánásmód, személyiség megbecsülésének elve,
- szeretetteljes odafordulás a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve,
- az aktivitás és az önállóság segítésének elve,
- a biztonságos és a tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, igényekhez igazodó segítése,
- pozitívumokra támaszkodás elve,
- egységes nevelő hatások elve: a gyermekkel foglalkozó felnőttek a gyermek elfogadásában, öntevékenységeinek biztosításban egyetértenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik,
- fokozatosság elve,
- rendszeresség elve,
- más nemzethez, etnikumhoz tartozás tiszteletben tartása

2025. évben továbbra is élvezhették, a gyerekek a 2015 év végén megnyílt Csígház Korai Fejlesztő Központ és a Pedagógiai Szakszolgálat által létrehozott játszóházat is immár új helyszínen.

A Csigaház lehetőséget biztosít arra, hogy bármely okból (mozgás, mentális, szociális és egyéb képességeikben) lassú fejlődést mutató gyermekek komplex fejlesztése megvalósulhasson, ezzel ledolgozhassák a betegségükből, állapotukból adódó hátrányokat, hogy felnőtt életükben a társadalom teljes jogú tagjai lehessenek.

A Csigaház egy olyan hely, ahol egészséges és beteg gyermekek együtt játszhatnak, ahova a kicsik és nagyok szívesen mennek, mindenki tudja, hogy csak az örömmel végzett tanulás igazán hatékony, az a tudás marad meg hosszú távon.

A gyermek egy fejlődésben lévő kisember, akinek feltétel nélküli szeretetre, gyengéd vezetésre és bizalomra van szüksége.

8. A FELÜGYELETI SZERV ÁLTAL VÉGZETT ELLENŐRZÉSEK

A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzés 2025. évben nem volt.

ÖSSZEGZÉS

A települési önkormányzat 2025. év során is kiemelt figyelmet fordított a gyermekvédelem területén jelentkező feladatok ellátására, különös tekintettel a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek támogatására.

Az elmúlt évben az önkormányzat szoros együttműködésben dolgozott a Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal, köznevelési és egészségügyi intézményekkel, valamint civil szervezetekkel annak érdekében, hogy időben felismerje és kezelje a gyermekeket érintő problémákat. A veszélyeztetettséget okozó tényezők közül továbbra is kiemelkedő a családon belüli anyagi nehézség, a szülők munkanélkülisége, illetve a szociális és mentális problémák jelenléte.

Az önkormányzat rendszeresen nyújtott természetbeni és pénzbeli támogatást – például rendkívüli települési támogatást, kelengyetámogatást, és iskoláztatási támogatást –, mellyel sok család mindennapi terhei csökkenthetők voltak. Emellett gondoskodott a köznevelési intézményekben tanuló gyermekek napi háromszori étkezésének biztosításáról is.

Az év során több közösségi programot és prevenciós céllal szervezett eseményt is lebonyolítottak, amelyek elősegítették a gyermekek egészséges fejlődését, erősítették a közösségi kapcsolatokat, valamint hozzájárultak a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer működése megbízható, az érintett szereplők (iskolák, védőnők, rendőrség, gyermekjóléti szolgálat stb.) aktívan részt vesznek a jelzések megtételében és a közös megoldáskeresésben.

A tapasztalatok alapján a veszélyeztetettség hátterében továbbra is elsősorban szociális, megélhetési, valamint életvezetési nehézségek állnak, amelyek kezelése komplex, több szakterület együttműködését igényli. A település törekszik arra, hogy a rendelkezésre álló erőforrások hatékony felhasználásával, valamint a helyi partnerségek erősítésével támogassa a hátrányos helyzetű családokat és gyermekeket.

Összességében megállapítható, hogy a gyermekvédelmi rendszer működése stabil, ugyanakkor a jövőben is indokolt a megelőző tevékenységek erősítése, a szolgáltatások fejlesztése, valamint a társintézmények közötti együttműködés további mélyítése annak érdekében, hogy minden gyermek számára biztosított legyen a biztonságos, kiegyensúlyozott fejlődés lehetősége.

Kisvárdai, 2026. április 22.

Barabás Jánosné dr.
jegyző

Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központ

Beszámoló

Készítették:

Révészné Pázmán Andrea Intézményvezető

Csuka Andrea Intézményvezető helyettes

Zöld Mónika Család-és Gyermekjóléti Szolgálat Szakmai vezető

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés	3
II. Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenységének bemutatása	4
II. 1. Tárgyi feltételek	5
II.2. Személyi feltételek	6
II.3. Szakmai tevékenység bemutatása	7
II.3.1. Hatósági intézkedéshez kapcsolódó feladatok bemutatása	7
Védelembe vétel	8
Megelőző pártfogás	13
Ideiglenes hatályú elhelyezés	14
Családbafogadás	15
Nevelésbe vétel	15
II.3.2. Speciális szolgáltatások bemutatása	18
Kapcsolattartási ügyelet	19
Kórházi szociális munka	21
Készenléti szolgálat	21
Jogi tájékoztatásnyújtás	22
Pszichológiai tanácsadás	22
II.3.3. Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységről	23
II.3.4. Hátralékkezelési tanácsadás	29
II.3.5. Szakmai támogatás nyújtása	31
II.3.6. Járási jelzőrendszeri tanácsadó munkájának bemutatása	31
II.3.7. Szociális diagnózis	32
III. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat bemutatása	34
III. 1. Tárgyi feltételek	36
III.2. Személyi feltételek	38
III.3.. Család-és Gyermekjólét Szolgálat tevékenységének bemutatása	39
III.4. A gyakorlatban a családsegítő tevékenység területei a következők csoportosíthatók ...	41
a.) tájékoztatási feladatok	41
b.) szociális segítő munka keretében végzett teendők	41
c.) hivatalos ügyek intézésében nyújtott segítség	41
d.) jelzőrendszer működtetése	42
e.) egyéb feladatok	42
III. 5. A családsegítő és gyermekjóléti tevékenység számszerű adatai	43
III.6. Az észlelő-és jelzőrendszer működéséhez kapcsolódó feladatok	48
IV. Gyermekek napközbeni ellátásának szakmai tevékenységének bemutatása	54
IV.1. Családi bölcsőde	54
IV.2. Játsszóház	61

I. Bevezetés

Az 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat és az állami fenntartói feladatainak ellátására a kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig átfogó értékelést készít.

Az értékelés elkészítése érdekében készült a Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központ 2025. évi tevékenységére vonatkozó beszámoló.

Az intézmény a gyermekjóléti alapellátás feladatait látja el 2020. július 1-től.

A feladatok két részre oszthatóak, melyet az intézmény ellát, mint:

Kötelező feladatok:

család-és gyermekjóléti szolgáltatás,
család-és gyermekjóléti központ,
gyermekek átmeneti ellátása -
helyettes szülő, bölcsődei ellátás.

Önként vállalt feladatok:

alternatív napközbeni ellátás-
játszótér

Az intézmény Kisvárdán a Bocskai utca 33/D.sz. alatt kapott helyet, valamint Kisvárda Tordai u. 17. és Szent László u. 19. telephelyeken működteti a gyermekek napközbeni ellátását.

A fő épületben kaptak helyet az alábbiak:

***Család-és Gyermekjóléti
Szolgálat***

***Gyermekek átmeneti
ellátása - Helyettes szülő***

***Család és Gyermekjóléti
Központ és speciális
szolgáltatások pl:
kapcsolattartási ügyelet,
tanácsadások***

Vezetői iroda

Telephelyei:

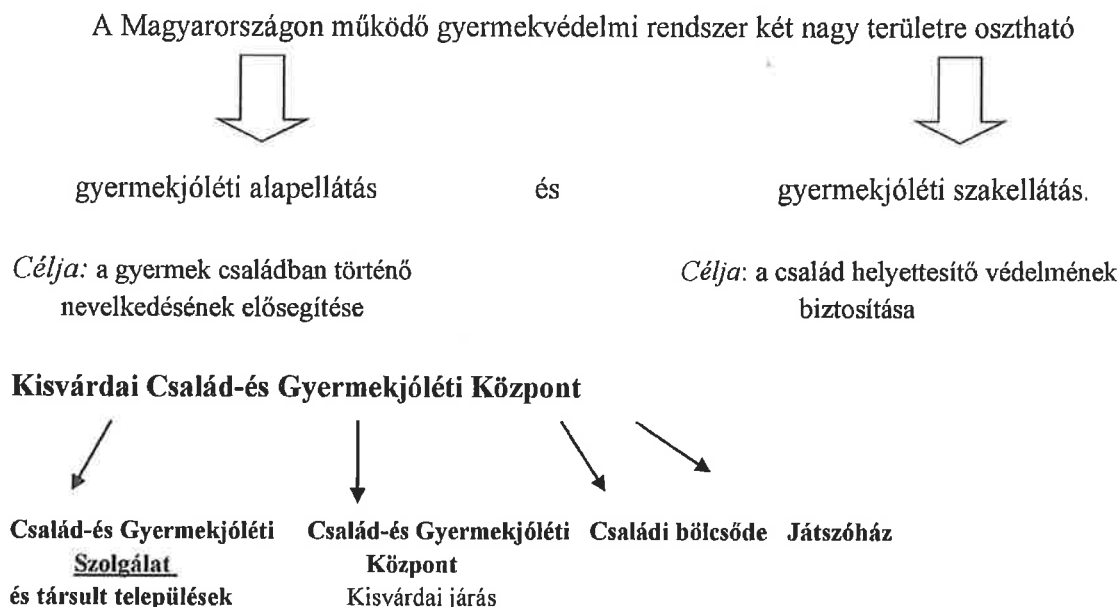
***Gyermekek napközbeni
ellátása***

***TORDAI U. 17.
Lovacska Családi Bölcsőde
Katica Családi Bölcsőde***

***Gyermekek napközbeni
ellátása-alternatív
napközbeni ellátás
játszótér***

SZENT LÁSZLÓ U. 19.

A Kisvárdai Család-és Gyermekjóléti Központ helye az ellátórendszerben.

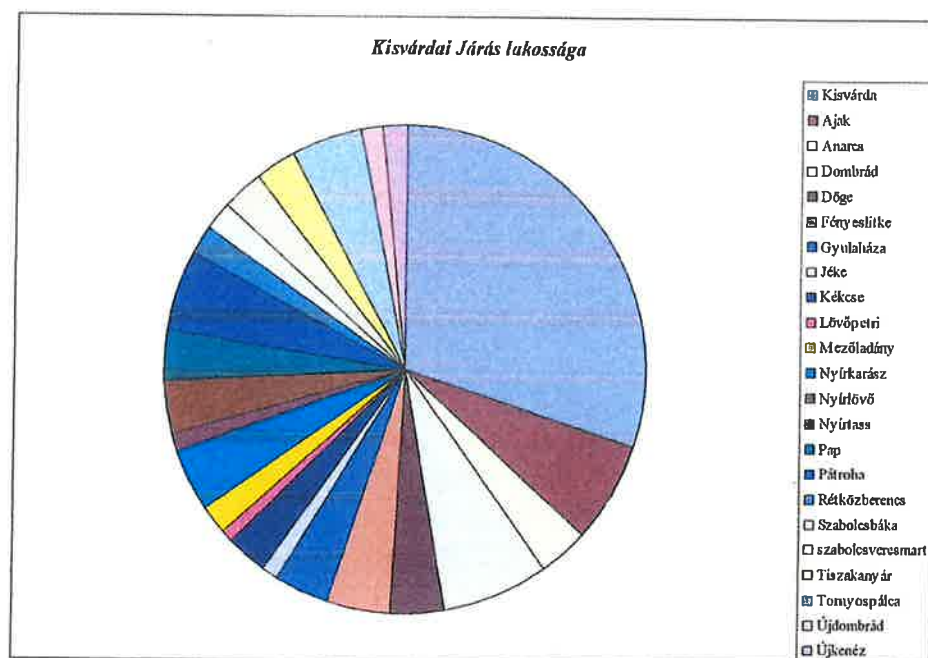
II. Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenységének bemutatása

2016.január 1-jétől a gyermekjóléti alapellátás feladatait a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és a Család-és Gyermekjóléti Központ munkatársai látják el az önkéntes és hatósági együttműködés terén.

Az 1997. évi XXXI. törvény 94. § (4) bekezdése szerint a járásszékhely a településen kötelező gyermekjóléti központot működtetni 2016. január 1-jétől.

A tevékenység működési területe a Kisvárdai Járásra terjed ki.

Ennek megfelelően az alábbi településeket foglalja magában: *Kisvárdai (járásszékhely)*, Ajak, Anarcs, Dombrád, Döge, Fényeslitke, Gyulaháza, Jéke, Kékcse, Lövöpetri, Mezőladány, Nyírkársz, Nyírlövő, Nyírtass, Pap, Pátroha, Rétközberencs, Szabolcsbáka, Szabolcsveresmart, Tizsakanyár, Tornyospálca, Újdombrád, Újkenéz.

II.1. Tárgyi feltételek

A 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet 7. §. a tárgyi feltételekre vonatkozóan a következőket tartalmazza.

Biztosítani kell:

- & a munkavégzéshez szükséges közlekedési eszköz használatát vagy a közösségi, illetve tömegközlekedési eszköz használatával járó költségek megtérítését,
- & a személyes biztonságot szolgáló eszközöket.

A Család-és Gyermekjóléti Központ központja 4600 Kisvárd Bocskai u. 33/D. szám alatt található.

Az épület akadálymentes, melyből

- egy nagy és egy kisebb irodát használnak a Család-és Gyermekjólét központ munkatársai, mely hétfőig kapcsolattartási ügyeletként is működik,
- egy kisebb irodában a hátralékkezelési, pszichológiai és jogi tanácsadás került elhelyezésre,

A nagyobb irodában kaptak helyet az esetmenedzserek és az óvodai- iskolai segítők. Sajnos ebből kifolyólag a zsúfoltság elég nagy.

Az esetmenedzserek számára a települési önkormányzatok feladata a tárgyi feltételek biztosítása, részükre több településen az önkormányzatok a Család-és Gyermekjóléti Szolgálatok számára kialakított irodákban, épületekben biztosítottak helyet.

Intézményünk az esetmenedzserek számára a mindennapi munkavégzés érdekében egy-egy laptopot biztosított 2016. évben. A számítógépek a mindennapos használat miatt

elhasználódtak, elavultak az eltelt idő alatt, bár SSD kártya került beépítésre és folyamatosan igyekszünk karban tartani, de cseréjük esedékes lenne.

A fénymásolási, nyomtatási lehetőség a központi intézményben biztosított, bár a fénymásoló cseréje indokolt az elhasználódás miatt.

2021. július 1-től a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 135. § (3) bekezdése alapján bevezetésre került a Gyermekeink Védelmében elnevezésű Informatikai Rendszer (GYVR), amely rendszerben azóta is dolgoznak a gyermekvédelem szakemberei és amihez elengedhetetlen a jól, gyorsan működő, modern számítógép, laptop.

Az esetmenedzserek, tanácsadók, óvodai és iskolai szociális segítők számára a saját gépjármű használata engedélyezett, ennek hiányában tömegközlekedési eszköz igénybevitelére van lehetőség. Kizárólag csak a tömegközlekedéshez való alkalmazkodás a munkaidőt csökkentené, és a munkatársak mobilitását akadályozva lehetetlenné tenné a hatékony munkavégzést.

A saját gépjármű használata a mindennapi munkavégzést segíti, hiszen a segítő szakemberek naponta más településen és más oktatási-nevelési intézményben végzik munkájukat.

Egy esetmenedzser esetében átlagosan 4 településen kell ellátni esetmenedzseri feladatokat, míg az óvodai és iskolai szociális segítők átlagosan 6-8 közoktatási intézményben végzik munkájukat. Más közlekedési lehetőség nem áll rendelkezésre a munkatársak számára a településeken.

A munkavégzéshez indokolt lenne az esetmenedzserek, óvodai és iskolai szociális segítők számára munkahelyi mobiltelefon biztosítása. Az ügyfelekkel és a jelzőrendszeri tagokkal történő rendszeres kapcsolattartás során elengedhetetlen a telefon használata, azonban az esetmenedzserek magán telefonja nem használható e célra.

Az esetmenedzserek számára a személyes biztonságot szolgáló eszközök esetében kutyariasztó készülék került beszerzésre.

II.2. Személyi feltételek:

A Család-és Gyermejjóléti Központ feladatainak ellátása érdekében az engedélyezett szakmai létszám 24 fő volt 2025. évben.

A munkatársak száma és végzettségük szerint:

- ✓ 7 fő szociális alapvégzettséggel rendelkező esetmenedzser, amelyből 1 fő szakmai vezetői feladatokat is ellátott,
- ✓ 1 fő tanácsadó, aki jelzőrendszeri tanácsadó és hátralékkezelési tanácsadói feladatokat is ellátó szakember, és indokolt esetben esetmenedzseri feladatokat is ellát,
- ✓ 1 fő mentálhigiénés szakember
- ✓ 10 fő óvodai és iskolai szociális segítő
- ✓ 4 fő szociális asszisztens
- ✓ 1 fő intézménytakarító (Mt)

2018.szeptember 1-től a központ óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet is végez. A feladat ellátása érdekében 10 fő szociális alapvégzettséggel rendelkező munkatárs került alkalmazásra. A csoport hatékony munkavégzésének segítése és koordinálása érdekében egy fő csoportvezető került kinevezésre, aki feladatát az óvodai és iskolai segítő feladata mellett támogatja.

A Központ feladatait 1 fő pszichológus és 1 fő jogász segítette és a jogszabály szerinti kötelező tanácsadói feladatokban, megbízásos jogviszony keretében.

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 7. §. (1) bekezdés b) pontja értelmében a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végzők a *munkaidejük felét kötetlen* munkaidőben látják el, biztosítva ezzel a személyes segítő munka, valamint az adatgyűjtés helyszínen való elvégzését. Ezen előírásnak intézményünk eleget tett.

E feltétel biztosítása szükséges, mert egyre több esetben a családokkal való kapcsolattartás, a családlátogatás, a szülői értekezleteken, óvodai-iskolai programokon való részvétel csak a munkaidő után valósítható meg.

A munkatársak sok esetben az adminisztrációval járó tevékenységet munkaidő után végezték, hiszen a segítő folyamatot az adminisztráció nem hátráltathatta.

Nehézséget jelent a területen tapasztalható szakember hiány.

A pályaelhagyás hátterében a szociális szakma anyagi és erkölcsi megbecsülésének hiánya, a fokozott lelki megterhelés, az adminisztrációs terhek, alacsony munkabér állnak.

Tapasztalatunk, hogy nagyon nehéz feladat megfelelően szakképzett munkavállalók alkalmazása. A gyermekvédelmi rendszer e területe továbbra sem vonzó a fiatalok számára, valamint a Központ feladatait tekintve fontos lenne a szakmai tapasztalat és a gyakorlat megléte.

II.3. Szakmai tevékenységének bemutatása

A Család-és Gyermekjóléti Központ feladata:

A gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzése. A családból történő kiemelés esetében az intézkedést indokoló veszélyeztető tényezők elhárításának segítése.

A Család-és Gyermekjóléti Központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységet lát el és speciális szolgáltatásokat nyújt a járás területére kiterjedően.

II.3.1. Hatósági intézkedéshez kapcsolódó feladatok bemutatása:

A Család- és Gyermekjóléti Központ a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet értelmében javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek:

- védelembe vételére;

- megelőző pártfogására;
- családi pótlék természetben történő folyósítására;
- tankötelezettség teljesítésének előmozdítására;
- ideiglenes hatályú elhelyezésre;
- nevelésbe vételre;
- gondozási hely megváltoztatására;
- családba fogadásra;
- családbafogadó gyám kirendelésére;
- harmadik személynél történő elhelyezés kezdeményezésére;
- utógondozásra.

Védelembe vétel

Védelembe vétel, abban az esetben kezdeményezhető, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható.

Védelembe vételi eljárás indulhat a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat vagy Család-és Gyermekjóléti Központ kezdeményezésére és gyámhivatali megkeresésére, akár állampolgártól, akár jelzőrendszeri tagtól.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat azokban az esetekben kezdeményez védelembe vételt tapasztalatunk szerint, amikor a szolgálattal a család együttműködése nem vezet eredményre, de a gyermek családból való kiemelését még nem tartja szükségesnek a családsegítő.

A gyámhivataltól érkező felkéréseknél az 50 órát meghaladó igazolatlan mulasztás, a családon belüli erőszak, kapcsolattartási problémák, lakossági és jelzőrendszeri tag bejelentése veszélyeztetésről jelennek meg fő okként, melyek indokolják a hatósági eljárás megindítását.

A védelembe vétel indokoltságára vonatkozó javaslatot az esetmenedzser készíti el a gyermekvédelmi rendszer megfelelő adatlapjain.

A javaslatot minden esetben egy rendszerszemléletű, széles körben végzett tájékozódás előzi meg, melynek céljai:

- a gyermekek, a család esetében felmerülő veszélyeztető tényezők széleskörű, minél teljesebb feltérképezése, a tapasztalt problémák háttérében álló ok-okozati összefüggések keresése,
- az esetlegesen korábban biztosított családsegítő munka eredményeinek vagy eredménytelenségének háttérében tapasztalható okok meghatározása,

- a család háttérének, erőforrásainak, természetes támaszainak megismerése, használhatósága a segítség során,
- a korábban biztosított mesterséges erőforrások, szolgáltatások eredményeinek vagy eredménytelenségének meghatározása, esetlegesen új források, eszközök bevonása a segítségbe,
- a családdal a feltárt veszélyeztető tényezők objektív tisztázása, megbeszélése, az együttműködési szándék és a változás eléréséhez kapcsolódó motivációk megismerése,
- a megoldáshoz a megfelelő személyek és szolgáltatások megkeresése.

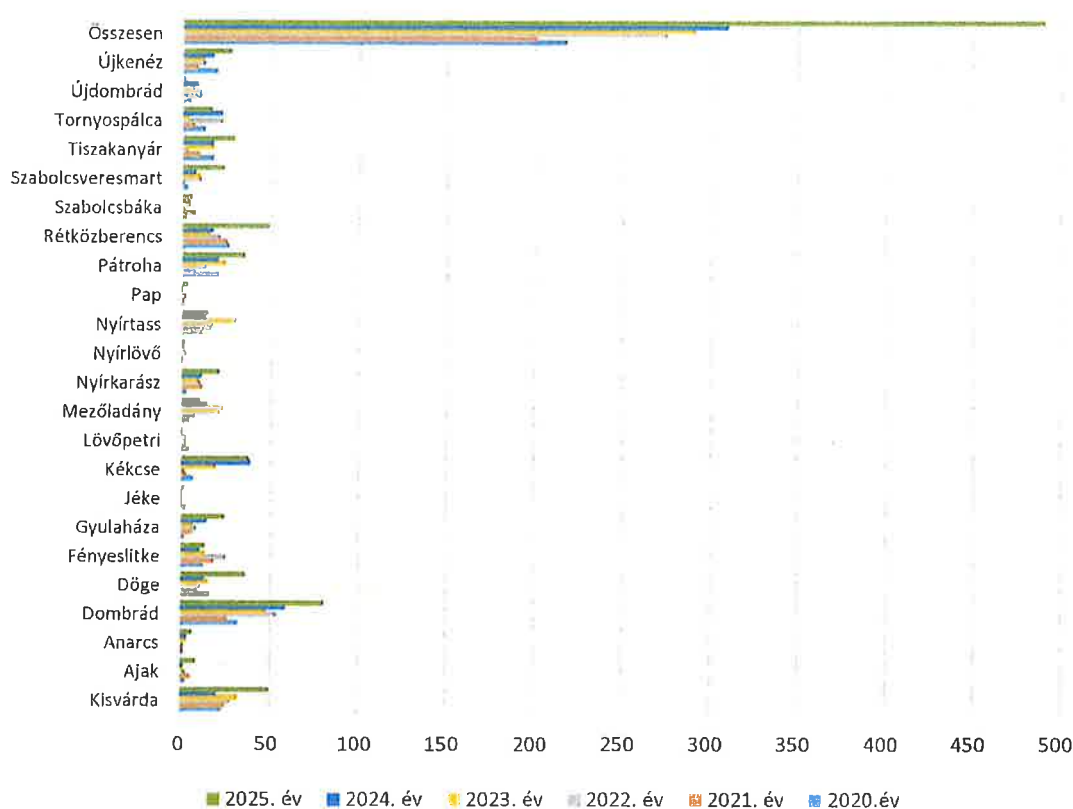
Ennek a folyamatnak fontos eleme, hogy a család aktív résztvevője mind a veszélyeztető tényezők, mind a változást célzó feladatok meghatározásának. Célunk, hogy a szülőkben tudatosuljon, hogy a feltárt problémák megoldása és a változtatás a család és a gyermek érdeke és csak a közös együttműködéssel szüntethetőek meg a veszélyeztető tényezők, ahol a szociális szakember rávilágít a problémákra és támogatja azok megszüntetésére irányuló feladatokat. Lényeges, hogy a segítő folyamat nem okozhat kárt, célja olyan professzionális segítség nyújtása, mely jobbá teszi a gyermek, család életét.

Az esetmenedzser feladatát a védelembe vétel során a segítő folyamatba bevont családsegítővel, jelzőrendszeri tagokkal, az elérhető szolgáltatásokat működtető intézményekkel, emberekkel szorosan együttműködve végzi. A szolgáltatások igénybevételenek szervezése, koordinálása az esetmenedzseri tevékenység szerves részét képezi. Fontos elfogadtatnunk azt a tényt, hogy a veszélyeztető tényezők felismerése, jelzése, a megoldások keresése nem csak az esetmenedzserek/családsegítők feladata. Eredmények és változás csak összehangolt együttműködéssel és összefogással érhetőek el. Ezek a változások mind a családok, az itt nevelkedő gyermekek, a települések és társadalom érdeke, nem csak a gyermekvédelemé. A segítség egyik fontos feladata lenne, hogy egy gyermek családban nevelkedjen és ne a szakellátás gondoskodjon róla.

A lenti táblázat és diagram mutatja a járás településein a védelembe vétel esetszámainak alakulását 2020 évről kezdődően.

	település	Védelembe vétel 2020.év <i>település/fő</i>	Védelembe vétel 2021. év <i>település/fő</i>	Védelembe vétel 2022. év <i>település/fő</i>	Védelembe vétel 2023. év <i>település/fő</i>	Védelembe vétel 2024. év <i>település/fő</i>	Védelembe vétel 2025. év <i>település/fő</i>
1	Kisvárd	23	25	28	32	20	50
2	Ajak	2	5	2	1	1	8
3	Anarcs	1	1	1	3	3	6
4	Dombrád	32	26	54	48	59	81
5	Döge	16	9	11	15	13	36
6	Fényeslitke	12	18	25	13	10	13
7	Gyulaháza	1	6	8	6	14	24
8	Jéke	2	0	-	-	-	1
9	Kékcse	6	2	1	19	39	38
10	Lövőpetri	4	2	2	2	-	-
11	Mezőladány	4	7	21	23	14	10
12	Nyírkársz	2	11	10	9	11	21
13	Nyírlövő	0	0	2	1	1	1
14	Nyírtass	11	16	17	30	13	14
15	Pap	0	1	2	-	-	3
16	Pátroha	20	7	13	24	20	35
17	Rétközberencs	26	25	21	15	17	49
18	Szabolcsbáka	2	7	1	4	4	5
19	Szabolcsveresmart	2	0	10	9	7	23
20	Tiszakanyár	17	9	2	17	17	29
21	Tornyospálca	12	6	22	3	22	16
22	Újdombrád	4	10	10	6	8	1
23	Újkenéz	19	8	12	11	17	27
	Összesen	218	201	275	291	310	491

Védelembe vétel 2020-2025

2025 évben a védelembe vételt az alábbi veszélyeztető tényezők indokolták legtöbb esetben:

- o Szülők, család gyermekét elhanyagoló életvitele (antiszociális viselkedés, bűnelkövetői magatartás);
- o A gyermek magas számú igazolatlan hiányzása, tankötelezettség nem teljesítése;
- o Következetelen gyermekét veszélyeztető szülői nevelés, melyre visszavezethető a gyermek csavargása, tankötelezettség elmulasztása, deviáns magatartása;
- o A gyermek fizikai és érzelmi szükségleteinek súlyos elhanyagolása;
- o A gyermek orvosi kezelésének elmulasztása, melyet a többszöri kérés ellenére sem biztosított a szülő, a szakrendelésre nem vitte el a gyermeket, nem szerezte be a szükséges gyógyszert nem anyagi okból számára az orvos által felírt segédeszközt;
- o A gyermek szakértői vizsgálaton való részvételét elmulasztja a szülő több alkalommal;
- o Nem megfelelő lakáskörülmények: túlszűfolt lakások, sokszor 3-4 család él egy ingatlanban, ahol a minimális bútorzat sem biztosított, a lakás elhanyagolt, koszos, kártevők jelenléte tapasztalható, kinti illemhely sincs;
- o A szülők közötti feloldatlan konfliktusok, mely kapcsolattartási problémákhoz vezetnek és a szülők a gyermeket „használják fel”;

- o Kezeletlen szenvedélybetegség jelenléte a családban (alkohol, gyógyszerfüggőség, drogfogyasztás);
- o Következetlen gazdálkodás, életvitel, mely miatt felhalmozódnak a közüzemi tartozások, szolgáltatásokat kapcsolnak ki. A szülők nem törődnek gyermekük szükségleteivel és igényeit háttérbe szorítva.

Az elmúlt évek során a régi veszélyeztető tényezők mellett új problémák is napvilágot láttak és megjelentek a gyermekvédelem látókörében, melyek a következők:

- o Zaklatás, Cyberbullying jelenléte a fiatalok közösségében,
- o A megfelelő fejlesztések pl: korai fejlesztés igénybe vételének elhanyagolása.
- o Agresszív, csak a szakembert hibáztató viselkedés.

Miután az esetmenedzser igyekszik a családban jelen lévő veszélyeztető tényezőket meghatározni, megteszi indokolt javaslatát a gyámhivatal felé. A védelembé vételi tárgyalást követően a gyámhivatal határozatot hoz a szükséges hatósági intézkedésre vonatkozóan.

A védelembé vételi határozat jogerőre emelkedését követően az esetmenedzser feladata az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése.

A terv azon feladatokat tartalmazza, melyek a tapasztalt veszélyeztető tényezők elhárításában nyújtanak segítséget. A tervben rögzítésre kerülnek a feladat elvégzéséért felelős személyek pontos feladatai.

A terv egyik célja, hogy a folyamatban résztvevők pontosan lássák, kinek milyen feladata van a gondozási folyamat során.

Az egyéni gondozási-nevelési terv másik célja, annak a ténynek a fizikai megjelenítése, hogy a segítség nem csak a szociális szakemberek feladata.

Elmondható, hogy az eseteknél nem egy veszélyeztető tényező jelenléte tapasztalható. A családok életében a problémák halmozódva generálják az újabb és újabb veszélyeztető tényezők megjelenését. Ezekben az esetekben a gyermekek a kárvallottjai, fő elszenvedői a problémáknak. Nem szabad azt sem szem elől téveszteni, hogy a sérült gyermek, sérült felnőtté válhat és a családból hozott negatív mintákat adja majd át saját gyermekei számára, így azok folyamatosan újra és újra a többi problémával keveredve jelennek meg.

Munkánk során nehézséget jelent, hogy a veszélyeztető tényezők nem kerülnek időben napvilágra, nem egy esetben a jelzőrendszeri tagok sem vállalják fel a tapasztaltakat a család esetében vagy nem is tapasztalják/ bagatellizálják a problémát. A család a segítőtől hall először a problémákról, emiatt az ellenállása is nő a szociális szakemberek felé, ellenséget látva bennük és nem a segítőt.

Nehézséget jelent az esetmenedzserek számára megfelelő szolgáltatások hiánya vagy leterheltsége a térségben. Problémaként jelentkezik a járásban a családsegítők túlterheltsége.

Az együttműködő családok egy részénél a megoldás az anyagi segítségnyújtás lenne pl.: egy tűzhely, gyermekruha, gyógyszer megvásárlása, vagy a család eljutásának támogatása a pszichológushoz, szakrendelésre. Tapasztalatunk, hogy a járás települései szolgáltatás és forráshiányosak, ez a szociális segítség lehetőségeit is akadályozza, korlátozza.

2025 évben pozitív tapasztalatunk volt, hogy egyre több településen az önkormányzatok támogatták, biztosították pl.: az anya gyermekeivel való elköltözését anyaoththonba,

közfoglalkoztatásba való bevonását a szülőnek, gyermek szállítását a szükséges orvosi vizsgálatra, szakértői bizottsághoz, élelem vásárlását vagy rendkívüli települési támogatás biztosítását, valamint civil adományokból sikerült tárgyi adományokhoz juttatni családokat.

Megelőző pártfogás:

A megelőző pártfogásra vonatkozó jogszabályi háttér az 1997. évi XXXI., a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló törvény szabályozza.

Ennek értelmében a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetése miatt indult védelembé vételi eljárás során, ha a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének magas foka kerül megállapításra, elrendelik a megelőző pártfogást.

Az esetmenedzser ekkor együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel, tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről, elkészíti az egyéni gondozási-nevelési tervet, és megszervezi annak megvalósítását az ismételt bűnelkövetés megakadályozása érdekében.

A feladatok elvégzése érdekében szükség szerint közösen végez családlátogatást és közösen hallgatja meg a gyermeket a pártfogó felügyelővel.

Az esetmenedzser tájékoztatja a gyámhivatalt a védelembé vétel felülvizsgálata során az ide vonatkozó tevékenységéről, az eset előrehaladásáról, a gyermek veszélyeztetettségének alakulásáról és szakmailag alátámasztott javaslatot tesz az alábbiakra: védelembé vétel és a megelőző pártfogás fenntartása vagy megszüntetése, az indokoltnak tartott más gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó intézkedések megtételére.

2020 évben 3 esetben, 2021 évben 4 esetben, 2022 évben 9 esetben, 2023 évben 11 esetben, 2024 évben 12 esetben, 2025 évben 20 esetben vált szükségessé javalat készítése megelőző pártfogás miatt.

Az intézkedést megtételét az alábbi bűnelkövetői magatartás indokolta még mindig:

- lopás, garázdaság, rongálás,*
- verekedés.*

Tapasztalatunk, hogy a bűnelkövetői magatartás háttérében, sok esetben a családi negatív minta, a kortárscsoport befolyása, a gyors haszonszerzés áll továbbra is. Az esetek nagy százalékában a fiatalok nem gondolták át tetteiket és annak következményeit.

Negatívum, hogy 2023-tól nő a megelőző pártfogás ügyében indult gyámhatósági eljárás, de pozitívum az eredményes rendőri munka nyomán az időben történő beavatkozás lehetősége.

Sajnos 2022 évben a bűnelkövetés szempontjából megjelent a csoportos elkövetés problémája, mely a mai napig megmaradt.

A szülők az esetek nagy százalékában túlzottan elnézőek gyermekükkel és tetteikkel szemben, felmentik őket az elkövetés súlya alól és nem a felelősségvállalásra nevelnek és ez nem változott az évek során.

Egy hatósági intézkedés, pártfogóval való együttműködés nem minden család számára elrettentő.

Ezekben az esetekben a fiatal szemléletének formálása a fő feladat, hogy ne kerüljön sor ismételten bűncselekmény elkövetésére. Erre a segítő folyamat megszervezése során van lehetőség.

Ideiglenes hatályú elhelyezés:

Az 1997. évi XXXI., a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény értelmében a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésének kezdeményezése indokolt, ha felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti.

Azokban az esetekben kerül sor az intézkedés kezdeményezésére, mikor a gyermek/ek súlyos veszélyeztetése áll fenn a családon belül, a szülők az együttműködéstől elzárkóznak vagy nem tesznek lépéseket gyermekeik érdekében sem.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés javaslatakor az esetmenedzsernek minden esetben fel kell térképeznie, hogy a gyermekek nevelése más családtagnál biztosítható-e. Ha nem, akkor a gyermek számára a szakellátás rendeli ki a megfelelő gondozási helyet (nevelőszülő, lakásotthon). A döntést megelőzően a gondozási folyamat során több alkalommal is megvizsgálásra kerül, mely erőforrások, támogatási lehetőségek mozgósítására van még lehetőség a család működőképességének támogatása érdekében.

Ennek ellenére 2020 évben 7, 2021 évben 2 esetben, 2022. évben 10 esetben, 2023. évben 8 esetben, 2024 évben 21 esetben, 2025 évben 20 esetben került sor ideiglenes hatályú elhelyezés kezdeményezésére a járás településein, mely kezdeményezéseket sikerült pozitívan megoldani a szociális szakembereknek.

Továbbra is elmondható, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezések száma nem magas az országos viszonyokat figyelembe véve és valóban csak a legvégső esetben kerül alkalmazásra ez a gyermekvédelmi intézkedési forma.

Mielőtt javaslatot tesz a szakember a gyermek családból történő kiemelésére, minden esetben megkeresi annak lehetőségét, hogy mely rokonnál, családtagnál kezdeményezhető a gyermek elhelyezése a szakellátás helyett.

Vannak helyzetek mikor a szülők önhibájukon kívül kerülnek olyan helyzetbe, hogy nem tudják gyermekeik nevelkedését saját otthonukban biztosítani.

Tapasztalatunk azonban, hogy a gyermekvédelmi rendszerben nem az előbbi esetekkel találkozunk a szakember leggyakrabban, hanem a súlyos szülői elhanyagolás, vagy a bántalmazás olyan mértékével, mely segítséggel, a szociális munka eszközeivel sem orvosolható. Szomorú tény az is, hogy a szülők inkább beletörődnek a gyermek elvesztésébe, és nem változtatnak a kiemelés indokoló problémán, mindenkit hibáztatnak, azonban nem is törekednek a változtatásra. Az elmúlt év pozitív tapasztalata, hogy a szülők a javaslat megtételét követően kezdtek el tenni a változás érdekében és nem került sor így az intézkedés megvalósítására.

Egy javaslat elkészítése és közlése a szülőkkel az esetmenedzserek számára is lelkiileg nagyon megterhelő feladat. Ezekben az esetekben is a szakmai és lelki támogatás nyújtása az

intézményünk részéről elengedhetetlen feladat, de ennek ellenére is sok álmatlan éjszakát okoz a segítőnek.

Családbafogadás:

Abban az esetben, ha a gyermek nevelését van olyan családtag, aki vállalja (ideiglenes hatályú elhelyezés vagy a szülő akadályoztatása esetén) családbafogadás kezdeményezhető. Ebben az esetben az esetmenedzser feladata, hogy meggyőződjön a családbafogadónál a gyermekek elhelyezéséhez szükséges feltételek meglétéről és biztosítottságáról, arról hogy a családbafogadó tisztában van-e a vállalni kívánt feladat jogi és érdemi hátterével. Az alkalmasság megítélése nem könnyű feladat, hiszen egy környezettanulmány készítése során a meglévő tárgyi feltételekre vonatkozóan lehet objektíven állást foglalni.

Az esetmenedzser további teendője a gyámhivatali döntést követően, hogy segítse a gyermekek beilleszkedését a családbafogadó háztartásába, mivel az új helyzet a gyermek és az a családbafogadó család számára is új, kihívásokkal teli, melynek nem minden esetben tudnak megfelelni és szükséges egy külső szakember támogatása.

2020. évben 23, 2021. évben 26 esetben, 2022. évben 61 esetben, 2023. évben 51 esetben, 2024. évben 51 esetben, 2025. évben 4 esetben tettek javaslatot az esetmenedzserek családba fogadásra, ezáltal a gyermek a családból való kiemelés során nem a szakellátásban került elhelyezésre, hanem rokonok között nevelkedhetett tovább.

Nevelésbe vétel:

A Család-és Gyermekjóléti Központok esetmenedzserei együttműködnek a **nevelésbe vett gyermek** szüleivel.

A nevelésbe vétel esetén a gyermek családba történő visszahelyezése a fő cél.

A kiemelést indokoló veszélyeztető tényezők elhárítása érdekében az esetmenedzser egy tervszerűen felépített együttműködési folyamat során támogatja a szülőket a gyermek visszahelyezése érdekében.

Ebben a gondozási formában az együttműködést nagyban nehezíti, hogy a gyermek kiemelésére a családból az esetmenedzser tesz a legtöbb esetben javaslatot.

A szakemberek részéről a családdal való hiteles, kongruens kommunikáció elengedhetetlen ebben az esetben is, hiszen a család bizalmának elvesztése a közös munkát tenné lehetetlenné. Egy család esetében, mire az esetmenedzser a nevelésbe vételre tesz javaslatot, már minden lehetőséget, támogatást, eszközt, módszert felhasznált, melyekkel a veszélyeztető tényezők elhárítását szerette volna elérni a gyermek érdekében.

A megfelelő kommunikációnak, együttműködésnek köszönhetően az esetmenedzser személye egy esetben sem került elutasításra a családok részéről. Ez nagy eredménynek számít az országos tapasztalatokat és azt a tényt figyelembe véve, hogy napjainkban a családok jogait ismerik, azonban kötelezettségeikkel nincsenek tisztában.

Tapasztalatunk, hogy a gyermekek nevelésbe vételének megszüntetése nem könnyű feladat. A kiemelést követően a legtöbb szülő elfogadja a kialakult helyzetet és nem is törekszik a kiemelést indokoló okok megoldására. Az esetek nagy többségében a szülők a

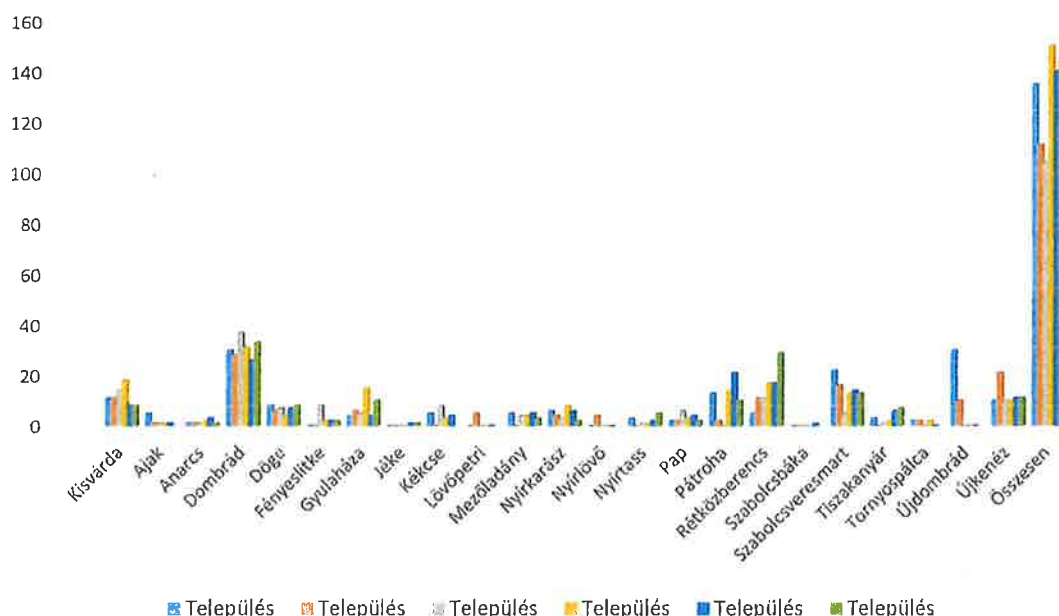
gyermekvédelmet, gyámhatóságot hibáztatják a gyermekek kiemeléséért, azonban az önmaguk által elkövetett hibákkal képtelenek szembenézni, elismerni azokat. Súlyosabbnak tekinthető az a jelenség, hogy a szülők saját maguk kezdeményezik gyermekük családból való kiemelését, mert a gyermek „akadályt” jelent egy új szerelem, munkahely esetén.

Fontos, hogy a gyermekjóléti alapellátásban dolgozó szakemberek legutolsó eszköze a gyermek családjából való kiemelése, hiszen napjainkban a szakellátás feladatellátása is számtalan problémával küzd és a gyermekjóléti alapellátás elsődleges célja a gyermek saját családjában történő nevelkedésének segítése.

A nevelésbe vétel esetében az érintett gyermekek számát az alábbi táblázat és diagram mutatja:

Település	nevelésbe v. 2020. év (település/fő)	nevelésbe v. 2021. év (település/fő)	nevelésbe v. 2022. év (település/fő)	nevelésbe v. 2023. év (település/fő)	nevelésbe v. 2024. év (település/fő)	nevelésbe v. 2025. év (település/fő)
Kisvárd	11	11	14	18	8	8
Ajak	5	1	1	1	1	-
Anarcs	1	1	1	2	3	1
Dombrád	30	28	37	31	26	33
Döge	8	6	7	4	7	8
Fényeslitke	0	0	8	2	2	2
Gyulaháza	4	6	5	15	4	10
Jéke	0	0	0	-	1	1
Kékcse	5	0	8	3	4	-
Lövőpetri	0	5	0	-	-	-
Mezőladány	5	0	4	4	5	-
Nyírkársz	6	4	3	8	6	2
Nyírlövő	0	4	0	-	-	-
Nyírtass	3	0	1	1	2	5
Pap	2	2	6	3	4	2
Pátroha	13	2	0	14	21	10
Rétközberencs	5	11	11	17	17	29
Szabolcsbáka	0	0	0	-	1	-
Szabolcsveresmart	22	16	5	13	14	13
Tiszakanyár	3	0	1	2	6	7
Tornyospálca	2	2	0	2	-	-
Újdombrád	30	10	0	-	-	-
Újkenéz	10	21	10	10	11	11
Összesen	135	111	104	150	140	142

Nevelésbe vett gyermekek száma 2020-2025

Utógondozás

A járás területén 2016. évben először Kisvárdán került sor 3 gyermek esetében a nevelésbe vétel megszüntetésére és ez a folyamat nem szakadt meg így 2020. évben 6 gyermek, 2021. évben 6 gyermek esetében, 2022. évben 16 gyermek esetében, 2023 évben 10 gyermek esetében, 2024. évben 5 gyermek, 2025. évben 7 gyermek esetében látott el utógondozó feladatokat a családba való beilleszkedést segítve az esetmenedzser a nevelésbe vétel megszüntetését követően

Szakmai tevékenység formáinak bemutatása:

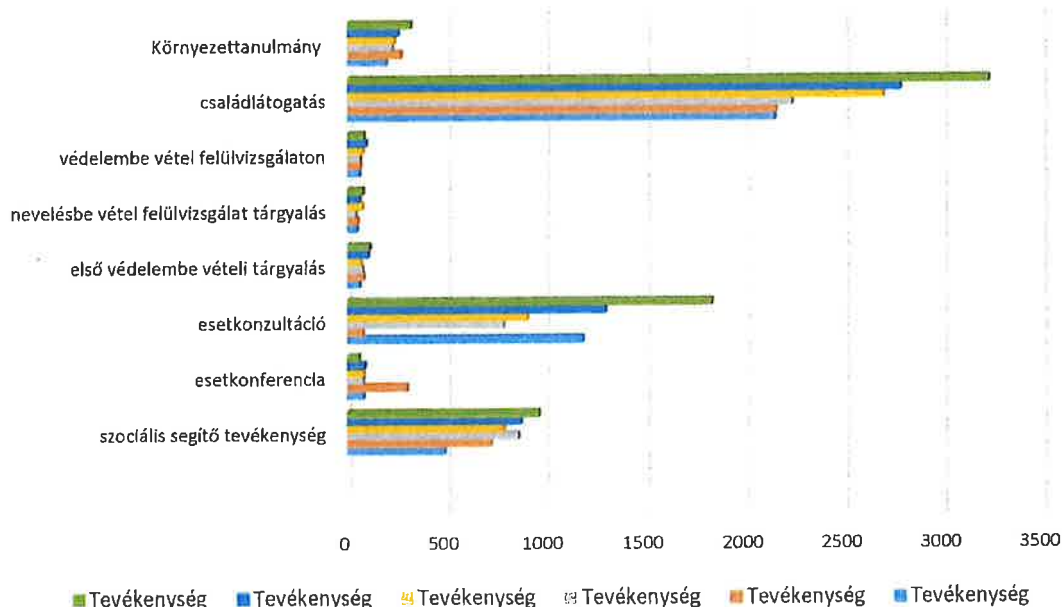
Az esetmenedzserek munkájuk során leggyakrabban alkalmazott módszerei közé tartozik a családlátogatás, szociális segítő tevékenység, mely a családokkal történő személyes kapcsolattartást, tervszerű segítő tevékenységet foglalja magában. Elmondható, hogy a gondozási tervben meghatározott feladatokat újra és újra szükséges a családokkal átbeszélni, értékelni, annak érdekében, hogy a családok a rendszeres visszajelzés hatására érezzék nincsenek egyedül.

Az esetkonferencián, esetmegbeszélésen lehetőség nyílik egy adott család esetében felmerülő veszélyeztető tényezők feltérképezésére, megbeszélésére, megoldások kidolgozására a probléma megoldása érdekében. A megbeszélésre a családdal kapcsolatban álló minden jelzőrendszeri tag meghívásra kerül és mindenki elmondhatja, hogyan látja a problémát és milyen javaslatai vannak a megoldásra.

Az esetmenedzserek munkájuk során leggyakrabban végzett tevékenységeit az alábbi táblázat és diagram mutatja 2020-2025 évben.

Tevékenység	Esetszám 2020. évben	Esetszám 2021. évben	Esetszá m 2022. évben	Esetszá m 2023. évben	Esetszá m 2024. évben	Esetszá m 2025. évben
szociális segítő tevékenység	491	723	865	789	877	967
esetkonferencia	81	300	80	81	86	58
esetkonzultáció	1186	76	788	907	1297	1830
első védelembe vételi tárgyalás	61	80	77	66	103	111
nevelésbe vétel felülvizsgálat tárgyalás	48	51	43	73	62	78
védelembe vétel felülvizsgálaton	59	63	64	77	92	82
családlátogatás	2149	2155	2236	2695	2782	3229
Környezettanulmány	197	268	227	237	257	319
Összesen	4439	4301	4881	5319	6521	6674

Tevékenység 2020-2025

II.3.2. Speciális szolgáltatások bemutatása:

A Család-és Gyermekjóléti Központ a hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri feladatok mellett speciális szolgáltatásokat is nyújt a járás lakosai számára, melyek a következők:

- **Kapcsolattartási ügyelet, mely célja** olyan semleges helyszín biztosítása, ami alkalmas a találkozásra, együttlétre. A szolgáltatás igénybe vehető önként, gyámhivatali vagy bírósági szabályozás által. A találkozást a kapcsolatügyeleten, abban az esetben, ha a felek között

feloldatlan konfliktus feszül mediáció előzi meg, mely célja olyan megállapodás megkötésének elősegítése, ami a felek számára elfogadható, betartható és a gyermek érdekét szolgálja.

- **Kórházi szociális munka:**

A kórházi védőnővel és a szociális munkással való együttműködés lehetővé teszi a válsághelyzetben lévő várandós anya és gyermekének segítségét, a bántalmazás, gyermekelhanyagolás észlelése esetén az 1997. évi XXXI. törvény 17. § (2) bek. szerinti intézkedés megtételét és a felnőttek esetében, főként a pszichiátriai és a rehabilitációs osztállyal való együttműködést, valamint a „Vörös-kód” kiadása során a szoros kapcsolattartást.

- **Készenléti szolgálat:**

A készenléti szolgálat célja a család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. Ennek érdekében a készenléti szolgálatot állandóan hívható telefonszám biztosításával kell megszervezni oly módon, hogy a készenléti szolgálatban lévő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani. A szolgáltatás keretén belül a család- és gyermekjóléti központ tájékoztatást nyújt a lelkisegély-telefonvonal elérhetőségéről.

- **Jogi tájékoztatásnyújtás**

- **Pszichológiai tanácsadás**

- **Hátralékkészítési tanácsadás**

A hátralékkészítési tanácsadás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás, mely a járásban egyedülállóan Kisvárdán elérhető szolgáltatás a város lakosai számára.

- **Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység**

Feladata: segíteni a gyermek, a tanuló beilleszkedését, tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését, az azt akadályozó tényezők feltárását, a konfliktusok feloldását, a gyermek, a tanuló veszélyeztetettségének kiszűrését, a megoldást segítő szolgáltatások mozgósítását.

- **Szakmai támogatás nyújtása** a járásban működő szolgáltatást nyújtó család-és gyermekjóléti szolgálatok számára.

Kapcsolattartási ügyelet:

Intézményünkben, Kisvárdán 2002. november 19-től működtetünk **kapcsolattartási ügyeletet**.

Feladata a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása, a gyermek kapcsolattartási jogának biztosítása. Ellátási területe a Kisvárdai Járásra terjed ki.

A szolgáltatást önkéntesen, bírósági döntés, gyámhivatali határozat alapján vehető igénybe, ingyenesen. A szolgáltatás igénybevétele előtt előzetes egyeztetés szükséges, melyen a kapcsolatügyeleti szolgáltatás bemutatásra, házirend megismertetésre és a megállapodás megkötésre kerül sor.

A kapcsolatügyelet **célja:** hogy a gyermek a válás után is kapcsolatban maradjon a szüleivel, nagyszüleivel, testvéreivel. Ha a gyermeknek ez az alapvető joga valamely ok miatt nem biztosított, mediátori (közvetítő) segítséget, semleges helyet, a gyermek számára játékokkal

berendezett külön szobát, szakképzett szakemberek segítségét ajánljuk fel a cél elérése érdekében.

A kapcsolattügyelet lehetőséget biztosít a nevelőszülőnél elhelyezett gyermek vér szerinti szüleivel történő kapcsolattartásra is.

2016.01.01-től a kapcsolattartási ügyelet keretén belül a központoknak ellenőrzött kapcsolattartást is biztosítaniuk kell, mely során a kapcsolattartáson a szakembereknek is jelen kell lenniük. A gyakorlatban a szakemberek a találkozás során egy helyiségben tartózkodnak a kapcsolattartó személyekkel, feljegyzést vezetnek a történésekről, szükség esetén azonnal beavatkoznak és megszakítják a kapcsolattartást. Felügyelt kapcsolattartást a gyámhivatal, bíróság rendelhet el indokolt esetben.

A feladatellátás számára az intézményben két helyiség áll rendelkezésre, a megnövekedett igények miatt. A kapcsolattartók számára játékok, könyvek biztosítottak.

A kapcsolattartási ügyelet szombati napokon 9.00-17.00 óra között vehető igénybe, előzetes időpont egyeztetés és megállapodás megkötését követően. A megnövekedett igény miatt vált szükségessé a kapcsolattartási ügyelet nyitvatartási idejének és a kapcsolattartási helyiségek számának bővítése, a korábbi 4 óráról 8 órára, egy helyiségről kettőre. Az igénybevétel adatait az alábbi adatok mutatják.

A kapcsolattartási ügyelet igénybevétel adatai az alábbi években:

- 2020. évben 132 alkalommal 39 fő
- 2021. évben 240 alkalommal 61 fő
- 2022. évben 198 alkalommal 21 fő
- 2023. évben 229 alkalommal 29 fő
- 2024. évben 276 alkalommal 34 fő
- 2025. évben 224 alkalommal 34 fő

A szolgáltatás igénybevételének kezdeményezését a következők indokolták:

- jogerős bírósági döntés, az apa veszélyeztető magatartása miatt a találkozás nem valósulhat meg a család otthonában,
- szülők között kialakult konfliktus,
- jogerős gyámhivatali döntés a felügyelt kapcsolattartás elrendeléséről, a szülők között megromlott/rendezetlen viszony miatt, az apa esetében gyermek bántalmazás gyanúja miatt indult eljárás, párkapcsolati erőszak a szülők között, mely a kapcsolattartás megvalósulását ellehetetlenítette,
- nevelésbe vett gyermekek esetében, mivel a gyermekek több helyen kerültek elhelyezésre (9 gyermek öt helyen) és a testvéri kapcsolattartás csak ilyen formában valósulhatott meg.
- nevelőszülő és a szülő között fennálló konfliktus, mely a nevelőszülő háztartásában nem tette lehetővé a találkozásokat.

A kapcsolattartás megvalósítását minden esetben megelőzi előkészítő beszélgetés, indokolt esetben közvetítői eljárás, melynek célja a korábban a kapcsolattartást akadályozó, hátráltató problémák, konfliktusok rendezése, ha azt vállalja a család. Ezt követően kerülhet sor a

találkozásokra, így a gyermekkel való együttlét már valóban konfliktusmentes környezetben kerülhet megvalósításra.

Elmondható, hogy intézményünkben a találkozások helyszínéül a mindennapi munkavégzéshez használt irodák szolgálnak, melyekben a zavartalan kapcsolattartás körülményeit nem lehet megteremteni, hiszen az irodák is túlszűfoltak és jellegüket tekintve nem segítik a barátságos légkör, hangulat kialakítást, mely szükséges lenne a kapcsolattartáshoz.

Kórházi szociális munka

2017. évben megalkotásra került a "Vörös-kód" intézménye, melyben leírtak biztosítása intézményünkre is kötelezettségeket terhel, valamint a Kórház részéről kiegészült azzal a feladattal, hogy jelzéssel kell élniük, ha fagyási sérüléssel, kihüléssel érintett személyt kezelnek.

Ilyen esetekben a kórháznak jelzési kötelezettsége van a Család-és Gyermekjóléti Központ felé, melynek feladata a szociális segítség megszervezése a kórházi kezelést követően.

Leggyakoribb esetben az esetmenedzserek a kórházi védőnővel és a szociális munkással álltak kapcsolatban.

A kórházi jelzéseket megelőzte a településen működő védőnő és az esetmenedzser tájékoztatása a kórház felé, miszerint a várandós anya veszélyeztette magzata nem hazaengedhető és ez jelzésre került a gyámhivatal felé. Ennek hátterében összetett okok, mint például az otthoni élet-és lakáskörülmények, a várandósság alatt az orvosi kezelés és védőnői szolgáltatás igénybevételének hiánya, a nem megfelelő figyelem a magzatra állt többek között.

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat feladata a Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetben történő azonnali segítség, tanácsadás, vagy tájékoztatás nyújtása.

A szolgáltatást egy állandóan hívható telefonszám biztosítása mellett nyújtjuk, melyen a készenléti levő munkatársak szakszerű segítséget nyújtanak, illetve mozgósítanak.

A telefonszámról és a szolgáltatásról tájékoztatásra került a járás lakossága, valamint a településeken működő intézmények, szolgáltatók, jelzőrendszeri tagok.

Az állandó készenlét biztosítása pszichésen is megterhelő feladat, hiszen a készenlétben levő munkatárs szabadidejét nem tudja a megérdemelt pihenéssel és rekreációval tölteni. Emellett fontos, hogy a feladatot felkészült, kellő szakmai tapasztalattal és tudással rendelkező szakember láthassa el, aki a krízishelyzetek kezelésében és a szakszerű tanácsadás terén tapasztalattal rendelkezik. Elmondható, hogy a telefonszám ismertsége nő. A telefonhívások okai között szerepel tájékoztatás kérése ügyintézéshez és a bántalmazás jelzése is.

Jogi tájékoztatásnyújtás

A szolgáltatás lehetőséget teremt a jogi problémák tisztázására, megoldására. A tanácsadás térítésmentesen vehető igénybe. A hozzáfordulókat jogi tanácsokkal, útmutatással segíti az intézménnyel megbízási jogviszonyban álló jogász.

Meglátásunk szerint az emberek nagy százaléka továbbra is úgy vélekedik, hogy gondjait inkább jogi úton szeretné megoldani, mint párbeszéddel. Az intézmény által nyújtott jogi tanácsadás segít eligazodni a jogi útvesztőkben az ügyfeleknek.

Elmondható az is, hogy intézményünk számára is szükség lenne sok esetben ügyvédi segítségre, mivel már az ügyfelek már "felkészülten" ügyvéd által képviseltetik magukat egy-egy védelembe vételi eljárás során is.

Annak a ténynek a megértetése és elfogadtatása az ilyen esetekben nagyon nehéz feladat, hogy a jogszabályok mögé bújva, a valós problémát meg nem oldva nem lehet előre haladni.

Válás esetén a szülők a jogi csatározás során sok esetben a legfontosabb dolgot tévesztik szem elől, a gyermeküket, aki résztvevője és elszenvedője ennek a folyamatnak. Sokan tévesen hangoztatva, hogy a gyermekemért teszem, amit teszek, rejtőznek az ügyvédek és jogszabályok mögé.

Sajnos ennek a helyzetnek a kezelése az esetmenedzserek részéről az empátia és a szociális munka ismerete mellett a jogszabályok ismeretét is szükségessé teszi. Az esetmenedzsereket a szülők sokszor szeretnék felhasználni saját igazuk bizonyítására és idézik be bírósági tárgyalásra is. Ezekben az esetekben nagyon fontos, hogy a Család- és Gyermekjóléti Központnak a gyermek érdekeit szem előtt tartva kell minden esetben segítséget nyújtani.

2021. évben 35 esetben, 2022. évben 43 esetben, 2023. évben 34 esetben, 2024 évben 47 esetben 2025 évben 36 esetben vették igénybe a szolgáltatást.

Pszichológiai tanácsadás, családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia

A szolgáltatás biztosítása érdekében a Család- és Gyermekjóléti Központ pszichológust alkalmaz. A szolgáltatás heti két napon elérhető.

A pszichológus együttműködik a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsereivel, mely együttműködés a kölcsönös tájékoztatáson, a gyermekek érdekében alkalmazott segítő folyamat összehangolásán alapszik.

A szolgáltatást előzetes időpont-egyeztetést követően lehet igénybe venni.

2020 évben a tanácsadás szolgáltatását 25 fő vette igénybe, míg 2021 évben már 32 esetben, 2022. évben 177 esetben, 2023. évben 152 esetben, 2025. évben 156 esetben került a szolgáltatás biztosításra.

Az elmúlt évek tapasztalatait figyelembe véve elmondható, hogy jelentősen nő a szolgáltatás iránti érdeklődés. Tapasztalatunk szerint a hosszabb időt igénybevevő terápiákra lenne szükség, melyet sajnos továbbra sem tud intézményünk biztosítani. Sajnos a megnövekedett igények miatt indokolt volt várólista bevezetése. A hatékony segítés érdekében a jövőben szükséges lenne a szolgáltatás óraszámának bővítése.

Azt is figyelembe kell venni, hogy intézményünkkel együttműködő ügyfelek nem képesek megfizetni a magánszolgáltatás díjait, számukra csak az általunk nyújtott pszichológiai

tanácsadás érhető el. Ha a szolgáltatást nem nyújtja intézményünk, magára maradnak ezek az emberek, gyermekek problémáikkal, melyek megoldatlansága sokkal súlyosabb következményeket eredményezhet.

II.3.3. Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységről

2018 szeptemberétől a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) értelmében a család- és gyermekjóléti központoknak kötelezően biztosítandó speciális szolgáltatása az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység, illetve ennek gyakorlatban történő bevezetése.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet a járási székhely önkormányzata által fenntartott család- és gyermekjóléti központok biztosítják, az úgynevezett *speciális szolgáltatások* keretein belül.

A feladatellátás jogszabályi hátterét a már említett Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) nyújtja.

Ezekén túlmenően a gyakorlati munkavégzést az Emberi Erőforrások Minisztériuma által 2018 augusztusában kiadott „Szakmai ajánlás az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez” elnevezésű kiadvány is segíti, továbbá egyfajta iránymutatást ad a szociális segítség gyakorlati megvalósítása és a munka során vezetendő adminisztrációs tevékenységek vonatkozásában.

Az NM rendelet szerint az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás célja a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak, az intézményben megjelenő egyéb szakembereknek.

Szintén az NM rendelet 25.§-a értelmében az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el, melynek keretében segíti:

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakoztatásában,
- a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását, továbbá ezek elhárítását,
- a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot, a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését, és
- a jelzőrendszer működését.

Az óvodai és iskolai szociális segítő a Szakmai ajánlásban összegyűjtött tevékenységeket az adott köznevelési intézményekben megjelenő szükségletek alapján nyújtja, tehát a helyileg feltárt szükségletek alapján kerülnek kiválasztásra az adekvát tevékenységek, és az azok nyújtásához szükséges eszközök.

Az óvodai és iskolai szociális segítés eszköztára, módszertana segíti a pedagógusokat, tanulókat és a szülőket a problémák mérséklésében, megoldásában, így a szociális segítő szakember szakmai kompetenciája alapján a nevelő- oktató munka kiegészítője. A szociális szakember bevonása a problémás helyzetek felismerésébe és megoldásába kiegyensúlyozottabbá teheti a köznevelési intézmény belső életét, segíti a gyermek szocializációját, és javíthatja az iskolai teljesítményüket is.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység célja:

A szolgáltatás a köznevelési intézményben biztosított preventív jellegű segítő tevékenység, amely az iskoláskorú gyermekek képességeinek, lehetőségeinek legoptimálisabb kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával.

Célok:

- adekvát szakmai segítség nyújtása,
- elsődleges prevenciós programok szervezése,
- az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének segítése,
- segítségnyújtás a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és/vagy megszüntetésében,
- a hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása minél szélesebb körben.

Az óvodai és iskolai szociális segítőtevékenység célcsoportja:

- az adott járásban érintett köznevelési intézményekben jogviszonnyal rendelkező gyermekek,
- az érintett szülők, nevelőszülők, törvényes képviselők,
- az érintett köznevelési intézmények pedagógusai, egyéb szakemberei,
- a gyermekekkel kapcsolatban álló egyéb szakemberek (pl. védőnő, iskolapszichológus stb.).

A segítő szolgáltatásban érintett köznevelési intézmények:

- óvoda,
- általános iskola,
- gimnázium,
- szakgimnázium,
- szakközépiskola,
- szakiskola,
- készségfejlesztő iskola,
- kiegészítő nemzetiségi nyelvoktató iskola,
- gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési- oktatási intézmény,

- kollégium

(Kivételt képeznek az alapfokú művészetoktatási intézmények.)

Az óvodai és iskolai szociális segítő feladatai:

Az óvodai és iskolai szociális segítői munka során nyújtott szolgáltatásokkal a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával a szociális segítő szakember célja az óvodás és iskoláskorú gyermekek, tanulók szociális kompetenciáinak fejlesztése, sikeres iskolai előmenetelük támogatása, illetve veszélyeztetettségük megelőzése.

A szakember segíti a gyermeket:

- a szociális kompetenciáinak növelésében,
- a beilleszkedésben,
- tanulmányi kötelezettségeinek teljesítésében,
- a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségeinek kibontakoztatásában,
- a gyermeket akadályozó tényezők észlelését és feltárását.

A szakember segíti a gyermek családját:

- nevelési probléma esetén,
- a család és a gyermek, valamint a család és az oktatási intézmény között kialakult konfliktusok feloldásában.

A szakember segíti továbbá:

- az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működését,
- aktivizálni az iskolát körülvevő intézményrendszerrel való kapcsolati hálót.

Egyéni szociális munka keretein belül végezhető feladatok:

- ✓ Konzultáció.
- ✓ Információnyújtás.
- ✓ Tanácsadás.
- ✓ Hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás.
- ✓ Családlátogatás.
- ✓ Gyermek/tanuló megfigyelés tanórán iskolai szünetben, tanórán kívüli foglalkozáson.
- ✓ Krízisintervenció.
- ✓ Konfliktuskezelés, közvetítés (mediáció).
- ✓ Delegálás külső szakemberhez.
- ✓ Kapcsolattartás szakemberekkel.
- ✓ Jelzés fogadása, küldése, küldésben való részvétel.
- ✓ Esetmegbeszélés, esetkonferencia szervezése, és azon való részvétel.
- ✓ Fegyelmi tárgyaláson való részvétel.
- ✓ Pályaorientáció támogatása.

Csoportos szociális munka keretein belül végezhető feladatok:

- ✓ Óralátogatás (tanulók, óvodai csoport megfigyelése pedagógus, szakember kérésére).
- ✓ Prevenció, pályaorientáció, készségfejlesztő, edukációs csoportmunka.
- ✓ Konfliktuskezelés.
- ✓ Klubfoglalkozás (filmklub).
- ✓ Szociometriai vizsgálat.
- ✓ Szülőcsoport.
- ✓ Egyéb.: pedagógus közösség fejlesztése, érzékenyítése.

Közösségi szociális munka keretein belül végezhető feladatok:

- ✓ TEAM munka óvodában, iskolában, a család-és gyermekjóléti központban.
- ✓ Nevelőtestületi ülésen, diákönkormányzati ülésen való részvétel.
- ✓ Szülői munkaközösségi ülésen való részvétel.
- ✓ Szülői értekezleten való részvétel.
- ✓ Kirándulás, tábor szervezése, aktív részvétel.
- ✓ Kulturális programok szervezése, aktív részvétel.
- ✓ Sport-és szabadidős programok szervezése, aktív részvétel.
- ✓ Szociális akciók szervezése, végrehajtása.
- ✓ Szupervízió.

Gyakorlati tapasztalataink a szolgáltatás bevezetése óta eltelt időszak vonatkozásában

2020.07. 01-től pedig a Kisvárdai Család- és Gyermekjóléti Központja a kisvárdai járás közigazgatási területén látja el feladatait, és biztosítja a speciális szolgáltatásait, így egyebek mellett az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet is.

A járásban a 23 településen, 66 közoktatási intézményben 10 fő óvodai és iskolai szociális segítő tevékenykedik.

A vonatkozó törvényi és jogszabályi háttérnek megfelelően, intézményünk jelenleg teljes szakmai létszámmal, 10 fővel biztosítja a járásban a szolgáltatást. Az óvodai- és iskolai szociális segítők szakmai tevékenységét egy fő szakmai egységvezető és egy fő koordinátor segíti.

Az elmúlt év során az óvodai és iskolai szociális segítők **5740 esetben látták el tevékenységükkel.**

A Kisvárdai Járás területén az óvodai és iskolai szociális segítők EGYÉNI TANÁCSADÁS keretében együttműködnek a védelembé vett, az utógondozott és a gyermekjóléti alapellátással érintett gyerekek ügyében az esetmenedzserekkel és a gyermekjóléti szolgálat családsegítővel és a jelzőrendszer tagjaival. Részt vesznek az intézmények KÖZÖSSÉGI RENDEZVÉNYEIN, prevenció előadást szerveznek és CSOPORTFOGLALKOZÁST tartanak.

Egyéni szociális munka:

A segítők rendszeresen kapcsolatot tartanak a jelzőrendszeri tagokkal az együttműködéssel érintett családok, gyerekek ügyében. A családsegítő és az esetmenedzser bevonja a cselekvési- és a gondozási tervbe az iskolai segítő a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében, a gyermek oktatási- nevelési előmenetelének figyelemmel kísérése és a családi problémák enyhítése érdekében. Az iskolai segítő a cselekvési és gondozási tervnek megfelelően működnek együtt a gyermekekkel, a szülőkkel, pedagógusokkal és az illetékes gyermekvédelmi szakemberekkel. Esetkonzultáció során beszélnek meg a felmerülő problémákat, a lehetséges megoldási módokat, a gyermekek iskolai hiányzását, magatartásproblémáit. Egyéni tanácsadás keretein belül hívják fel a gyermekek figyelmét a felmerülő problémák megszüntetésére, megoldására és tanácsokkal, információval látják el a gyermekeket, pedagógusokat és a szülőket.

Abban az esetben is az egyéni szociális munka eszközeivel nyújt segítséget a szakember, ha olyan esetről van szó, ami még nem került a családsegítő és az esetmenedzser látókörébe. Ebben az esetben az iskolai keretek között próbálnak a pedagógusok segítséget nyújtani a segítő támogatásával. Felhívják a gyermek és a szülő figyelmét a problémára, és azok lehetséges megoldásaira. Ha időben felismerik a problémát, lehetőség van arra, hogy a gyermekvédelmi rendszerbe való bekerülést megelőzően tudjunk segítséget, megoldást, támogatást nyújtani a családnak a felmerülő problémák megoldásában.

Az iskolai segítő gyakran működnek hídként a köznevelési intézmény és egyéb szociális ellátók, vagy a köznevelési intézmény és a szülő között. A közvetítés is a feladataink részét képezi, melyet az intézmények is hasznosnak tartanak, mert gördülékenyebbé tesznek folyamatokat, vagy oszlatnak el félreértéseket, az információk gyorsabban eljutnak az illetékes szakemberhez. Nehezíti az együttműködést, hogy minimális a közös munkafelület a segítő és a pedagógusok között. Ezek platformjai leggyakrabban az óráközi szünetek, értekezletek, esetlegesen lyukasórak. Sajnos gyakran előfordul, hogy a probléma jelzése már csak akkor jut el a segítőhöz, amikor túlmutat a kompetenciáján. Ez adódhat abból, hogy minden intézményben csak heti egy alkalommal van lehetőségünk a fogadóóra megtartására, vagy abból, hogy nem jelzik időben a pedagógusok a problémát. Fontos, hogy tisztázottak legyenek a kompetenciahatárok és első körben az iskola keretein belül nyújtsunk segítséget. Konzultáljunk minden olyan eset kapcsán, ami foglalkoztatja a pedagógust, vagy kérdés merül fel. Esetkonzultációt követően vonjuk be a szülőt és a gyermeket a folyamatba, közösen keressünk megoldást.

Csoportos szociális munka

A segítő kérdőív vagy személyes beszélgetések (gyermekekkel, pedagógusokkal, szülőkkel) eszközének felhasználásával és az intézmény egyedi jellemzői, igényei alapján a pedagógusokkal egyeztetve határozza meg az éves munkatervében a megvalósítandó csoportfoglalkozások témáját. Az elmúlt év során a segítő alkalmazkodva a szoros tantervhez, lehetőségeikhez képest igyekeztek minden adandó alkalmat megragadni, hogy

egy-egy problémás osztályban, vagy az osztályfőnök kérésére prevenciós előadást tartsanak, vagy szervezzenek külső előadó bevonásával.

Az elmúlt évben a *csoporthoglalkozást* a gyerekeknek, melynek témái: Bántalmazás, kiközösítés, továbbtanulás, iskolai hiányzás következményei, káros szenvedélyek hatásai, Bűnmegelőzés, Környezetvédelem, és az alsó osztályokban ünnepekhez fűződő kézműves programok tették ki. A csoportfoglalkozás során lehetőség nyílik a gyerekek megismerésére és sok probléma itt kerül felszínre egy-egy család esetében. A gyerekek ezt követően maguk kéri és javasolják a feldolgozásra kerülő témákat, így az előadáson szívesen vesznek részt, interaktívan, játékosan kapcsolódnak a programhoz.

Közösségi szociális munka

A segítők minden esetben, ha az intézmény kéréssel fordul feléjük, részt vesznek és bekapcsolódnak a közösségi rendezvények szervezésébe és lebonyolításába. Ezeken az alkalmakon lehetőség nyílik a tantestület más oldalról való megismerésére, a jó kapcsolat kialakítására. Kötetlenül beszélgethet a szakember a gyermekekkel és a szülőkkel, jó alkalom arra, hogy a szülők is megismerjék a segítőt. Rendezvények, melyen részt vettek a szakemberek: Farsang, Ki mit tud, Gyermeknap, Erzsébet tábor, Sport rendezvények.

Jelzőrendszer működtetésével kapcsolatos feladatok:

Az óvodai és iskolai szociális segítőtje támogatja az adott köznevelési intézményben a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetését, illetve a köznevelési intézményben felmerülő életvezetési, szociális, szocializációs problémák megoldásához nyújt segítséget a gyermekeknek, családjaiknak, igény szerint pedagógusoknak, valamint a nevelő-oktató munkát segítő szakembereknek egyaránt.

Az óvodai és iskolai szociális segítőtje aktív jelzőrendszeri tagként látja el feladatát az oktatási-nevelési intézményben, munkájával segíti a jelzőrendszeri kötelezettségeknek való megfelelést. Közvetít a jelzőrendszer tagjai és a család között, részt vesz szakmaközi megbeszéléseken, esetkonferenciákon, segítséget nyújt pedagógiai jellemzések és jelzések megfogalmazásában.

A szakember munkája során igyekszik minden intézményben megtalálni saját helyét, beilleszkedni a közösségbe, hogy ezáltal teljes értékű munkatársként forduljanak hozzá a pedagógusok problémájukkal, ami sok esetben nagy nehézséget és lelki megterhelést okoz. A kezünkben lévő minden eszközzel megpróbáljuk elfogadtatni magunkat, még akkor is, ha ez napról-napra megküzdést jelent. Szeretnénk, ha hatékonyan segíthetnénk minden probléma megoldásában, közösen keresve meg a célt, mivel a jövő nemzedéke nevelkedik intézményeinkben.

A gyakorlati megvalósítás folyamata a 2020-tól kezdődően a fenti tevékenységen túl:

- Együttműködési megállapodások egyeztetése, aláírása, felülvizsgálása.

- A segítők folyamatosan biztosítják a gyakorlati munkát az intézményekben, a fogadóórák ideje alatt kereshetik a pedagógusok, a szülők és a gyermekek.
- Egyéni beszélgetések, előadások, csoportfoglalkozások indítása.
- Szükség esetén jelzés megtételének elősegítése, jelzés küldése.
- Szakmai segítségnyújtás.
- Produktív részvétel a nyári táborokban, valamint az intézmények házi rendezvényein.
- Pályázatokba való bekapcsolódás.

Tárgyi és egyéb feltételek biztosítása:

Utazás:

Azok a segítők, akik nem Kisvárdán látják el feladataikat, saját gépkocsival, illetve ennek hiányában tömegközlekedési eszközökkel jutnak el a különböző településekre.

Tárgyi feltételek (helyiség, telefon, internet, egyéb eszközök):

Az intézmények igyekeznek lehetőségeikhez mérten biztosítani a szociális segítők munkavégzéséhez szükséges tárgyi feltételeket.

Ami a legfontosabb (az egyéni segítség, a bizalom kialakítása és a nyugodt munkavégzés szempontjából) egy olyan helyiség elérhetővé tétele, amely lehetőséget biztosítana a fogadóóra lebonyolítására. A legtöbb intézmény ezt nem tudja biztosítani, de rendelkezésre bocsájtják a könyvtárat, vagy az igazgatói irodákat. A segítők legtöbb esetben a nevelői szobában tartózkodnak, hogy a pedagógusokkal napi kapcsolatot alakítsanak ki.

A telefonálás, a wifi elérhetőség, valamint a fénymásolás lehetősége biztosított, ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a segítők általában úgy készülnek fel az általuk szervezett programokra, hogy a szükséges eszközöket beszerzik és előkészítik a Család- és Gyermekjóléti Központban, ezáltal csökkentve az oktatási intézmények terheit.

II.3.4. Hátralékkezelési tanácsadás

A szolgáltatás azoknak a lakhatással összefüggésben eladósodott, szociálisan rászoruló családoknak kíván segíteni, akik maguk is képesek és képesek tartozásuk részbeni megfizetésére és ezt a részleges fizetőképességet egészíti ki a támogatás.

Az hátralékkezelési szolgáltatás kételemű ellátás: egyrészt tanácsadás nyújtása, másrészt természetben nyújtott támogatás, tehát a szolgáltatás igénybevétele során az ügyfél hátralékkezelési tanácsadásban és hátralékcsökkentési támogatásban részesül.

Mivel a hátralékkezelés fő célja az érintettek fizetőképességének helyreállítása, abban is segítséget kíván nyújtani, hogy a jövőben hogyan kerülhetik el az ügyfelek az eladósodást.

Kisvárdai városban a szolgáltatás keretében az alábbi adósság típusok kezelhetők:

- vezetékes gázdíjtartozás,
- áramdíjtartozás,

- távhő szolgáltatási díjtartozás,
- víz- és csatornahasználati díjtartozás,
- közösköltség – hátralék,
- önkormányzati lakbérhátralék.

A hátralékcsoökkentési támogatás mértéke nem haladhatja meg a hátralékkezelés körébe bevont adósság 75%-át, de legfeljebb háromszázezer forintot. A támogatás egy összegben, vagy havi részletekben nyújtható, az adós vállalásától függően.

A hátralékkezelési szolgáltatás időtartama legfeljebb tizennyolc hónap, amely indokolt esetben egy alkalommal hat hónappal meghosszabbítható.

A szolgáltatás heti két napon vehető igénybe, csak Kisvárdai ügyfél vonatkozásában, mivel a feladatot a tanácsadó osztott munkakörben látja el.

Mi van a háttérben, röviden:

Összességében az első találkozástól az utolsóig 1 esetszámra levetítve a tanácsadó teljesen ideális együttműködéssel **15 hónapig** gondoz egy családot.

Problémás előkészítés és együttműködési szakasz esetében **18, 19 hónapig dolgozik egy családdal, nevelő, szemléletformáló tevékenységet folytat minden egyes találkozáskor, és mindez a számszaki kimutatásban látszatra csak 1 esetszámot jelent.**

Ahhoz, hogy Kisvárdán az adósságkezelés bevezetése óta minden évben az országos átlaghoz képest jelentősen kevesebb az együttműködés hiánya miatt jelentett ügyfél, az 90%-ban csak a tanácsadó többletmunkájának köszönhető, aki az ilyen esetek többségében többet megy és tesz a sikeres lezárás érdekében, mint maga az ügyfél.

Nem csak segíti az ügyintézkést és számon tartja a befizetések alakulását, és munkájával hozzájárul az Önkormányzati feladatok csökkentéséhez, hanem egyfajta nevelő, szemléletformáló munkát is ellát, amellyel esély lehet arra (hiszen a családok hozzáállásától függ), hogy Kisvárdai viszonylatban egyre kevesebb segítségre és folyamatos anyagi támogatásra szoruló háztartás legyen.

Ha a családokban élő gyerekek már más szemlélettel nőnek fel, és megértik, hogy az életük alakulása, mindennapjaik életszínvonala elsősorban tőlük függ, talán felnőttként önállóbbá, önellátóvá válnak, és kevesebb terhet jelentenek majd az iskolák, és az Önkormányzat számára.

A tanácsadói munka nem csak az alább felsorolt tevékenységekből áll. Ha a gondozás időszaka alatt az ügyfél levelet, felszólítást kap a szolgáltatótól, azt a tanácsadó értelmezi, a hátralékkezelést érintő dolgokban eljár a szolgáltató felé, telefonon egyeztet a szolgáltató ügyfélszolgálatával. Minden találkozáskor tájékozódik a család aktuális élethelyzetéről, segítő beszélgetés keretében tanácsot ad a gyerekkel kapcsolatos nevelési gondokban, családi konfliktusokban, egészségügyi végzettségénél fogva tanácsot ad megbetegedések esetében, szükség szerint szakemberhez irányít. Az egyéb felmerülő gondok jellegének megfelelően az ügyfelet kéri, hogy vegye fel a kapcsolatot, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal, az Önkormányzattal, vagy a szolgáltatóval, bírósággal, behajtóval, éljen az ingyenes jogi és pszichológiai tanácsadással, stb..

A családon belül tanácsot ad a továbbtanuláshoz, önéletrajzíráshoz, munkakereséshez, ellátások igényléséhez, hiányzó iratok beszerzéséhez.

II.3.5. Szakmai támogatás nyújtása

A 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben foglaltak szerint a járás területén működő Család-és Gyermekjóléti Szolgálatok számára szakmai segítséget nyújt. Havonta egy alkalommal esetmegbeszélő csoport kerül szervezésre a járás területén működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok családsegítői számára. Itt biztosított az esetek több szempontú megközelítésének lehetősége, az eredményes gondozási folyamatot akadályozó tényezők feltárása és megoldási módok kidolgozása. Az egyéni konzultációra telefonos időpont egyeztetést követően biztosítunk lehetőséget.

II.3.6. Járási jelzőrendszeri tanácsadó munkájának bemutatása:

15/1998. (IV.30.) NM rendelet alapján:

- esetkonferencián részt vesz egy gyermek vagy egy család ügyében;
- koordinálja a jelzőrendszerek munkáját;
- szakmai támogatást nyújt a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozás szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához;
- összegyűjti és elemzi az intézkedési terveket;
- ha a központ feladatkörébe tartozó esetről szerez tudomást, segítséget nyújt, szükség szerint intézkedik;
- segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a családsegítők közötti konfliktus feloldásában;
- megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszerek működésével kapcsolatban;
- megteszi a Gyvt. 17. § (4) bekezdése szerinti jelzést;
- havonta legalább egy alkalommal kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal (OKIT).

A tanácsadó a 23 településen mintegy 168 jelzőrendszeri taggal tart kapcsolatot. Egyes tagokkal rendszeres, szinte heti szintű a kapcsolata, másokkal leginkább közvetett módon, levél formájában valósul meg a kapcsolattartás.

Az éves tanácskozásokon, esetkonferenciákon, szakmaközi megbeszéléseken igyekszik maradéktalanul megjelenni a tanácsadó.

A jelzőrendszeri tanácsadó jó kapcsolatot alakított ki a települések családsegítőivel, sok esetben fordulnak hozzá szakmai tanácsért, támogatásért. Tanácsadónk örömmel vesz részt a településeken szervezett esetkonferenciákon, igyekszik optimális irányba terelni a segítő folyamatot. Sok esetben a jelenlétén kívül egyéb segítséget is nyújt a családsegítő kollégáknak, speciális információk, elérhetőségek, szakmai kapcsolatok révén segíti szakmai fejlődésüket. Több településen dolgozó családsegítő kolléga kéri ki véleményét, és hálásan fogadják tanácsait.

A szakmai fejlődést sok esetben előadásokkal segíti, több esetben tartott PowerPoint-bemutatóval egybekötött tájékoztatót a jelzőrendszer hatékony működése, illetve a lentebb felsorolt témákban.

Az OKIT-tal rendszeresen, havonta egy alkalommal tartja a kapcsolatot. A hívások esetében a tanácsadó igyekszik arra fókuszálni, hogy ne csak a törvényi előírásoknak feleljen meg, hanem ezek a beszélgetések hatékony szakmai konzultációkká alakuljanak. Az OKIT munkatársai mindig készségesek, kollégánk maximális szakmai jártasságot, fejlett empátiát tapasztal valamennyi kolléga esetében.

A beérkezett jelzéseket rendszeresen vezeti, naprakészen nyomon követi, hogy melyik település küldte be a heti jelentést. Amennyiben eltérés van, felveszi az adott kollégával a kapcsolatot, s megbeszéli az esetlegesen felmerülő problémákat.

A szolgálatok által készített éves intézkedési terveket elemzi. Az intézkedési tervet településenként a családsegítők készítik el. A terv fő célja a jelzőrendszer munkájának hatékonyabbá tétele a településeken.

A jelzőrendszeri tanácsadó főbb tevékenységei a 2025. évben:

- esetkonferencián való részvétel,
- szakmaközi megbeszélésen való részvétel,
- éves tanácskozáson való részvétel,
- OKIT-al való kapcsolattartás
- megbeszélés kezdeményezése a jelzőrendszer hatékony működése érdekében,
- havi esetmegbeszélő csoport szervezése a család-és gyermekjóléti szolgálatok számára,
- előadás tartása
- esetmegbeszélés

II.3.7. Szociális diagnózis:

A diagnózis olyan strukturált interjú, melynek aktív résztvevője a készítés során az ügyfél. A diagnózis elkészítése során a szükséglet meglétének vagy hiányának megállapítása, valamint a szükséges szolgáltatási elemek és szolgáltatások beazonosítása történik meg. Az elérhető szolgáltatások és szolgáltatók feltérképezése, évente aktualizált adatbázis készítése az adott járásban elérhető szociális, egészségügyi, munkaerő-piaci, karitatív és egyéb szolgáltatásokról a diagnózist készítő esetmenedzser feladata. Az információk és a diagnózis tapasztalatainak birtokában a megfelelő szolgáltatás ajánlása és az ügyfél irányítása az esetmenedzser feladata. Krízis esetén a szociális diagnózist minden esetben a krízis elhárítása előzi meg.

A diagnózis készítését az alábbi esetek indokolják:

- A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat kezdeményezésére, ha a szolgálat által nyújtott szolgáltatásokon kívül más szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását- igénybevétele válik szükségessé.

- A szolgálatnál gondozásban nem álló személy esetén, akkor, ha új igénylőként jelenik meg a központnál, de nem speciális szolgáltatást kér és nem gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységben érintett.
- Ha azt a szolgálat valamely okból szükségesnek tartja.
- Ha annak készítését jelzőrendszeri tag (1993.évi. III. törvény 64.§. (2). bek.) kezdeményezi.

A diagnózis elkészítésébe más szakember is bevonható, aki érintett az ügyfél esetében pl: fogyatékos ügyi tanácsadó, pszichológus, esetgazda, stb).

A 2025-ös évben összesen 13 embert ért el a szolgáltatás.

A kevés szám azzal is magyarázható, hogy a szakemberek többsége nem látja a diagnózis előnyét, mivel attól azonnali változás nem következik be, illetve a jelzőrendszeri tagok a már jól bevált szokás szerint kérnek segítséget a segítő szakemberektől és nem veszik fel a kapcsolatot a szociális diagnózis készítővel.

Minden esetben a család-és gyermekjóléti szolgálatok családsegítői kérték a diagnózis elkészítését.

Többségében helyzetértékeléskor kérték a külső szakember véleményét, amikor egy gondozási folyamatban elérkeztek a számadáshoz és megerősítésre volt szükségük a szükséges szolgáltatások meghatározásában.

Az elkészült diagnózisok során feltárt problémák és azok megszüntetésére meghatározott szolgáltatások:

- életviteli (szülő, gyermek),
- szülő-gyermek konfliktusos kapcsolata,
- a szülő vagy gyermek mentális állapota nem megfelelő, pszichiátriai betegség megléte,
- szülők együttműködésének hiánya,
- gyermek magatartásproblémái

Minden elkészült diagnózisnál a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásai kijelölésre kerültek, hiszen az életvezetési tanácsadás, segítő beszélgetés, esetkezelés a felsorolt problémák legmegfelelőbb ellenszere. A szociális szolgáltatások mellé egészségügyi szolgáltatások (pl.: pszichiátria ellátás, egyéb jellegű státusz és szűrővizsgálatok), valamint munkaerő-piaci szolgáltatások kerültek párosításra.

Pozitív tapasztalat:

Egy esetben a diagnózis készítése során olyan probléma is feltárássra került, amelyet a családsegítő munkatárs nem tárt még fel a szociális segítő munka során. Az elkészült diagnózis így átfogó képet tudott adni a családról, a rejtett problémákról és arról, hogy a probléma megoldásához nem csak szociális, de egészségügyi szolgáltatásokra is szükség van. Minden elkészült diagnózis egyfajta tapasztalatcserét és megerősítést is szolgált, ebből kifolyólag a járásban lévő szolgálatok és az esetmenedzserek között továbbra is jó szakmai és

emberi kapcsolat van. A diagnózisok előnyeinel elmondható, hogy az ügyfelek többsége pozitívan állt a szakemberhez, ezáltal a diagnózist készítő esetenedzser is hozzájárult a segítő folyamathoz. A szociális diagnózist készítő szakember feladata úgynevezett szolgáltatási térkép elkészítése is, amely rögzíti a járásban fellelhető szolgáltatások (szociális, egészségügyi, civil, munkaerőpiaci) listáját. A térkép egyszerre mutatja meg azt, hogy mely szolgáltatások működnek a járásban és mely szolgáltatások hiányoznak.

Hiányzó szolgáltatások:

Az elkészült diagnózisok vonatkozásában az alábbi hiányzó szolgáltatások kerültek beazonosításra a Kisvárdai járásban:

- Pszichológusi szolgáltatás, legyen szó a Központnál, vagy a Pedagógiai Szakszolgálatnál lévő hiányról,
- Fejlesztő pedagógusi szolgáltatás, legyen szó a Központnál, Szolgálatnál vagy a Pedagógiai Szakszolgálatnál lévő hiányról,
- Családsegítő szakemberek által megvalósuló csoportfoglalkozásokra nagyobb szükség lenne településenként,
- Pszichiátriai ellátás, csak a megyei kórházban van
- a meglévő szolgáltatások igénybevételét nehezíti a családok nehéz anyagi helyzete, a mobilitás problémája,
- a karitatív egyesületek elterjedtségének csekély száma a járásban.

A járás területén a szociális diagnózis készítését 1 fő esetenedzser látta el 2025 évben.

A szociális diagnózist készítő szakember aktívan együttműködve a közterületfelügyelőkkel, oktatási intézményekkel, rendőrséggel segítette az iskolából „lógó” gyermekek problémájának megszüntetését.

III.) Család-és Gyermekjóléti Szolgálat bemutatása

Kisvárdai Család- és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának illetékességi területe:

- Kisvárdai (gesztor település),
- Fényeslitke,
- Pátroha,
- Mezőladány,
- Újkenéz,
- Kékcse,
- Szabolcsveresmart.
- Rétközberencs (2025. március 31 napjáig)

A Kisvárdai Család- és Gyermekjóléti Központ 2020.07.01. napjától biztosította az 1993. évi III. törvény 64 §-a és a 1997. évi XXXI. törvény 39.; 40. §-a szerinti család- és gyermekjóléti szolgálat feladat ellátását Rétközberencs településen. Rétközberencs település 2025. január 01. napjától közös önkormányzatot létesített Nyírtass Község Önkormányzatával, ezért a feladat ellátását a székhely önkormányzat jogosult biztosítani. A Kisvárdai Család- és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának illetékessége Rétközberencs településen 2025. március 31. napjával megszűnt, a feladatellátást 2025. 04. 01. napjától a Nyírtassi Közös Önkormányzati Hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat által működtetett család- és gyermekjóléti szolgálat biztosítja.

Az intézmény Kisvárdán nyitva álló helyisége az ügyfelek számára:

- 4600 Kisvárdai Bocskai u. 33/D.
- Tel.: 06-45/556-474, e-mail: csagyajoszkisvarda@gmail.com

Nyitvatartási rend Kisvárdai településen:

- Hétfő: 7:30 – 16:00 óráig,
- Kedd: 7:30 – 16:00 óráig,
- Szerda: 7:30 – 16:30 percig,
- Csütörtök: ügyfélmentes nap (szakmai nap a családsegítők részére a gesztortelepülésen: adminisztrációs tevékenységek ellátása, esetmegbeszélés, szakmai információk ventillálása, belső továbbképzések tartása),
- Péntek: 7:30 – 13:00 óráig.

Az intézmény Kékcse nyitva álló helyisége az ügyfelek számára:

- 4494 Kékcse Fő utca 116.-118.
- Tel.: 06-45/446-110, e-mail: csagyajoszkisvarda@gmail.com

Ügyfélfogadási rend Kékcse településen:

- Hétfő: 8:00 - 10:00 óráig
- Szerda: 8:00 – 10:00 óráig

Az intézmény Mezőladányban nyitva álló helyisége az ügyfelek számára:

- 4641 Mezőladány, Dózsa György utca 29.
- e-mail: csagyajoszkisvarda@gmail.com

Ügyfélfogadási rend Mezőladány településen:

- Hétfő: 8:00 - 12:00
- Szerda: 8:00 – 12:00

Az intézmény Újkenézben nyitva álló helyisége az ügyfelek számára:

- 4535 Újkenéz, Petőfi u. 56.
- e-mail: csagyajoszkisvarda@gmail.com

Ügyfélfogadási rend Újkenéz településen:

- Kedd: 8:00 - 12:00
- Péntek: 8:00 – 12:00

Az intézmény Szabolcsveresmarton nyitva álló helyisége az ügyfelek számára:

- 4496 Szabolcsveresmart, Kossuth út 113.
- Tel.: 06-45/446-110, e-mail: csagyejoszkisvarda@gmail.com

Ügyfélfogadási rend Szabolcsveresmart településen:

- Kedd: 8:00 - 10:00 óráig
- Péntek: 8:00 - 10:00 óráig

Az intézmény Fényeslitkén nyitva álló helyisége az ellátottak számára:

- 4621 Fényeslitke, Rákóczi út 1.
- Tel.: 06-45/415-086., e-mail: csagyejoszkisvarda@gmail.com

Ügyfélfogadási rend Fényeslitke településen:

- Hétfő: 7:30 - 16:00 óráig,
- Kedd: 7:30 - 16:00 óráig,
- Szerda: 7:30 - 12:00 óráig,
- Csütörtök: ügyfélmentes nap,
- Péntek: 7:30 - 13:00 óráig.

Az intézmény Pátrohán nyitva álló helyisége az ellátottak számára:

- 4523 Pátroha, Kossuth L. u. 82.
- Tel.: 45/460-010, e-mail: csagyejoszkisvarda@gmail.com

Ügyfélfogadási rend Pátroha településen:

- Hétfő: 7:30 - 12:00 óráig,
- Kedd: 7:30 - 12:00 óráig,
- Szerda: 7:30 - 12:00 óráig,
- Csütörtök: ügyfélmentes nap,
- Péntek: nincs ügyfélfogadás

III.1. Tárgyi feltételek

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Kisvárdán, Bocskai utca 33/D. szám alatt önálló épületben került elhelyezésre. Az épület akadálymentesített, ügyfelek számára könnyen megközelíthető. A kollégák számára általában az önkormányzatok a hivatal épületében biztosítanak elhelyezést. **A családsegítők számára a települési önkormányzatok feladata a tárgyi feltételek biztosítása.**

A 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet 7. § (1) bekezdése a tárgyi feltételekre vonatkozóan a következőket tartalmazza.

Biztosítani kell:

- ❖ a munkavégzéshez szükséges közlekedési eszköz használatát vagy a közösségi, illetve tömegközlekedési eszköz használatával járó költségek megtérítését,
- ❖ a személyes biztonságot szolgáló eszközöket.

A családsegítők számára Kisvárdán két iroda áll rendelkezésre, önálló épületben. Az épületben kaptak helyet még a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei, az óvodai- és iskolai szociális segítők, hátraleékeztetési, jogi és pszichológiai tanácsadás.

Nehézséget jelent, hogy az épület túlzsúfolt. Hiányzik egy interjúszoba, mely az egyéni és segítő beszélgetéseknek ad helyet, valamint egy nagyobb helyiség, mely tárgyalóként az esetkonferencia, esetmegbeszélés, szakmaközi megbeszélés, csoportfoglalkozás számára adna helyet.

Kékcse, Szabolcsveresmart, Mezőladány, Pátroha és Újkenéz településeken a családsegítő számára a Polgármesteri Hivatal épületében került biztosításra iroda ügyintézésre és ügyfelek fogadására. Esetkonferencia, szakmaközi megbeszélés számára általában az önkormányzatok házasságkötő termében van lehetőség.

Fényeslitke településen a szolgálat munkatársa számára külön épületben került biztosításra az önálló iroda. Ebben az épületben a kolléga a nagyobb létszámú szakmai megbeszéléseket is meg tudja szervezni.

Telefonálási, fénymásolási, nyomtatási lehetőség minden településen elérhető a családsegítők számára.

Adminisztrációs feladatok

2021. július 1-től a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 135. § (3) bekezdése alapján bevezetésre került a Gyermekjeink Védelmében elnevezésű Informatikai Rendszer (GYVR), amely rendszerben azóta is dolgoznak a gyermekvédelem szakemberei.

A gyermekjóléti és a gyermekjóléti ágazat működésének átláthatósága, a hatékonyság javítása, a gyorsabb, hatékonyabb szakmai kommunikáció és a feladatellátás érdekében, valamint az adminisztrációs terhek és a papír alapú kommunikáció csökkentését szolgálva került bevezetésre a GYVR a gyermekjóléti alapellátásban.

Az elektronikus felület tartalmazza a család- és gyermekjóléti szolgáltatás és a gyermekek átmeneti gondozása igénybevevőinek meghatározott adatait, továbbá itt kell dokumentálni a szociális segítő munkát.

A rendszerben lévő adatokat az illetékes hatóságok láthatják, ellenőrizhetik, ezért a határidők betartása érdekében fontos, hogy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által kért nyomtatványokat (pedagógiai jellemzés, egészségügyi adatlap, stb.) maximum 5 napon belül juttassák el részünkre a jelzőrendszer tagjai.

Intézményünk a tárgyi feltételekre vonatkozóan munkavégzéshez szükséges közlekedési eszköz használatát vagy a közösségi, illetve tömegközlekedési eszköz használatával járó költségek megtérítését biztosítja a jogszabályoknak megfelelően.

Kisvárdán a családsegítők és esetmenedzserek számára 3 db kerékpár áll rendelkezésre a városban való közlekedés segítése érdekében. Sajnos nehézséget jelent a gépjármű hiánya,

mert például az adományok szállítása kerékpárral nem megoldható. A családsegítők számára a probléma megoldásaként engedélyezésre került a saját gépkocsi használata szükség esetén, azonban ez sem megoldás, hiszen az adományok kiszállítása nem történhet saját gépjárművel.

A családsegítők számára személyes biztonságot szolgáló eszközként kutyariasztó került beszerzésre.

Jelenleg Kisvárdán 4 fő családsegítő számára 2 db asztali számítógép és 2 db laptop áll rendelkezésre. Nehézséget jelent, hogy a számítógépek elavultak, Kisvárdán több mint 10 éves gépek is vannak, amelyek selejtezésre érettek meg, nem a mindennapi használatra. A laptopokba SSD kártyák lettek beépítve, melynek köszönhetően a használhatóságuk javult valamelyest.

Energetikai és munkavégzés szempontjából 2025-ben részben megvalósult a géppark korszerűsítése, az operációs rendszerek frissítése, azonban scannelésre és duplexes másolásra alkalmas nagy kapacitású nyomtató/másoló gépek beszerzésére még szükség lenne.

A társult településeken a mindennapi munkavégzéshez asztali számítógépeket biztosítanak a kollégák számára, azonban néhány településen a gépek konfigurációja alkalmatlan arra, hogy a családsegítő azon végezze a munkáját. Áthidaló megoldásként az intézményünkben található laptopok átcsoportosításával tudunk a családsegítőknek megfelelő gépet biztosítani.

A 2021 júliusától bevezetésre került Gyermekeinek védelmében elnevezésű Informatikai Rendszer (GYVR) használata feltételezi a megfelelő számítástechnikai informatikai rendszert, mely jelenleg a szolgáltatnak nem áll rendelkezésre hiánytalanul.

III.2. Személyi feltételek

A munkatársak végzettségüket tekintve rendelkeznek a törvényi előírásnak megfelelő szociális alapképzéssel, pl.: általános szociális munkás, szociálpedagógus.

A Család- és Gyermekei Jóléti Szolgálat feladatait 8 főállású munkatársunk látta el 2025. évben.

Szakmai létszámnorma:

- Kisvárdán: 4 fő családsegítő, ebből 1 fő szakmai vezető feladatokat is ellát,
- Fényeslitke: 1 fő családsegítő,
- Pátroha: 1 fő családsegítő,
- Mezőladány – Újkenéz: 1 fő családsegítő,
- Kékcse-Szabolcsveresmart: 1 fő családsegítő.

Az esetszámok és a gyermekvédelmi együttműködést indokló veszélyeztető tényezők súlyossága és halmozottsága miatt megfontolandó és sürgős lenne Kisvárdán érdekében a szakmai létszámot 1 fő családsegítővel bővíteni.

Problémát jelent a területen lévő fluktuáció. A pályaelhagyás hátterében a szociális szakma anyagi és erkölcsi megbecsülésének hiánya, a fokozott lelki megterhelés, az adminisztrációs terhek állnak az első helyeken.

Tapasztalatunk, hogy nagyon nehéz feladat a megfelelően szakképzett munkavállalók alkalmazása. A gyermekvédelmi rendszer ezen területe továbbra sem vonzó a fiatalok számára.

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 7. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a családsegítők a munkaidejük felét kötetlen munkaidőben látják el, biztosítva ezzel a személyes segítő munka, valamint az adatgyűjtés helyszínen való elvégzését. Ezen előírásnak intézményünk eleget tett. E feltétel biztosítása szükséges, hiszen egyre több esetben a családokkal való kapcsolattartás, a családlátogatás csak az esti órákban megvalósítható.

Kisvárdán 2025-ben munkánk elismeréseként több alkalommal lehetőségünk nyílt olyan közös szabadidős tevékenységben, szakmai programban részt venni, amelyek az intézményen kívül, kötetlen keretek között zajlottak. Emellett a városvezetők is több alkalommal értékelték, köszönték meg szerepvállalásunkat a városi rendezvényeken.

III.3. Család- és Gyermekjólét Szolgálat tevékenységének bemutatása

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységét a szakmai szabályzók és protokollok mellett az alábbi törvényeknek megfelelően látja el:

- ❖ A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény.
- ❖ A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.
- ❖ A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet.

A családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató – a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat – keretében működtethető. A törvényeknek megfelelően a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai a következők:

Ellátja az 1993. évi III. szociális törvény 64 §-a, valamint az 1997. évi XXXI. gyermekvédelmi törvény 39. § és 40. §-a szerinti feladatokat.

- a) **A családsegítés tekintetében:** a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára, az ilyen helyzethez vezető okok feltárása, megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képességek megőrzése céljából nyújtott szolgáltatási tevékenység.
- b) **A gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében:** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás nyújtása, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.
- c) Önálló helyettes szülőt foglalkoztat.

Az 1993. évi III. törvény 64. §-a értelmében a családsegítés feladatának ellátása is a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata.

A szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával – díjmentes általános és speciális szolgáltatásokkal – hozzájáruljon az egyének, családok és különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá szociális környezetükhöz való alkalmazkodásukhoz. Ennek a célnak az elérése érdekében a családsegítő

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújt,
- krízishelyzetben azonnal intézkedik a megfelelő eszközt alkalmazva a szociális munka eszköztárából,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutást megszervezi, segíti,
- a családsegítés, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának segítése,
- különböző pénzügyi támogatások és ellátások ügyintézésben nyújt segítséget, pl. nyugdíj, családtámogatások
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervez,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadást biztosít, kapcsolati problémákat kezel,
- a családokon belüli kapcsolat erősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő - mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások nyújt,
- adományokat gyűjt és azokat a rászorulókhöz eljuttatja.

Az 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 39. § (1) bekezdése szerint „a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.”

Ezeket a feladatokat a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szociális segítő munkával, szolgáltatási, szervezési tevékenységgel látja el.

Szociális segítő munka: a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló segítő folyamat, mely során a családsegítő az igénybevevő problémájának megoldása, céljainak elérése érdekében mozgósítja az igénybevevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, valamint azokat a szolgáltatásokat (szolgáltatókat), amelyek bevonhatóak a célok elérésébe.

Ennek megfelelően egy család esetében a családsegítő együttműködik mindazokkal, akinek a család minden tagjával kapcsolatos nehézségekre, problémákra rálátása van, így komplex, rendszerű segítő tevékenységet képes folytatni, megszervezni, koordinálni.

III.4. A családsegítői tevékenység területei a gyakorlatban

- a.) tájékoztatási feladatok
- b.) szociális segítő munka keretében végzett teendők
- c.) hivatalos ügyek intézésében nyújtott segítség
- d.) jelzőrendszer működtetése
- e.) egyéb feladatok

a) Tájékoztatási feladatai körében a szolgálat szociális és egyéb információs adatokat gyűjt és tájékoztatja

- ❖ a szülőt, illetve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket mindazon **jogokról, támogatásokról és ellátásokról**, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,
- ❖ **a válsághelyzetben lévő várandós anyát** az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,
- ❖ születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a **nyílt és zárt örökbefogadást** elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről,
- ❖ az örökbefogadó szülőt az **örökbefogadás utánkövetése** körében igénybe vehető szolgáltatásról és segíti az utánkövetést végző szervezet felkeresését.

b) A szociális segítőmunka keretében a szolgálat

- ❖ **Segíti** az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében.
- ❖ Az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása érdekében **számba veszi és mozgósítja** az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe. *(természetes és mesterséges támaszok)*
- ❖ **Koordinálja** az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését.
- ❖ A szociális esetmunka során valamennyi család esetében **legalább havi három személyes találkozást** kell megszervezni és dokumentálni.

c) A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében a családsegítő:

- ❖ **segítséget nyújt** a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézésében,
- ❖ **tájékoztatást nyújt** az igénybe vehető jogi képviselői lehetőségeiről,
- ❖ **elérhető szolgáltatások közvetítése** a probléma megoldása érdekében,
- ❖ a Gyámhatóság, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ felkérésére, a GYVR rendszer megfelelő adatlapját kitöltve **környezettanulmányt készít**,
- ❖ **együttműködés** a jelzőrendszer tagjaival, kölcsönös tájékoztatás,

- ❖ a Gyámhatóság felkérésére **tájékoztatást nyújt** az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

d) A jelzőrendszer működtetése esetében:

- ❖ veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszert **működtet**,
- ❖ a jelzésre köteles szerveket **felhívja jelzési kötelezettségük** írásban történő teljesítésére veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén.
- ❖ **tájékoztatja** a jelzőrendszeri tagokat a jelzés megtételének módjairól,
- ❖ **segíti** a jelzőrendszeri tagot jelzésének elkészítésében,
- ❖ **fogadja** a beérkezett jelzéseket és **megteszi** az indokolt intézkedést,
- ❖ az intézkedés tényéről **tájékoztatja** a jelzést tevőt feltéve, ha annak személye ismert és nem sérti a Gyvt. 17.§ (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét
- ❖ amennyiben indokolt a gyermekjóléti alapellátás keretén belüli együttműködés **szervezi és összehangolja** a családdal kapcsolatban álló jelzőrendszeri tagok munkáját.

e) Egyéb feladatok:

- ❖ **Figyelemmel kíséri** a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét.
- ❖ **Fogadja** a beérkezett jelzéseket, **felkeresi** a jelzéssel érintett személyt, családot és szolgáltatásairól **tájékoztatást nyújt**.
- ❖ A probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó **intézkedést tesz** a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.
- ❖ Veszélyeztetettség esetén **kitölti** a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait.
- ❖ Évente 6 alkalommal **szakmaközi megbeszélést** szervez a jelzőrendszeri tagok koordinálása érdekében.
- ❖ Egy gyerek vagy család ügyében **esetmegbeszélést, esetkonferenciát** szervez.
- ❖ **Éves szakmai tanácskozást** tart és jelzőrendszeri **intézkedési tervet** készít.

A fentiekből is látható, hogy a családsegítő tevékenysége nagyon szerteágazó és sokrétű feladatot foglal magában. A kollégáknak tájékozottnak kell lenniük az ellátórendszer, az ellátások, szolgáltatások terén, hogy azokat tudják mozgósítani az egyén vagy család segítése érdekében.

Képesnek kell lenniük a rendszerben való gondolkodásra, az ok-okozati összefüggések felmérésére és annak megítélésre, hogy mely családnál, mely segítő módszer lesz célravezető. A családsegítő személyiségének megfelelő használatával a segítő folyamat során el kell érje, hogy a segített család támaszként tekintsen rá és ne egy szankcionáló, büntető személyként. Ennek az egyensúlynak a megtalálása nem könnyű feladat, de szükséges, hogy a segítő folyamat eredményes legyen és a kialakult veszélyeztetettség megszüntethetővé váljon.

III.5. A Családsegítő és gyermekjóléti tevékenység számszerű adatai

A Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatás együttműködési megállapodással és együttműködési megállapodás nélkül vehető igénybe.

Az együttműködési megállapodás esetében közös pont, hogy a családdal való együttműködést egy tervszerű, rendszerszemléleten alapuló cselekvési terv készítése előzi meg, melyben foglalt feladatok, teljesítési határidők a családdal együttműködve kerülnek elkészítésre a feltárt veszélyeztető tényezők megszüntetése, orvoslása érdekében. A cselekvési tervbe a család érdekében a természetes és mesterséges erőforrások is mozgósításra kerülnek, így az érintett jelzőrendszeri tagok is feladatot kapnak.

Az elkészített tervet félév eltelte után értékelni kell és szükség szerint meg kell határozni az indokolt együttműködési formát, mely lehet a gyermekjóléti alapellátás folytatása és lehet más hatósági intézkedés kezdeményezése.

Fontos, hogy a családsegítők célja a gyermek családban való nevelkedésének segítése. Abban az esetben, míg a szülők önkéntes együttműködésével közösen lehet dolgozni a veszélyeztető tényezők elhárításán, addig a szakember nem kezdeményez más hatósági eljárást.

Ha a gyermek nevelkedése még mindig biztosítható a családban, de már nem elég az önkéntes együttműködés, abban az esetben kerül sor a gyermekek védelembe vételének kezdeményezésére és új segítőként az esetmenedzser is bekapcsolódik a gondozási folyamatba.

Nem együttműködési megállapodás alapján igénybe vett szolgáltatást nagy részben az ügyintézéshez kapcsolódó feladatokat, a környezettanulmány készítését foglalja magában.

A szolgáltatást igénybevevőkre vonatkozó adatokat az alábbi táblázat tartalmazza.

Együttműködési megállapodás alapján igénybevett szolgáltatás				
Település	2024 igénybevevők (fő)	2024 igénybevevők (család)	2025 igénybevevők (fő)	2025 igénybevevők (család)
Kisvárd	94	29	86	26
Fényeslitke	35	10	44	13
Pátroha	68	9	68	9
Mezőladány	23	7	39	10
Újkenéz	31	6	65	13
Kékcse	70	13	42	13
Szabolcsveresmart	35	7	39	11

Nem együttműködési megállapodás alapján igénybevett szolgáltatás				
Település	2024 igénybevevők (fő)	2024 igénybevevők (család)	2025 igénybevevők (fő)	2025 igénybevevők (család)
Kisvárdá	655	492	610	586
Fényeslitke	25	11	21	7
Pátroha	60	12	52	12
Mezőladány	54	13	46	32
Újkenéz	72	15	37	16
Kékcse	28	7	74	28
Szabolcsveresmart	28	7	58	32

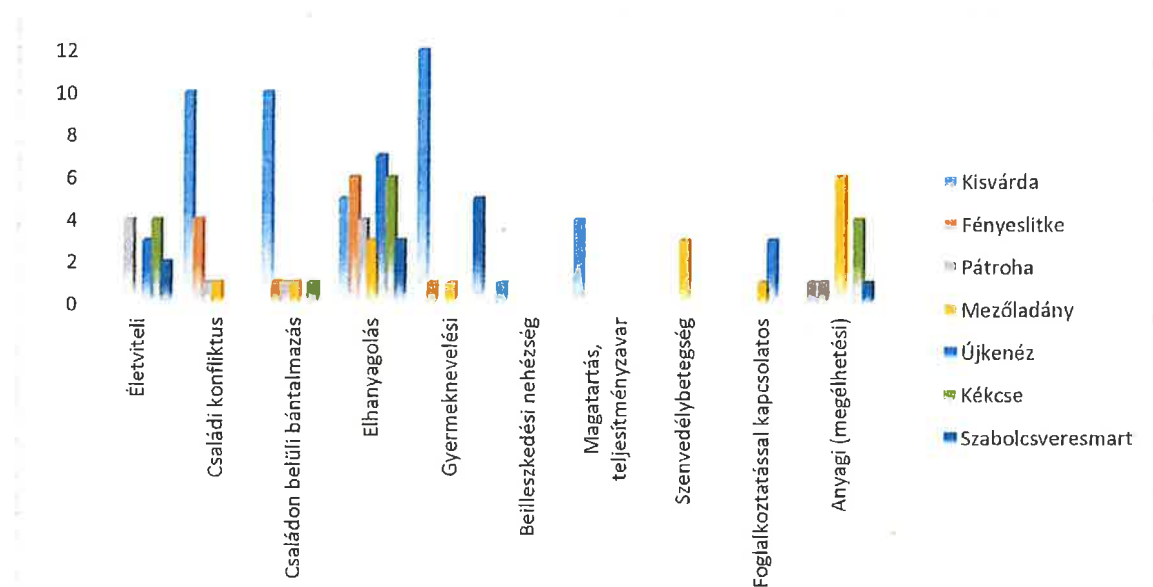
A család- és gyermekjóléti szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján a gyermekjóléti alapellátás esetei teszik ki. Az alapellátásban történő együttműködés során a családsegítő az eset felelőse. Ezek mellett a védelembe vétellel vagy nevelésbe vétellel kapcsolatos hatósági intézkedésekkel érintett családoknál bevont segítőként látják el a családsegítők a szociális segítő munkát, mely számadatok a nem együttműködési megállapodás alapján igénybe vett szolgáltatásnál jelennek meg. A nem együttműködési megállapodás alapján megjelenő igénybevevők között szerepelnek még az egyszeri ügyintézés miatt megjelenő ügyfelek, illetve a Gyámhatóság felkérésére készítendő környezettanulmányok során felkeresett kliensek is.

A gyermekjóléti alapellátás keretén belüli együttműködés során a családok általában még motiváltak a közös munkára, melyet az önkéntesség jellemez.

A gondozási folyamat során fontos, hogy eszközt adjunk a család kezébe, tanítsuk meg ezek használatára és a kommunikációra, hogy így a későbbiekben önállóan tudják irányítani életüket, nevelni gyermekeiket.

Együttműködési megállapodás alapján a szolgáltatást igénybe vevő családok problémáinak száma 2025 évben:

Probléma típusa	Kisvárdra	Fényeslitke	Pátroha	Mezőladány	Újkenéz	Kékcse	Szabolcsveresmart
Életviteli			4		3	4	2
Családi konfliktus	10	4	1	1			
Családon belüli bántalmazás	10	1	1	1		1	
Elhanyagolás	5	6	4	3	7	6	3
Gyermeknevelési	12	1		1			5
Beilleszkedési nehézség	1						
Magatartás, teljesítményzavar	4						
Szenvedélybetegség				3			
Foglalkoztatással kapcsolatos				1	3		
Anyagi (megélhetési)	1	1		6		4	1
Összesen:	43	13	10	16	13	15	11

A fenti adatokból látható, hogy a családsegítőknek számos problémával kell megbirkózniuk a családokkal való együttműködés során.

Napjainkra egy család esetében nem csak egy nehézség jelentkezik. Mára már problémacsoportokról, tünet együttesekről beszélhetünk. Ezek kezelése nehéz kihívások elé állítja a szociális szakembereket. Nem elég egy problémát orvosolni egy adott esetben, hanem a család életében jelentkező összes hátrányt komplex módon, a rendszerszemléletű szociális munka technikáit, eszközeit alkalmazva szükséges kezelni. A siker eléréséhez elengedhetetlen, hogy a családokat a családsegítő motiválttá tegye, hogy saját helyzetük változtatása érdekében olyan lépéseket tegyenek, melyek a későbbiek során lehetővé teszik a gondozási folyamat lezárását, a család önálló életvezetésének folytatását.

Tapasztalatunk szerint a veszélyeztető tényezők jelenléte a család normál működését akadályozza, mely miatt megtartó funkcióját nem tudja betölteni. Ezek következményeképpen a családban nevelkedő gyermekek esetében megnő a beilleszkedési nehézség, a magatartás- és teljesítményzavar, mely további feszültséget generál a családban. Sok esetben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához érkezett jelzésben a gyermek magatartási problémájáról számol be az oktatási intézmény és az ezt követő részletes tájékozódás után derül ki, hogy ez a viselkedés a családban fellelhető más problémák következménye, például válás, deviáns életvezetés, túlzottan engedékeny nevelői magatartás. Az esetek nagy százalékában tehát a problémák tünezhordozói és szenvedői a gyermekek, a veszélyeztető tényezők megoldása pedig elengedhetetlen a családban való nevelkedés miatt, melynek segítése a szakemberek fő feladata.

Korábban negatív tapasztalat volt, hogy a családon belüli bántalmazás esetei csak későn láttak napvilágot, vagy egyáltalán nem kerültek felszínre. A családsegítők annak érdekében, hogy ezek az esetek is napvilágot lássanak és minél előbb segítséget lehessen nyújtani az érintettek számára, folyamatosan felhívják a figyelmet a zárt adatkezelés lehetőségére, mely védi a jelzést tevő személyazonosságát.

2024 szeptemberétől az 1997. évi XXXI. törvény 17. § (4) bekezdése egyes minősített (kiemelten veszélyeztető) esetekben súlyosabb, büntetőjogi felelősséget határoz meg, amely kiterjed a jelzőrendszerre vonatkozó 17. § (1) bekezdésében foglalt összes jelzőrendszeri tagra.

Összességében elmondható, hogy mára már nem mindig jelent a család biztos háttérét és egyre erősebbé vált a mesterséges támogatórendszer jelenléte, a szociális szakember segítő szerepe a családban.

A problémák halmozott jelenléte, megoldatlansága a családoknál krízishelyzet kialakulásához vezet tapasztalataink szerint. A családok a kialakult problémákkal való megküzdés során sok esetben már az összes erőforrásukat felhasználták, helyzetüket kilátástalannak élik meg. Ilyen esetekben a gyermek nevelése, szükségleteinek kielégítése háttérbe szorulnak és elfoglalja helyét a mindennapi problémák megoldása érdekében folytatott küzdelem.

Ezen helyzetben a legsürgősebb teendő a krízis elhárítása, a feszültség oldása, mely csak intenzív együttműködés mellett képzelhető el. A teendők ilyen esetben mindig a gyermek érdekeit szem előtt tartva kerülnek megvalósításra.

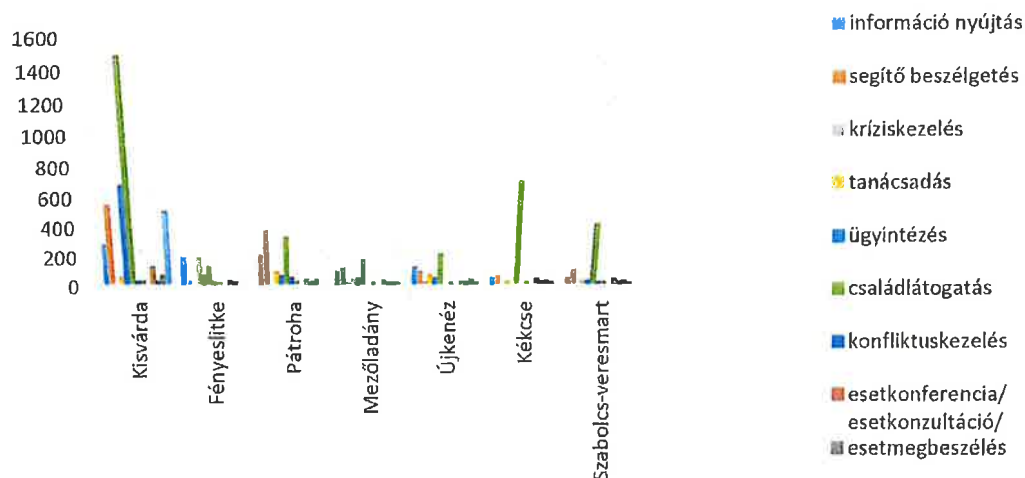
A romló gazdasági helyzet, a feszültségek, a kiszámíthatatlanság tapasztalatunk szerint a családokat nem csak anyagilag, hanem lelkileg és mentálisan is megviselte. A felhalmozódott feszültségek elszenvedői pedig a gyermekek.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői szakmai munkájuk során a szociális munka széles eszköztárát alkalmazzák annak érdekében, hogy egy család egyensúlyi helyzete helyreálljon és a gyermeket veszélyeztető tényezők elhárításra kerüljenek.

A családsegítők által alkalmazott módszerekre vonatkozóan az alábbi táblázat és diagram tartalmaz adatokat.

A táblázatban és diagramon szereplő adatok a 2025. évre vonatkozóan nyújtanak tájékoztatást a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot felkereső összes ügyfélre vonatkozóan.

Szakmai tevékenység	Kisvárdra	Fényeslitke	Pátroha	Mezőladány	Újkenéz	Kékcse	Szabolcs- veresmart
információ nyújtás	258	162	186	75	105	35	31
segítő beszélgetés	522	10	348	94	73	43	82
kríziskezelés				2	1		
tanácsadás	32	162	70	23	49	3	4
ügyintézés	656	52	45	32	32		12
családlátogatás	1473	105	308	154	195	682	396
konfliktuskezelés	7	5	31				2
esetkonferencia/ esetkonzultáció/ esetmegbeszélés	6	3	2	3	3	1	2
környezettanulmány készítése	105	11	21	15	10	25	27
szakmaközi megbeszélés	6	6	6	6	6	6	6
adományközvetítés	46		20	5	21	8	12
közvetítés természetbeni/ pénzbeli ellátáshoz	485			6	6	5	3

A fenti adatokból jól látható, hogy a családlátogatás és az ügyintézés esetszámai kiemelkedőek a szakmai tevékenység sorából. Ennek oka, hogy a családsegítők munkájuk során leggyakrabban alkalmazott módszerei közé tartozik a családlátogatás, valamint a szociális segítő tevékenység, mely a családokkal történő személyes kapcsolattartást, tervszerű segítő tevékenységet foglalja magában. Elmondható, hogy a cselekvési tervben meghatározott feladatokat újra és újra szükséges a családokkal átbeszélni, értékelni annak érdekében, hogy a családok a rendszeres visszajelzés hatására érezzék, nincsenek egyedül. A

családlátogatások során a szakember betekintést nyer a család életbe, hiszen a találkozásra véletlenszerűen kerül sor, így a család arra nem tud előre felkészülni. Ehhez nagyon fontos, hogy a családsegítő jó kapcsolatot alakítson ki a családdal, a közös munka eredményessége is ennek függvénye.

Az ügyintézés magas számát indokolja, hogy a családsegítő nem csak a vele cselekvési terv szerint együttműködő emberekkel áll kapcsolatban, hanem a település lakossága számára is biztosítja az ügyfélfogadás lehetőségét.

Az ügyintézés során a családsegítő az ügyfelek számára széleskörű tájékoztatást kell, hogy nyújtson, mely kiterjedhet nyugdíjazási ügyintézésre és települési támogatások igénybevételének segítésére is. Ezen feladatnak való megfelelés érdekében a munkatársak széles körben kell, hogy tájékozódjanak az ellátásokról, igénylésük módjáról és igyekezzenek naprakész információkkal rendelkezni a lehetőségekre vonatkozóan.

A jogszabályok lehetővé teszik, hogy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot felkérjék környezettanulmány készítésére, melyek esetszámai szintén magasak a mindennapi gondozási tevékenység mellett.

Környezettanulmány készítésére a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot az alábbiak keresték fel az elmúlt év során:

- gyámhatóság*
- család- és gyermekjólét központ*
- más család- és gyermekjólét szolgálat*
- pártfogó felügyelő*
- kórház*
- jegyző*

Az intézményünk számára felajánlott adományokat a családsegítők rendszeresen eljuttatták a rászoruló családok részére. Az adományok jelentős részét ruhanemű és játékok tették ki, de nagy szükség lett volna háztartási gépekre, bútorokra, tisztálkodó szerekre is ahhoz, hogy hatékonyan segíthessük a családokat.

III.6. Az észlelő-és jelzőrendszer működéséhez kapcsolódó feladatok

Az 1997. évi XXXI törvény 17.§-a határozza meg az észlelő- és jelzőrendszeri tagok feladatait és teendőit.

A jelzőrendszer működtetése a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé tartozik.

Kisvárdán a jelzőrendszeri tagok közül az alábbiak találhatók meg:

- ❖ az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- ❖ a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,

- ❖ a köznevelési intézmények és a szakképző intézmények,
- ❖ a rendőrség,
- ❖ a bíróság,
- ❖ a pártfogó felügyelői szolgálat,
- ❖ az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- ❖ az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- ❖ a gyermekjogi képviselő,
- ❖ a települési önkormányzat jegyzője.

A társult településeken az alábbi jelzőrendszeri tagok találhatók meg:

- ❖ az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- ❖ a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- ❖ a köznevelési intézmények,
- ❖ az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- ❖ a gyermekjogi képviselő,
- ❖ a rendőrség körzeti megbízottjai,
- ❖ a települési önkormányzat jegyzője.

A fentiekből is látható, hogy Kisvárdán és a társult településeken a jelzőrendszeri tagok széles palettája elérhető.

A törvényi szabályozásban foglaltaknak megfelelően a jelzőrendszer éves munkájának értékelésére is sor került február 28-ig.

Az 1997. évi XXXI. törvény 17.§. 2) bekezdése értelmében a meghatározott intézmények és személyek **kötelesek**

- a) **jelzéssel élni** a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,
- b) **hatósági eljárást kezdeményezni** a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Fontos törvényi szabályozás, hogy a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is **zártan kezeli**.

Szintén fontos, hogy a jelzőrendszer tagjai a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében **kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni**

2024 szeptemberétől az 1997. évi XXXI. törvény 17. §-a az alábbiak szerint módosult:

(4) Ha az (1) bekezdésben meghatározott személy vagy szerv alkalmazottja a (2) vagy (3) bekezdésben foglalt jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, a

gyámhatóság – jelzésre vagy hivatalból – értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz az érintett személlyel szembeni **fegyelmi felelősségre vonás** megindítására. A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhatóság **büntetőeljárást** kezdeményez.

(4a) Ha az (1) bekezdésben meghatározott személy vagy szerv alkalmazottja, illetve vezetője kiemelt veszélyeztető okra utaló körülményt észlel, és haladéktalanul, de legkésőbb **három munkanapon belül** nem tesz eleget a (2) bekezdésben meghatározott jelzési vagy kezdeményezési kötelezettségének, vagy nem tesz feljelentést, **büntetőjogi felelősségre vonásának** van helye.

(4b) Ha az (1) bekezdésben meghatározott szerv alkalmazottja a (2) bekezdésben meghatározott jelzési vagy kezdeményezési kötelezettséget nem közvetlenül, hanem a szerv vezetője, vagy arra kijelölt személy útján gyakorolja, kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény észlelése esetén **haladéktalanul, de legkésőbb három munkanapon belül** köteles azt a szerv vezetőjénél vagy a kijelölt személynél kezdeményezni. A szerv vezetője vagy az arra kijelölt személy a kezdeményezést követő három munkanapon belül teljesíti a (2) bekezdésben foglalt kötelezettséget, amelynek elmulasztása **büntetőjogi felelősségre vonással** jár.

(4c) Ha a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató munkatársa vagy a gyámhatóság ügyintézője a kiemelt veszélyeztető okra vonatkozó jelzésnek vagy kezdeményezésnek haladéktalanul, de legkésőbb **három munkanapon belül nem kezdi meg** a vizsgálatát, **büntetőjogi felelősségre vonásának** van helye.

(4d) A (4a)–(4c) bekezdés alkalmazásában **kiemelt veszélyeztető okra** utaló körülmények:

- a) a gyermek szexuális bántalmazására utaló körülmények közül miniszteri rendeletben meghatározottak,
- b) a gyermek fizikai bántalmazására utaló körülmények közül miniszteri rendeletben meghatározottak,
- c) a gyermek elhanyagolására utaló körülmények közül miniszteri rendeletben meghatározottak és
- d) a gyermek által megkísérelt öngyilkosság, ha a gyermek még nem részesül egészségügyi ellátásban, gyermekjóléti alapellátásban vagy gyermekvédelmi szakellátásban, illetve pszichés megsegítésben.”

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény a 209. §-t követően a *Gyermekvédelmi jelzéssel kapcsolatos kötelezettség megszegése* alcímmel egészül ki. Eszerint:

209/A. § Aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § (4a)–(4c) bekezdésében meghatározott, a gyermekek veszélyeztetettségével kapcsolatos kiemelt veszélyeztető okra utaló körülménnyel összefüggő kötelezettségét megszegi, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A törvény szerint felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben szabályozza a 17. § (4d) bekezdésében meghatározott **kiemelt veszélyeztető okra utaló körülményeket**. Ennek megfelelően az Nmr. „*Veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer*” alcíme a következő 11/A. §-sal egészül ki:

Nmr. 11/A. § A Gyvt. 17. § (4d) bekezdésében meghatározott kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmények

- a) a gyermek **szexuális bántalmazására** utaló körülmények közül,
 - aa) a gyermek testnyílásainak nem baleseti eredetű, külső behatás okozta sérülése,
 - ab) a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermek várandóssága, ideértve azt az esetet is, amikor a tizennegyedik életévét betöltött várandós gyermek esetében megállapítható, hogy a születendő gyermek fogantatására a tizennegyedik életév betöltése előtt került sor,
 - ac) ha a gyermek vagy közeli hozzátartozója tizennyolcadik életévét betöltött személy által elkövetett szexuális abúzusról számol be,
- b) a gyermek **fizikai bántalmazására** utaló körülmények közül a nem baleseti eredetű, az érintettek által elmondottakkal nem összeegyeztethető eredetű, külső behatás okozta
 - ba) súlyos sérülés,
 - bb) többszörös, különböző időben keletkezett, a gyógyulás különböző stádiumait mutató sérülés,
 - bc) többszörös törések egyidejű jelenléte,
- c) a gyermek **súlyos elhanyagolására** utaló körülmények közül,
 - ca) ha a gyermek törvényes képviselője a Gyvt. 130/A. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kifejezetten megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval,
 - cb) kötelező védőoltás beadásának megtagadása,
 - cc) a gyermek súlyos fokú alultápláltsága, illetve a harmadik életévét be nem töltött gyermek esetében a gyermek egészségét veszélyeztető ellátatlansága,
- d) a gyermek által **megkísérelt öngyilkosság**, ha a gyermek még nem részesül egészségügyi ellátásban, gyermekjóléti alapellátásban vagy gyermekvédelmi szakellátásban, illetve pszichés megsegítésben.

A veszélyeztetettség tényezői lehetnek például az alábbi esetek, ahol írásban kell jelzéssel élni a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé:

- ❖ *Anyagi tényezők gyermeket nevelő családok esetében:* az elsődleges szükségletek kielégítetlenek; táplálkozás hiánya vagy nem megfelelő mennyiségű, tartalmú táplálkozás, egészségtelen, zsúfolt lakáskörülmények, önálló fekhely hiánya, nem megfelelő ruházzkodás, fűtetlen lakás, oktatási lehetőségeket nem biztosítja a szülő a gyermek számára.
- ❖ *Anyagi tényezők gyermeket nem nevelő családok esetében:* élelem hiánya, nem megfelelő lakáskörülmények, fűtetlen lakás, krónikus szegénység jelei, adósságcsapda, tartós munkanélküliség.
- ❖ *Erkölcsei tényezők gyermeket nevelő családok esetében:* a környezet deviáns magatartása, életmódja, szexuális, testi, lelki bántalmazás, vagy ha a gyermek saját maga helyezkedik szembe a társadalmi normákkal.

- ❖ **Erkölcsei tényezők gyermekeket nem nevelő családok esetében:** öngyilkossági kísérlet, autonómia elvesztése, érzelmi teher elviselésének képtelensége, a realitáshoz fűződő viszony zavara, a verbális kifejezőkészség csökkent szintje, észlelés- percepció torzulása, frusztrált énműködés, elhúzódó gyász, figyelem beszűkülése.
- ❖ **Egészségügyi tényezők gyermekeket nevelő családok esetében:** a környezet egészségreontó hatása, a szülők tartós betegsége, fertőző betegségek a családban, a beteg gyermek számára előírt kezelés megtagadása, elmulasztása.
- ❖ **Egészségügyi tényezők gyermekeket nem nevelő családok esetében:** mentálhigiénés problémák, pszichés betegségekre, szenvedélybetegségekre utaló jelek.
- ❖ **Nevelési, szocializációs tényezők:** azok az esetek, amikor a környezet nem biztosítja a gyermek számára a nevelés társadalmilag elvárható minimumát (szülői elhanyagolás), a szülők következtlen nevelési attitűdjei, kettős nevelési stílusa, a gyermekkel szembeni követelések hiánya, illetve túl magas elvárás a gyermekkel szemben.
- ❖ **A gyermek önmagát veszélyeztető magatartása:** a gyermek szökése, csellengése, tankötelezettség elmulasztása, bűnelkövetés, alkohol és drogfogyasztás.
- ❖ **Idős korral összefüggő kockázatok:** elmagányosodás, családi- kapcsolati háló szétesése, vagy működési zavarai, társ elvesztése, önellátási képesség csökkenése, időskori szegénység jelei (éhezés, hiányos táplálkozás, nem megfelelő ruházat, fűtetlen lakás).

Az alábbi táblázat mutatja a beérkezett jelzések számát, a jelzés küldője szerint:

Jelzőrendszeri tag	Kisvárd	Fényeslitke	Pátróha	Mezőladány	Újkenéz	Kékcse	Szabolcs- veresmart
egészségügyi szolgáltató	9	1	14	2	4	7	2
ebből: védőnő	8	1	14	1	4	7	1
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	2						
család-és gyermekjóléti szolgálat/központ	3						
köznevelési intézmény	51	10	17	9	16	30	23
rendőrség	27	2	8		4	3	2
önkormányzat, jegyző		1	1				
ügyészség, bíróház	1						
állampolgár	8		5	2			2
Kormány rendeletében kijelölt szerv						1	
kormányhivatal	1						
áldozatsegítő	1		1				
Összesen:	98	14	46	13	24	41	29

A fenti adatokból látható, hogy a köznevelési intézmények éltek a legnagyobb számban jelzéssel intézményünk felé. Tapasztalatunk, hogy az elmúlt évek során az oktatási-nevelési intézmények a problémákat első körben saját eszközeikkel igyekeznek megoldani és ha ez nem vezet eredményre, akkor teszik meg a jelzésüket intézményünk felé és kerül bevonásra a gyermekjóléti ellátórendszer.

Másodsorban a védőnőktől érkezik a jelzések zöme, amelyet főként gondozatlan várandósság, vándorló életmód és a válsághelyzetben lévő várandósok problémái indokolnak. Esetükben elengedhetetlen és kiemelten fontos a jelzések időben történő megtétele, hogy a családsegítő látókörébe tudjanak kerülni a veszélyeztetett várandósok, ugyanis a megfelelő szakmai támogatás által esetlegesen megelőzhető a születendő gyermek haza nem adhatósága.

2025. július 1-jétől módosult a gyermekvédelmi törvény. A jogszabály egy új, IX. fejezettel bővült, amely *A születendő gyermek haza nem adhatóságának megállapítása* címet viseli. Ha a gyermekjóléti alapellátás a születendő gyermeket veszélyeztető körülményeket tár fel, és azokat az alapellátás keretében nem sikerül megszüntetni, akkor a gyermekjóléti központ javaslatára a gyámhatóság hivatalból megvizsgálja, hogy a gyermek szülei gondozásában történő nevelkedése veszélyezteti-e a testi, értelmi, érzelmi, illetve erkölcsi fejlődését. Ha a gyámhatóság megállapítja a veszélyeztetést, dönt a születendő gyermek haza nem adhatóságáról, és megvizsgálja a gyámnak jelölt személy alkalmasságát.

A 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról XI/B. Fejezete *A SZÜLETENDŐ GYERMEK HAZA NEM ADHATÓSÁGÁNAK MEGÁLLAPÍTÁSA* cím alatt rögzíti, hogy:

83/B. § (1) A gyermekjóléti alapellátás eredménytelensége esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat legkésőbb a válsághelyzetben lévő várandós anya terhességének 31. hetében hatósági intézkedés megtételét javasolja a család- és gyermekjóléti központnál.

(2) A család- és gyermekjóléti központ a haza nem adhatóság megállapítása iránti eljárás megindítása érdekében legkésőbb a válsághelyzetben lévő várandós anya terhességének 32. hetében javaslatot tesz a gyámhivatalnak.

A gyermekvédelmi törvény módosítását követően a rendőrségtől és az állampolgároktól érkező jelzések száma is emelkedett intézményünkénél.

A jelzőrendszer tagjainak együttműködési formái:

- esetmegbeszélés
- esetkonferencia
- szakmaközi megbeszélés
- éves tanácskozás

Tapasztalataink szerint a személyes találkozás során a megbeszélések eredményesen megvalósíthatóak és a közvetlen kapcsolat kedvez a felmerülő kérdések több szempontú megközelítésének és a párbeszédnek.

A gyermekvédelemre fokozott figyelem irányul napjainkban. 2026-ban nem csak a gyermekek veszélyeztetettsége elleni küzdelmet kell folytatni, hanem a megelőzésre, az oktatásra és az erőforrások biztosítására is összpontosítani kellene. Elmondható, hogy a gyermekvédelem jelentős átalakuláson megy keresztül. A kihívások továbbra is jelentősek, ezért a megelőzésre és a korai beavatkozásra kell nagy hangsúlyt helyezni. A prevenció és az interdiszciplináris együttműködés kulcsfontosságú szerepet játszik a jövőbeli sikerek eléréséhez.

A 2026-os év is jelentős feladatot mér ránk, ugyanis a kormányzat célkitűzéseit követve az elsődleges célunk a jelzőrendszer megerősítése, az aktív jelzőrendszeri tagok aktivitásának megőrzése, a passzív tagok aktivizálása. Továbbra is célunk a legmagasabb szintű szakmai tevékenység végzése Kisvárdán és a társult településeken, amellyel mind a községek vezetésének, mind a települések lakóinak elismerését és megbecsülését szeretnénk kivívni.

IV. Napközbeni ellátás szakmai tevékenységének bemutatása

IV.1. Családi bölcsőde

A Családi Bölcsőde a családban nevelkedő gyermek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

A Családi Bölcsőde ellátási területe:

Kisvárdai város, Anarcs, Döge, Gyulaháza, Kékcse, Mezőladány, Pátroha, Szabolcsbáka, Szabolcsveresmart, Újkenéz közigazgatási területe.

Az intézmény működésének tárgyi és személyi feltételei

Tárgyi feltételek:

A gyermekek napközbeni ellátását biztosító családi bölcsőde Kisvárdai, Tordai út 17. szám alatti, a Kisvárdai Egyesített Óvoda Tordai úti tagintézményében található.

A Szabolcs-Szatmár- Bereg Vármegyei Kormányhivatal SZ/112/01233-24/2023. ügyiratszámú határozatával 2023. szeptember 01. napján, határozatlan időre a Katica Családi Bölcsőde elnevezésű engedélyes adatait bejegyezte a szolgáltatói nyilvántartásba, így a már működő Lovacska Családi Bölcsődével intézményünk két családi bölcsődével rendelkezik.

A bölcsődei helyiségek a folyosóról külön bejáraton át közelíthetők meg.

A Családi Bölcsődében a gyermekek és nevelők rendelkezésére csoportonként 1 csoportszoba, 1 öltöző, 1 mosdó áll. A csoportszobákban található játékok - labdák, babakocsik, festékek, puzzlek, építő játékok, szerszámos asztal, csúszda és kreativitást fejlesztő játékok - teszik színessé a gyermekek mindennapjait.

A családi hangulatú, szép, tágas udvar, a napfényes csoportszoba nagyszerű lehetőséget biztosítanak a gyermekek napközbeni tartózkodására. A Családi Bölcsődéinkben változatos, színes játékkészlet segíti az önálló, szabad játékot, a gyermekek aktivitásának, kreativitásának kibontakozását.

A Családi Bölcsődei csoportok rendelkeznek a gyermekek egészséges fejlődéséhez, ellátásához szükséges feltételekkel, melyeket a fenntartó biztosít, illetve a szülők is nagymértékben hozzájárulnak a tárgyi feltételek színvonalának növeléséhez.

Az újonnan kialakításra kerülő Katica Családi Bölcsőde számára helyet adó csoportszobát a gyermekek méretéhez és igényeihez szabott bútorokkal, ágyakkal, székekkel, játékokkal rendezzük be, törekedve az ingerekben gazdag, tevékenységre motiváló környezet kialakítására.

Az öltözőben a gyermekek számára biztosításra került a ruházat elhelyezésére és tárolására alkalmas öltözőszekrény.

A fürdőszobában a kézi mosdó és a WC mellett zuhanykabin is megtalálható.

A helyiségek burkolatát tekintve a vizes blokk csempével, az öltöző és a foglalkoztató szoba meleg burkolattal ellátott.

A Családi Bölcsőde kialakítása és a használati eszközök beszerzése során a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 11. sz. mellékletében és a Magyar Bölcsődék Egyesülete által közreadott „Ajánlás a bölcsődei ellátás működéséhez szükséges eszközökről és felszerelésükről” kiadványban leírtakat vettük figyelembe és ezen ajánlásnak, rendeletnek megfelelően szereztük be a használt eszközöket, felszereléseket.

A gyermekek étkeztetéséhez szükséges felszerelést külön tároljuk, az erre a célra rendszeresített tárolószekrényben. Az étkeztetés kellékeinek tisztántartására az óvodai résszel közösen van lehetőség, az előírásoknak megfelelően kialakított konyhai részben.

Rendelkezésre áll a gyermekek számára játszótér, melyet kerítés választ el az utcától.

A Családi Bölcsődék által használt kültéri játszóterület az óvoda játszóterületétől elkülönül, és azt külön használja intézményünk a kültéri foglalkozások és játék során. Lehetőségük van a gyermekeknek az udvaron tartózkodás alkalmával csúszdázásra, mászókázásra, libikókázásra, homokozásra.

A Családi Bölcsődék bejáratánál egy fedett terasz is található, melynek igénybe vételével esős, szeles idő esetén biztosítható a levegőztetés, illetve alkalomszerűen ünnepek, rendezvények lebonyolításának is helyszíne.

Az étkeztetést a Kisvárdai Intézményműködtető Nonprofit Kft. biztosítja. A gyermekek számára a napi négyzeri étkezés biztosított -reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna. Az étkezések az előírásoknak megfelelőek, egészségesek, bőségesek, változatosak (zöldség, gyümölcs, tej, tejtermék, felvágott).

Személyi feltételek:

Az intézmény személyi feltételeit a 15/1998. évi (IV.30) NM rendelet I. sz. melléklete szabályozza.

Az intézményt 1 fő szakvizsgázott szociálpedagógus irányítja.

A Családi Bölcsőde a Kisvárdai Család- és Gyermejjóléti Központon belül önálló szakmai egységként működik, működését a család- és gyermekjóléti központ szakmai vezetője segíti.

A gyermekek ellátását 2025-ben a Lovacska Családi Bölcsődében 1 fő kisgyermeknevelő munkatárs látta el, aki rendelkezik a kötelezően előírt családi napközit működtetők felkészítő tanfolyamával. A Katica Családi Bölcsődében 2 fő kisgyermeknevelő látja el a gyermekek gondozását, nevelését.

A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások köre, rendszeressége.

A Családi Bölcsőde célja:

A gyermek Családi Bölcsődében történő ellátása révén lehetőség nyílik arra, hogy a szülő munkahelyet létesítsen, alkalmi munkát vállaljon, képzésben, átképzésben vegyen részt. A Családi Bölcsőde kortársakkal való ismerkedést és játékot kínál, felkészíti a gyermeket az óvodai közösségbe történő beilleszkedésre és önállóságra. A Családi Bölcsődébe járó gyerekek kötetlenebbül, felszabadultabban viselkednek idegen helyzetekben, könnyebben illeszkednek be új közösségekbe, mint otthon egyedül nevelt társaik. A Családi Bölcsődében az alacsony létszám révén több lehetőségünk van egyéni bánásmódot alkalmazni. A beszoktató szülők láthatják, hogy ez a lehetőség inkább családi, mint intézményes. A

családi bölcsőde egy rugalmas, személyre szabott és barátságos megoldás, amely ideális lehet azoknak a szülőknek, akik kis létszámú, nyugodt környezetben szeretnék tudni gyermeküket.

Az ellátottak demográfiai mutatói:

A Családi Bölcsődébe az engedélyezett férőhelyek száma:

Lovacska Családi Bölcsőde: 5 fő.

Katica Családi Bölcsőde: 8 fő.

A Lovacska Családi Bölcsődébe gondozott gyermekek száma 2025-ben 6 fő.

A Katica Családi Bölcsődében gondozott gyermekek száma 2025-ben: 13 fő.

Életkor, nem szerinti megoszlás 2025. évben a Lovacska Családi Bölcsődében:

Életkor	férfi	nő
<i>4-11 hónapos</i>	0	0
<i>12-23 hónapos</i>	1	0
<i>24-35 hónapos</i>	3	1
<i>36 hónál idősebb</i>	1	0
Összesen:	5	1

Életkor, nem szerinti megoszlás 2025. évben a Katica Családi Bölcsődében:

Életkor	férfi	nő
<i>4-11 hónapos</i>	0	0
<i>12-23 hónapos</i>	1	2
<i>24-35 hónapos</i>	1	3
<i>36 hónál idősebb</i>	3	3
Összesen:	5	8

2025. évben a Lovacska Családi Bölcsődében egy fő napközbeni ellátása óvodába való távozás miatt került megszüntetésre.

A Katica Családi Bölcsődében öt gyermek esetében történt megállapodás megszüntetés, óvodába való távozás miatt.

Térítési díj fizetése: Kisvárdai Város Önkormányzata Képviselő-testületének 24/2022. (VIII.31.) önkormányzat rendelete értelmében a családi bölcsődei gondozás intézményi térítési díja 0 Ft/nap. A szolgáltatás minden gyermek számára ingyenes.

A Családi Bölcsődében a gyerekeknek a nevelő, a gondozás és nevelés egységének megteremtésére törekszik a napi feladatok ellátása alatt. Lehetőség van személyre szabott foglalkozás keretein belül: festésre, gyurmázásra, ajándékkészítésre, gyöngyfüzésre, pöttyezésre, verstanulásra, éneklésre.

A szülők és a gondozónő között minden nap megtörténik a tájékoztatás a gyermekekről. Tájékoztatjuk a szülőt a napi eseményekről, a gyermek hangulatáról, viselkedéséről, érzelmi állapotáról, fejlődésének fontosabb állomásairól, beszédfejlődéséről, szobatisztaságáról, önállóságáról, játékfejlődéséről.

Előre egyeztetett időpontban a szülő számára biztosításra kerül a lehetőség a gyermekkel kapcsolatos információk átbeszélésére.

2025-ben az alábbi programok köré szerveződtek a napjaink:

- Farsangi mulatsággal, mondókákkal, énekekkel, jelmezbe öltözve búcsúztunk a téltől.
- Márciusban zászlót készítettünk.
- Húsvétkor hímes tojást készítettünk, amit a kisfiúk a locsolásért cserébe, ajándékba kaptak.
- Anyák napjára verssel és ajándékkal készültünk.
- Elbúcsúztunk az óvodába ballagó gyerekektől, amit évzáró ünnepséggel zártunk.
- A Kerekes farmra kirándultunk
- Az állatok világnapján a Teichmann Vilmos Általános Iskolában, állatsimogatón vettünk részt.
- A zene világnapján hangszerekkel ismerkedtünk.
- Magyar népmese napja
- Víz világnapja

- Föld napja
- Gyermeknap – Pancsi Bohóc szórakoztatta a gyermekeket
- Libanapok
- Őszi kavalkádot szerveztünk
- Almát szedtünk, kukoricát morzszoltunk, szilvalekvárt, kenyérlángost készítettünk.
- Gyümölcssalátát készítettünk
- Verseket tanultunk a mikulásnak.
- Karácsony közeledtével mézeskalácsot sütöttünk, ajándékokat készítettünk, énekeket, verseket tanultunk, a karácsonyfát közösen feldíszítettük.

Az intézmény helye az ellátórendszerben

Az 1997. évi XXXI. tv. VI. fejezete értelmében, a családi bölcsőde a gyermekjóléti alapellátások része.

A gyermekjóléti alapellátás célja, az 1997. évi XXXI. tv. 38 § (1) bekezdése értelmében az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi, és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az 1997. XXXI törvény 41. § (1) bekezdése értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően –

- a) a bölcsődei ellátás,
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

A bölcsődei ellátás keretében a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani. Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde

és a családi bölcsőde. Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható.

Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

A Családi Bölcsődébe Kisvárdai közigazgatási területéről és a szociális és gyermekjóléti intézmény fenntartó társulásban résztvevő településekről nyújthatnak be felvételi kérelmet, az intézményi elhelyezést igénylők.

Szakmai célkitűzés

A családi bölcsőde szakmai célkitűzése, hogy a kisgyermek számára biztonságos, szeretetteljes és ingergazdag környezetben biztosítsa a testi, érzelmi, értelmi és szociális fejlődés feltételeit. A nevelési-gondozási tevékenység középpontjában a gyermek egyéni szükségleteinek figyelembevétele, személyiségének tiszteletben tartása, valamint az életkori sajátosságokhoz igazodó fejlesztés áll.

Cél továbbá a stabil érzelmi biztonság megteremtése, a bizalmon alapuló gondozó-gyermek kapcsolat kialakítása, valamint a szocializáció elősegítése kis létszámú, családias közegben. A családi bölcsőde fontos feladata a szülőkkel való partneri együttműködés kialakítása, amely biztosítja a gyermek nevelésének folytonosságát és összhangját az otthoni és intézményi környezet között.

A szakmai munka alapelve, hogy a gyermek fejlődését elsősorban a szabad játék, a tapasztalatszerzés és a pozitív megerősítés révén segítse elő, hozzájárulva ezzel az egészséges személyiségfejlődéshez és a későbbi közösségi beilleszkedés sikerességéhez.

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe. A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Éppen ezért a kisgyermeknevelő felelős szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, mentális állapota karbantartásáért,

szakmai kompetenciái fejlesztéséért. Kiemelt feladatunk és fontos célunk, hogy ehhez szakembereink fejlődését elősegítsük és támogassuk. A gyermek joga, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakozásához, állapotának megfelelő fejlesztésre, nevelésre, amelyet, mint napközbeni gyermekellátó intézmény a legmesszebb menőkig támogatunk. Törekszünk arra, hogy a gyermekek emberi méltóságát mindenkor tiszteletben tartva a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesülhessenek. Legfontosabbnak tartjuk a gyermek, illetve családközpontú bölcsődei élet megteremtését. A családdal aktívan és sokoldalúan együttműködünk, támogatva, kompenzálva a nemkívánatos családi hatásokat. A család egy elsődleges, biztos és meghatározott alapot ad. A bölcsőde a gyermekkor végigkísérő szociális intézményrendszer első állomása. A családból való kiszakadást, a bölcsődébe való beszoktatást a legtöbb gyermek traumaként éli meg. Nagyon fontos, hogy a bölcsődében nyugalom, rendszeresség, feltételek nélküli elfogadás és szeretet fogadja a bekerülő kisgyermekeket. Célunk, hogy egészséges, kiegyensúlyozott, a problémákkal helyesen megküzdő, boldog felnőttek legyenek. Rendkívül fontos tehát, hogy a bölcsődében a kisgyermeknevelők, illetve a gyermekekkel kapcsolatba kerülő felnőttek mindig minden körülmények között nyugodt, kiegyensúlyozott, elfogadó, érzelmileg biztonságos légkört teremtsenek. Minél szorosabb a gyerek és a kisgyermeknevelő kapcsolata, annál gazdagabb lesz a gyermek érzelmi élete. A bölcsőde remek lehetőséget biztosít arra, hogy a gyermekek gondozása során, valamint a szülőkkel való napi találkozások alkalmával bepillantást nyerhessünk egy-egy család életébe, problémáiba, nehézségeibe. Ezért mindenképpen törekedni kell a szülőkkel való jó kapcsolat és együttműködés kialakítására. Hangsúlyozzuk a bölcsőde elsődleges óvó-szerető "meleg fészket", melyet mindennél fontosabbnak tartunk. Arra törekszünk, hogy a gyermekek testi-lelki harmóniája egységben fejlődjön, hogy érezze az érzelmi biztonságot, hogy érte és csakis érte történik minden.

IV.2. Futurobi Öko- Játsház

Az 1997. évi XXXI. törvény 44/D. §-a szerint: alternatív napközbeni ellátás – játszóház.

A játszóház olyan ellátási forma, mely a szülő és a gyermek kapcsolatát erősíti, a gyermek szocializációját támogatja, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás nyújt.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 51/R §-a értelmében az alternatív napközbeni ellátás szervezése különösen azokban az időszakokban indokolt, amikor a óvodai, iskolai napközi nem működik, vagy azok nyitvatartási idejében, illetőleg azon túl igény jelentkezik a gyermekek felügyeletének és együttes foglalkoztatásának, fejlesztésének biztosítására, továbbá amikor nincs tanítás az iskolákban.

Az intézmény működésének tárgyi, személyi feltételei

Tárgyi feltételek:

Az Öko-játszóház Kisvárdai város központjában került kialakításra, címe Kisvárdai, Szent László út 18. A játszóház gyalogosan illetve tömegközlekedési eszközzel is könnyen megközelíthető, az autók számára saját udvarrészben a parkolási lehetőség biztosított. A babakocsik tárolása a földszinten babakocsi tároló lett kialakítva.

A kerékpárral érkezők számára modern kerékpár tároló lett kihelyezve, ahol 6 kerékpár elhelyezésére van lehetőség.

A Játszóház berendezésekor az újrahasznosított vagy természetes anyagok felhasználása került előtérbe. A digitális technológia – számítógép – amelyen a játszóház által képviselt Öko témában találhatóak játékok. A játékok tárházát folyamatosan bővítjük, keressük a témában a frissen megjelent lehetőségeket.

A cipők és a személyes tárgyak elhelyezésére cipős polc, és fogasok állnak rendelkezésre. Munkatársaink részére információs pult került kihelyezésre, továbbá fogas, és zárható szekrény, mely lehetőséget nyújt a személyes tárgyak és ruhaneműk elhelyezésére.

Rádiós magnó szolgáltatja a jó hangulatot megalapozó gyermekdalok lejátszásának lehetőségét.

A gyerekek számára a következő játékok állnak rendelkezésre:

- nagymozgást fejlesztő játékok, 2 db. óriás csúszda, „hobbit”-ház,
- konstruáló, és építő játékok – építőkocka, legó,
- labdák,
- alkotó tevékenység eszközei - ceruza, gyurma, zsírkréta, rajzlap, krepp papír,
- finommozgást fejlesztő játékok – gyöngyfűzők, puzzle,
- gondolkodást, emlékezetet fejlesztő játékok – memóriakártya, mágnes tábla, társasjátékok,
- meséskönyvek, leporellók.

A játékok nyitott polcon kerültek elhelyezésre, így a gyerekek könnyen elérhetik, és levehetik a tárgyakat.

A felnőttek felügyelete mellett használt játékok, látható, de a gyerek számára nem elérhető módon lettek elhelyezve.

A játéktevékenységre kisméretű asztalok és székek állnak a gyerekek rendelkezésére.

A felnőttek kényelmét fotelek és dohányzóasztal biztosítják.

A gyermekek és a felnőttek számára a higiénés szükségletek kielégítésére mozgáskorlátozott mosdó áll rendelkezésre. Dobogó segíti a gyerekeket, hogy elérjék a vízcsapot, WC-szűkítő teszi lehetővé, hogy a gyerekek használják a WC-t. A mosdóhelyiségben került kialakításra a pelenkázás feltétele mobil pelenkázó kihelyezésével, amely könnyen tisztítható, fertőtleníthető.

A tisztítószerek tárolását zárható szekrény biztosítja.

Személyi feltételek:

Az Öko-játszóház a Kisvárdai Család- és Gyermekjóléti Központon belül önálló szakmai egységként működik. Az intézményt 1 fő szakvizsgázott szociálpedagógus irányítja, munkáját 1 fő szakmai vezető segíti, aki szakvizsgázott szociális munkás.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről, 2. számú melléklete határozza meg a képesítési feltételeket, melynek figyelembevételével 2 fő szakképesítéssel rendelkező munkatárs, megbízási szerződéssel, március 01.-től október 31.-ig látta el a feladatot.

Az intézmény nyitva tartása:

Hétfőtől - Péntekig:	13.00-18.00-ig
Szombat:	9.00-12.00- ig, és 13.00-18.00-ig

Az játszóház nyitvatartási rendje a szülők kérésének megfelelően rugalmasan alakítható, ünnepnapokon, és hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart.

A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások köre, rendszeressége

A játszóház célja:

- a gyermek egyéni szükségleteit figyelembe vevő együttes játszás lehetősége a szülővel, a közös játék öröme, a derűs légkör biztosítása,
- kreatív eszközök segítségével a gyakorlatban sajátítsa el a környezet és emberek közötti együttműködést a gyermek,
- a gyerekbarát, biztonságos környezet és a személyiség harmonikus fejlődéséhez szükséges feltételek biztosításának eredményeként a minőségi kisgyermekgondozás a hátrányos helyzetű családok gyerekeinek szocializációs hátrányainak leküzdése,
- a kisgyermek napközbeni ellátásának biztosításával jelentősen csökkenteni lehet a gyermek szocializációs hátrányait
- a gyermekek és a felnőttek együttléte foglalkozásokon, a közös tanulás élményének biztosítása,
- az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása,
- az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

A kisgyermekes szülőknek helyet és alkalmat biztosítunk arra, hogy a hétköznapi életben változatosságot tudjanak bevinni életvitelükbe. A játszóház kínálja szolgáltatás keretében

lehetőségük nyílik további kisgyermekes anyukákkal/apukákkal kapcsolatot teremteni, barátkozni, ezáltal színesíteni a megszokott napokat.

A játszóház feladatai:

- a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- derűs légkör biztosítása,
- az érdeklődés kialakulásának fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének a biztosítása,
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzet megoldási minták nyújtása,
- az önálló aktivitás és kreativitás támogatása,
- a gyermek tevékenységének támogatása, bátorító odafigyeléssel történő kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségének megteremtése, az egyes helyzetek befogadása, a mások iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályainak elfogadása.

A játszóház alapelvei:

- egyéni bánásmód, személyiség megbecsülésének elve,
- szeretetteljes odafordulás a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve,
- az aktivitás és az önállóság segítésének elve,
- a biztonságos és a tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, igényekhez igazodó segítése,
- pozitívumokra támaszkodás elve,
- egységes nevelő hatások elve: a gyermekkel foglalkozó felnőttek a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításban egyetértenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik,
- fokozatosság elve,
- rendszeresség elve,
- más nemzethez, etnikumhoz tartozás tiszteletben tartása.

Térítési díj fizetése

Az 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatóságról, (továbbiakban Gyvt) 146.§ (1) bek. alapján a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért térítési díjat kell fizetni.

A Gyvt. 146.§ (2) bek. alapján a törvényben meghatározott térítési díjat az ellátást igénybe vevő gyermek esetén a szülői felügyeletet gyakorló szülő, vagy más törvényes képviselő fizeti meg.

A Játsszóházban nyújtott szolgáltatásokért a mindenkori intézményi térítési díjat a fenntartó önkormányzat állapítja meg.

Kisvárdai Város Önkormányzata Képviselő- testületének 24/2022. (VIII. 31.) rendelete alapján került meghatározásra a személyi térítési díj, melynek összege:

- 1000 Ft/ fő/alkalom játszóházi szolgáltatás
- 400 Ft/fő/óra gyermekfelügyelet.

A biztosított szolgáltatások köre, rendszeressége:

Időszakos gyermekfelügyelet: keretében a gyermekek számára a szülő más törvényes képviselő által igényelt alkalommal és időtartamban napközbeni ellátás nyújtható. A szolgáltatásokat a gyermekek orvosi igazolás nélkül vehetik igénybe, a szülő nyilatkozatot ír alá, hogy a gyermeke egészséges.

Születésnap, névnap zsúrszolgálat: a szülő vagy más törvényes képviselő által igényelt alkalommal és időtartamban nyújtható hétvégén. A zsúrszolgálat előzetes bejelentkezéssel vehető igénybe.

Kézműves foglalkozások: ünnepek és jeles napok előtt – az alkotó délelőttök, amelyek célja a gyerekek alkotás iránti vágyának kiteljesítése, az alkotási kedv megőrzése, a hagyományörzés. Jó lehetőség az önálló alkotás által kreatív problémamegoldó gondolkodásra való rávezetés. Hagyományok tiszteletére nevelés, közösség tudat formálása.

Családi alkotó műhely: a szülővel együtt töltött idő és az alkotó munka pótolhatatlan érzelmi kötődést épít ki a gyermekben, ezzel is erősítve az összetartozás élményét. A kreatív

foglalkozások kötetlen hangulatokkal oldják a gátlásokat és a kedvet, bátorságot adnak a szülőknek a közös családi alkotáshoz, kísérletezéshez.

Játsszóházi munkánk során kiemelt figyelmet szentelünk a természet megismerésére és az újrahasznosítás fontosságára. Az alkotó műhelyeken készített díszek, tárgyak létrehozásakor is keressük azokat az anyagokat, amelyek újrahasznosíthatóak, esetleg új funkcióként felhasználhatóak.

Kisvárdá, 2026. 03.26.

Révészné Pázmán Andrea
Intézményvezető

